

Konjunktur läget

September 2025

Konjunkturläget
september 2025

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I Konjunkturbarometern publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

I **Hållbarhetsrapporten** analyserar vi den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna

Specialstudier, KI-kommentarer, Working paper, PM och som **remissvar**.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Den senaste statistiken och prognoserna hittar du under www.konj.se/statistik.

STRUKTUREN I KONJUNKTURLÄGET

I den ordinarie löptexten redovisas ett antal *rutor* som normalt skiljer sig från löptexten, det kan vara en kortare beskrivning inom något område eller en mer teknisk beskrivning. Dessutom publiceras mer djuplodande analyser i så kallade *fördjupningar*. Löptexten kompletteras också av en *tabellbilaga* med mer detaljerade prognoser.

I högermarginalen redovisas *diagram* och ibland även så kallade *marginalrutor*. Marginalrutorna beskriver metoder och förutsättningar för prognosen och/eller scenarier och redovisas också sist i Konjunkturläget i en bilaga.

Alla fördjupningar redovisas också samlat på nätet. Diagram i PowerPointformat finns också att ta del av på nätet. Dessutom kan siffror till alla diagram inklusive rubriker, underrubriker, källor och eventuella fotnoter laddas ner. Allt detta återfinns under www.konj.se/publikationer/konjunkturlaget.

Förord

I Konjunkturläget september 2025 presenteras en prognos för den ekonomiska utvecklingen 2025–2026 i Sverige och i omvärlden. Därtill gör Konjunkturinstitutet ett scenario för utvecklingen 2027–2034, varav 2027–2029 beskrivs i rapporten. Prognosen och scenariot för hela perioden 2025–2034, samt mer detaljerade prognoser, finns att hämta i Konjunkturinstitutets prognosdatabas.

I ett särskilt avsnitt jämförs den nya prognosen med den prognos som presenterades i Konjunkturläget juni 2025.

Arbetet med Konjunkturläget har letts av prognoschef Ylva Hedén Westerdahl. I beräkningarna har inkommande statistik beaktats till och med den 19 september 2025.

Stockholm den 24 september 2025

Albin Kainelainen
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning.....	7
Prognosrevideringar 2025–2026.....	12
Internationell konjunkturutveckling.....	14
Prognos 2025–2026.....	14
Scenario 2027–2029.....	18
Konjunkturen i Sverige 2025–2026.....	19
Efterfrågan och produktion.....	19
Arbetsmarknad och resursutnyttjande.....	27
Löner och inflation.....	29
Scenario för svensk ekonomi, penningpolitik och växelkurs.....	34
Scenario för svensk ekonomi 2027–2029.....	34
Penningpolitik och växelkurs 2025–2029.....	35
Offentliga finanser.....	37
Finanspolitik och offentlig skuldsättning.....	37
Statens finanser.....	41
Kommunsektorns finanser.....	43
Ålderspensionssystemets finanser.....	44
Osäkerhet i prognosen.....	47
Prognosfelens storlek.....	48
Alternativscenario: fortsatt svag konsumtionstillväxt.....	49

RUTOR

Hur påverkar ökade försvarssatsningar svensk BNP?.....	25
Underskott i sparandet för att nå Natos nya målnivå och finansiera stöd till Ukraina.....	40

FÖRDJUPNINGAR

Svensk konsumtionsutveckling sticker inte ut jämfört med liknande länder.....	51
---	----

TABELLBILAGA

Tabellbilaga.....	54
-------------------	----

BILAGA MARGINALRUTOR

Gap och potentiella variabler.....	71
Vad skiljer scenario från prognos?.....	71
Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande.....	71
Budgetutrymmet och antaganden i det finanspolitiska scenariot.....	72

Vad är ett alternativscenario?.....	73
-------------------------------------	----

Sammanfattning

En försiktig konjunkturåterhämtning syns i den svenska ekonomin. Hushållen har ökat konsumtionen fyra kvartal i rad och deras syn på ekonomin har fortsatt att förbättras under sommaren. Hushållens konsumtion blir en viktig drivkraft för den fortsatta återhämtningen. BNP-tillväxten blir högre det andra halvåret i år än det första halvåret. Tillväxten stiger sedan ytterligare nästa år, då framför allt hushållen får del av den expansiva statsbudgeten. Det dröjer trots det till 2027 innan lågkonjunkturen är över. Återhämtningen på arbetsmarknaden släpar inledningsvis efter något, vilket är ett normalt mönster under en konjunkturåterhämtning. Den höga inflationen under sommaren faller tillbaka under resten av året. Nästa år blir inflationen betydligt lägre än 2 procent som en följd av sänkningar av matmomsen och elskatten men den tillfälligt nedtryckta inflationen föranleder inga ytterligare räntesänkningar. De omfattande lånefinansierade försvarssatsningar som genomförs leder till att det offentliga sparandet blir negativt under många år framöver.

Efter ett svagt första kvartal ökade BNP det andra kvartalet i år (se diagram 1). Hushållens konsumtion och exporten ökade i en ganska normal takt och hushållen har nu ökat sin konsumtion fyra kvartal i rad. Samtidigt utvecklades de fasta bruttoinvesteringarna och lagerinvesteringarna starkt. Den relativt starka efterfrågetillväxten bidrog till att importen steg rejält. Dessutom ökade sysselsättningen något.

Arbetsmarknadsläget är dock fortfarande svagt. Bland annat är antalet nyanmällda lediga platser hos arbetsförmedlingen fortsatt lågt (se diagram 2) och antalet inskrivna hos arbetsförmedlingen har fortsatt att öka de senaste månaderna.

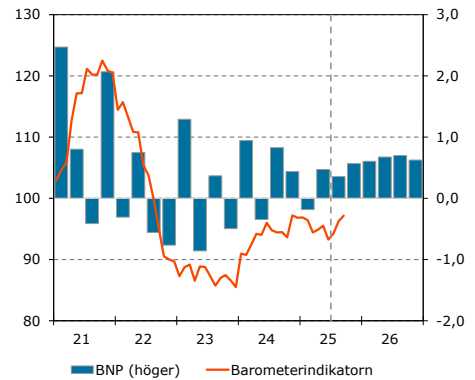
HÖGRE TILLVÄXT ANDRA HALVÅRET

BNP-tillväxten blir högre det andra halvåret i år än det första halvåret och tillväxten stiger sedan ytterligare nästa år (se diagram 1). Det är framför allt den inhemska efterfrågan som driver tillväxten och då särskilt hushållens konsumtion (se diagram 3). Konsumtionen ökade i en historiskt sett normal takt det andra kvartalet. Konfidensindikatorn har förbättrats snabbt de senaste månaderna, om än från en låg nivå. Även annan statistik, som till exempel omsättningsstatistik för detaljhandeln, har utvecklats positivt den senaste tiden.

Hushållens finansiella situation och köpkraft fortsätter förbättras under resten av 2025 med stigande reallöner och ytterligare en räntesänkning av Riksbanken. Nästa år bidrar sänkta skatter till att den reala disponibla inkomsten växer relativt snabbt. En fortsatt ökad optimism samt ett uppdämt konsumtionsbehov leder till att hushållen ökar konsumtionen jämförelsevis snabbt under hela 2026 (se diagram 3). Konsumtionstillväxten är dock jämförbar med utvecklingen under andra svenska

Diagram 1 Barometerindikatorn och BNP

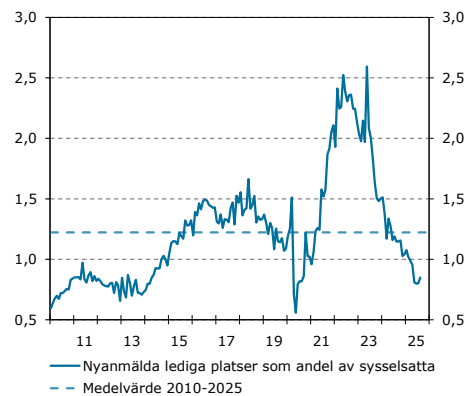
Index medelvärde=100, månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 2 Nyanmällda lediga platser i näringslivet som andel av sysselsatta (15–74 år)

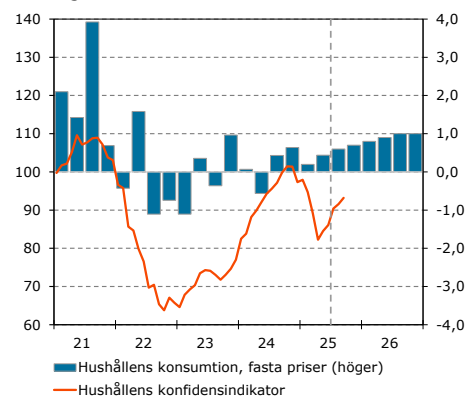
Procent, säsongsrensade månadsvärden

Källor: Arbetsförmedlingen och Konjunkturinstitutet.

Diagram 3 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

konjunkturåterhämtningar (se diagram 4). Prognosen innebär att hushållen minskar sitt eget sparande något 2026 men osäkerheten i hur hushållen väljer att fördela sina inkomster mellan sparande och konsumtion är stor (se alternativscenariot i kapitlet ”Osäkerhet i prognosen”).

FÖRSVARET DRIVER PÅ OFFENTLIG KONSUMTION

Budgeten för 2026 omfattar ofinansierade åtgärder om 80 miljarder kronor. Förutom stora stimulanser riktade till hushållen görs även stora satsningar som ökar statens konsumtion och investeringar (se diagram 5), inte minst i form av ökade försvarsutgifter. Konjunkturinstitutet antar att försvarsanslagen höjs successivt så att försvarsutgifterna når 3,5 procent av BNP 2030 (se gråruta ”Underskott i sparandet för att nå Natos nya målnivå och finansiera stöd till Ukraina”). Försvarssatsningarna bidrar till att den offentliga konsumtionen ger ett relativt stort bidrag till återhämtningen 2026 och 2027, liksom de fasta bruttoinvesteringarna (se diagram 6).

EXPORTEN OVANLIGT SVAG DRIVKRAFT UNDER ÅTERHÄMTNINGEN

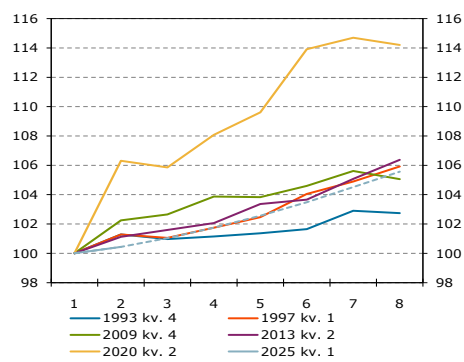
Med undantag för det första kvartalet 2025 har marknaden för svensk export utvecklats svagt de senaste kvartalen och efter en stark inledning på året utvecklades den svenska exporten betydligt svagare det andra kvartalet i år. Enligt Konjunkturbarmetern ligger industrins omdöme om exportorderstocken på en jämförelsevis låg nivå (se diagram 7) och exportorderingen minskade kraftigt det andra kvartalet.

De dämpade exportutsikterna är delvis en följd av ökade tullar och osäkerhet kring den amerikanska handelspolitiken. De höjda tullarna har hittills inte fått något större genomslag på den ekonomiska utvecklingen i USA. Sysselsättningen har förvisso utvecklats svagt de senaste månaderna men andra indikatorer tyder på att ekonomin fortsätter att växa i ungefär normal takt det tredje kvartalet i år. Senare i år och nästa år väntas de högre tullarna få ett tydligare genomslag på den amerikanska ekonomin och tillväxten bromsar in. I euroområdet är konjunkturen fortsatt något dämpad, inte minst i Tyskland. Nästa år får euroområdets ekonomi stöd av stora offentliga stimulanser i form av försvarssatsningar samt omfattande infrastrukturinvesteringar i Tyskland och konjunkturen återhämtar sig därmed något.

Den ökade tillväxten i euroområdet bidrar till att den svenska exportmarknaden växer snabbare nästa år, efter en fortsatt svag utveckling det andra halvåret i år. Uppgången hämmas dock av den ökade amerikanska protektionismen som håller tillbaka importinnehållet i amerikansk efterfrågan. Sammantaget innebär detta att svensk export fortsatt ger ett betydande bidrag till BNP-tillväxten 2026 (se diagram 6). Tillväxten i exporten blir dock ovanligt låg jämfört med hur det har varit under tidigare konjunkturåterhämtningar i Sverige (se Diagram 8).

Diagram 4 Hushållens konsumtion i konjunkturåterhämtningar

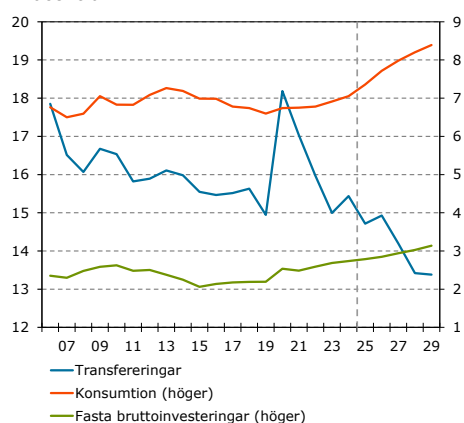
Index, fasta priser, säsongsrensade kvartalsvärden

Anm. Visar hur hushållens konsumtion har utvecklats under de fem senaste konjunkturåterhämtningarna samt i prognos. Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 5 Utgifter i staten

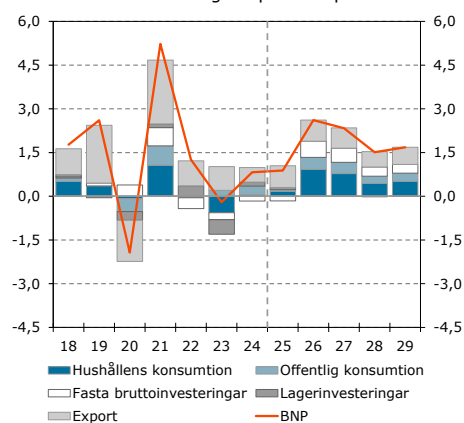
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 6 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten

Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 1 Nyckeltal

Procentuell förändring om inget annat anges

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP till marknadspris	0,8	0,9	2,6	2,3	1,5	1,7
BNP per invånare	0,5	0,6	2,6	2,4	1,4	1,5
BNP, kalenderkorrigerad	0,8	1,1	2,4	2,1	1,7	1,8
BNP, KIX-vägd ¹	1,8	1,8	1,8	2,2	2,0	1,9
KPI, KIX-vägd ¹	3,0	2,7	2,3	2,2	2,2	2,2
Bytesbalans ²	5,4	5,5	4,9	4,6	4,3	4,0
Arbetade timmar ³	-0,3	-0,3	0,9	1,5	0,6	0,5
Sysselsättning	-0,5	0,3	0,7	1,5	0,9	0,6
Arbetslöshet ⁴	8,4	8,7	8,4	7,6	7,1	6,9
Arbetsmarknadsgap ⁴	-1,2	-2,0	-1,3	-0,1	0,0	0,0
BNP-gap ⁶	-2,0	-2,3	-0,9	-0,1	0,0	0,0
Timlön ⁷	4,1	3,6	3,4	3,3	3,4	3,4
Arbetskostnad per timme ^{3,8}	4,9	3,0	3,6	3,3	3,4	3,4
Produktivitet ³	1,2	1,4	1,4	0,5	1,1	1,3
KPI	2,8	0,7	0,1	2,4	3,6	2,1
KPIF	1,9	2,7	0,9	1,8	2,7	2,0
Styrränta ^{9,10}	2,75	1,75	1,75	2,75	2,75	2,75
Tioårig statsobligationsränta ⁹	2,2	2,4	2,7	2,9	3,0	3,1
Kronindex (KIX) ¹¹	125,9	119,8	117,7	117,0	116,3	115,5
Offentligt finansiellt sparande ²	-1,6	-0,9	-2,1	-1,4	-0,4	-0,6
Strukturellt sparande ¹²	0,3	0,3	-1,6	-1,4	-0,5	-0,7
Maastrichtskuld ²	34,0	34,2	35,3	36,3	36,5	37,0

¹ KIX-vägd BNP och KIX-vägd KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår 32 för Sverige viktiga handelspartners. ² Procent av BNP. ³ Kalenderkorrigerad. ⁴ Procent av arbetskraften. ⁵ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁶ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP. ⁷ Enligt konjunkturlönestatistiken. ⁸ Avser anställdas timmar. ⁹ Procent. ¹⁰ Vid årets slut. ¹¹ Index 1992–11–18=100. ¹² Procent av potentiell BNP.

Källor: IMF, Medlingsinstitutet, Riksbanken, SCB och Konjunkturinstitutet.

FÖRHÖJD ARBETSLÖSHET

Det dröjer innan konjunkturåterhämtningen slår igenom tydligt på arbetsmarknaden. Många arbetsgivare har lediga resurser att ta av och behöver inte nyanställa till en början när efterfrågan tar fart. Det dröjer därför till andra kvartalet 2026 innan sysselsättningen varaktigt ökar lite snabbare och arbetslösheten börjar vända nedåt (se diagram 9). Det är ett normalt mönster att arbetsmarknaden släpar efter i konjunkturåterhämtningar.

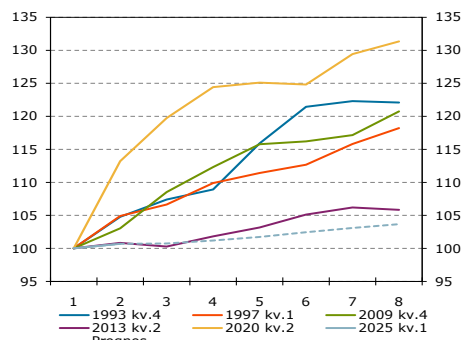
Den tröga utvecklingen på arbetsmarknaden har en återhållande effekt på löneglidningen. Tillsammans med de nya löneavtal som slöts i april bidrar det till att löneökningstakten fortsätter att växla ner framöver (se diagram 10). När konjunkturen återhämtar sig kan företagen samtidigt öka produktiviteten och enhetsarbetskostnaderna i näringslivet ökar därför betydligt långsammare i år och nästa år än de gjort de senaste åren. Det betyder att det inhemska kostnadstrycket i ekonomin dämpas.

Diagram 7 Tillverkningsindustrins omdöme om exportorderstocken

Standardiserade avvikelser från medelvärde, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

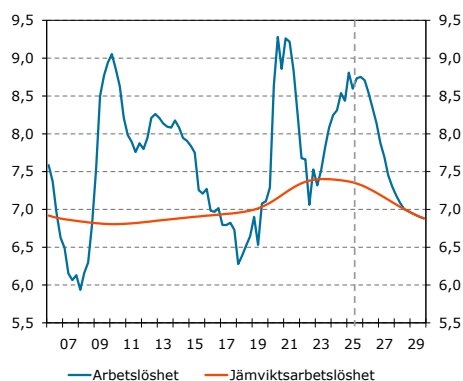
Diagram 8 Export i konjunkturåterhämtningar
Index, fasta priser, säsongsrensade kvartalsvärden

Anm. Visar hur exporten har utvecklats under de fem senaste konjunkturåterhämtningarna samt i prognos.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 9 Arbetslöshet och jämviktsarbetslöshet

Procent av arbetskraften, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

SKATTESÄNKNINGAR GER LÅG INFLATION NÄSTA ÅR

Den så kallade korgeffekten har bidragit till att inflationen har varit tydligt över 2 procent under sommaren (se diagram 11). Denna statistiska effekt minskar gradvis under resten av året. Flera andra faktorer talar också för att inflationen faller tillbaka framöver. Ett skäl är att enhetsarbetskostnaderna ökar betydligt långsammare än tidigare. Dessutom har internationella råvarupriser rört sig svagt nedåt den senaste tiden. Tillsammans med den allt starkare kronan leder det till att importpriserna utvecklas svagt, vilket med viss fördröjning slår igenom på inflationen. Även den handelspolitiska utvecklingen dämpar svensk inflation, dels genom en lägre amerikansk efterfrågan på svenska varor, dels genom ett ökat utbud av varor från andra länder (inte minst Kina) som styr om sin export från USA på grund av höjda tullar.

Den första april 2026 sänks matmomsen till 6 procent, vilket tillfälligt sänker inflationen de följande 12 månaderna med 0,7 procentenheter. Dessutom sänks elskatten nästa år. Dessa skattesänkningar innebär att inflationen under 2026 blir betydligt lägre än Riksbankens mål.

Den förväntade nedgången i inflationen och den fortsatta lågkonjunkturen innebär att Riksbanken sänker räntan en gång till i år till 1,75 procent (se diagram 12). Riksbanken bedöms bortse från den direkta effekten på inflationen av skattesänkningarna och den låga inflationen under 2026 föranleder därför inga fler räntesänkningar, en bedömning som ligger väl i linje med marknadsförväntningarna mätt med RIBA-terminer. När momssänkningen faller ur inflationstalen i april 2027 stiger inflationen till nära 2 procent. BNP-tillväxten är då hög och lågkonjunkturen är över. Samtidigt fortsätter de omfattande, lånefinansierade försvarssatsningarna att bidra till efterfrågetillväxten. För att undvika att tillväxten och inflationen blir alltför hög åren därpå höjer Riksbanken gradvis styrräntan till 2,75 procent under 2027, vilket är något högre än den bedömda långsiktiga neutrala räntan.

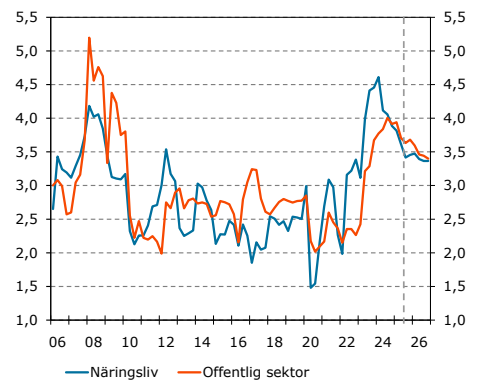
STORA UNDERSKOTT I DE OFFENTLIGA FINANSERNA

De offentliga finanserna uppvisar underskott i år (se diagram 13). Den omfattande budgeten för 2026 med ofinansierade åtgärder om 80 miljarder kronor leder till att sparandet i staten försämras kraftigt nästa år. Det offentliga sparandet försämras därmed ytterligare och det blir negativt även i strukturella, det vill säga konjunkturjusterade, termer (se tabell 1). De lånefinansierade försvarssatsningarna innebär att sparandet förblir negativt under 2027–2029, trots att lågkonjunkturen då är över. Underskotten leder till att Maastrichtskulden stiger till 37 procent som andel av BNP 2029 (se diagram 14).

De lånefinansierade försvarssatsningarna och stödet till Ukraina under 2027–2029 ligger utanför balansmålet. Budgetutrymmet de kommande åren påverkas därför inte av dessa utgifter. Budgetpropositionen för 2026 innebär att en betydande del

Diagram 10 Timlön

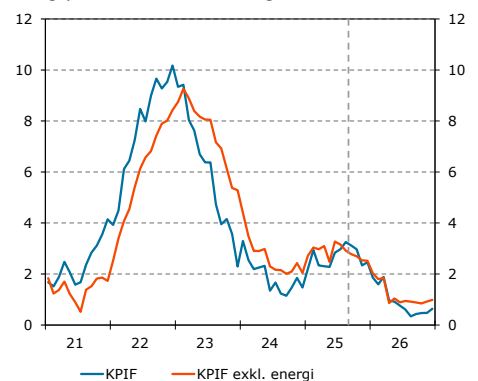
Procentuell förändring, kvartalsvärden

Källor: Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

Diagram 11 Konsumentpriser

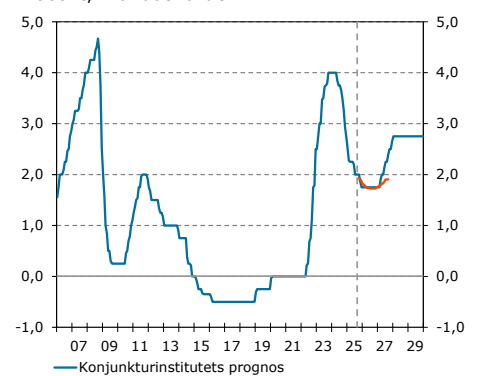
Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 12 Styrränta

Procent, månadsvärden

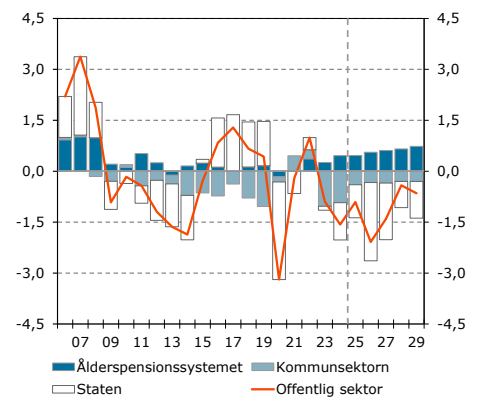
Anm. RIBA är terminskontrakt baserade på framtida genomsnittlig styrränta mellan terminernas avräkningsdagar. Avräkningsdagarna är tredje onsdagen i mars, juni, september respektive december.

Källor: Nasdaq OMX, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

av de kommande årens budgetutrymme tas i anspråk. För åren 2027–2029 beräknar Konjunkturinstitutet att det finns ett totalt budgetutrymme på 49 miljarder kronor, det vill säga i genomsnitt 16 miljarder kronor per år.

Diagram 13 Finansiellt sparande i delsektorer

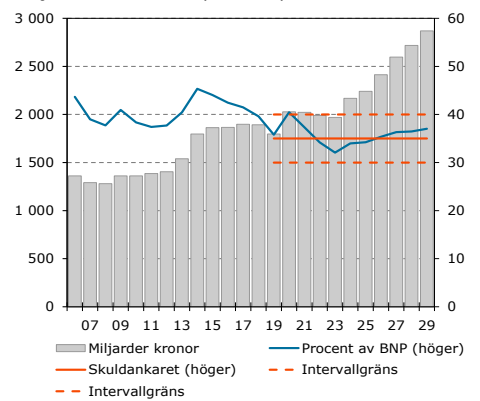
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 14 Maastrichtskuld

Miljarder kronor respektive procent av BNP

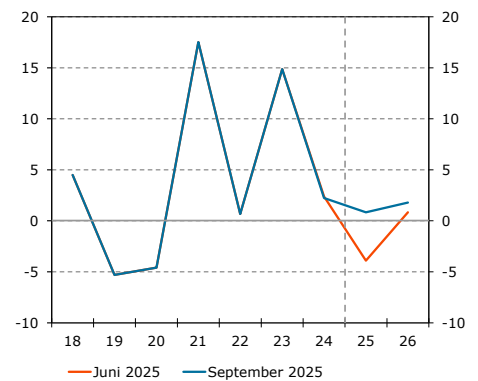
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Prognosrevideringar 2025–2026

Nedan beskrivs kortfattat några av de mer betydelsefulla revideringarna jämfört med prognoserna i Konjunkturläget juni 2025 (se tabell 2).

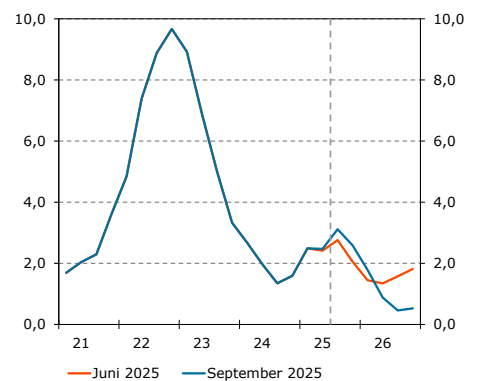
- Tillväxten i hushållens konsumtion har reviderats upp med 0,4 procentenheter 2025. Upprevidering är en konsekvens av att utfallsdata för det första kvartalet 2025 har reviderats upp.
- Tillväxten i de fasta bruttoinvesteringarna har reviderats upp med 1,6 procentenheter för 2025. Den högre tillväxten förklaras dels av upprevideringar av utfallsdata, dels av att juniprognosen för det andra kvartalet i år var för låg. Revideringen är särskilt stor för industrin (se diagram 15). Även lagerinvesteringarna har reviderats upp markant 2025 till följd av ett oväntat starkt utfall för det andra kvartalet. Den högre nivån på lagerinvesteringarna 2025 har i sin tur föranlett en nedrevidering för 2026.
- Tillväxten i total inhemsk efterfrågan (det vill säga inklusive lagerinvesteringar) revideras upp markant för 2025. Den starka efterfrågetillväxten bidrar till att även importen ökar betydligt mer 2025 än vad som förutsågs i juni och BNP-tillväxten revideras därför inte.
- Tillväxten i exporten revideras upp något för 2025. Den stora upprevideringen av importen innebär dock att nettoexporten utvecklas betydligt svagare 2025 än vad som förutsågs i juni. Det bidrar i sin tur till att bytesbalansen justeras ner med 0,7 procent av BNP för 2025 och med 0,8 procent av BNP för 2026.
- Oväntat hög inflation under sommaren gör att KPIF-inflationen revideras upp något för 2025 (se diagram 16). För 2026 revideras däremot KPIF-inflationen ner med 0,6 procentenheter, i allt väsentligt som en konsekvens av att matmomsen och elskatten sänks.
- Det finansiella sparandet i offentlig sektor revideras ner markant för 2026 (se diagram 17). Anledningen är främst att budgeten för 2026 omfattar ofinansierade åtgärder om 80 miljarder kronor, det vill säga betydligt mer än de 34 miljarder kronor som antogs i juniprognosen. Vidare har regeringen nu utökat ramen för Ukrainastödet, vilket bidrar till nedrevideringen.

Diagram 15 Industrins investeringar
Procentuell förändring, fasta priser

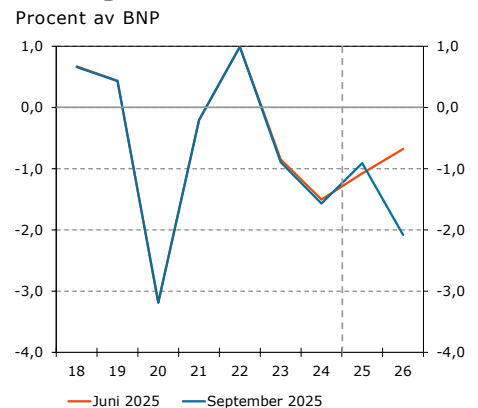
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 16 KPIF
Årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 17 Finansiellt sparande i offentlig sektor
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 2 Prognos och revideringar jämfört med prognosen i juni 2025

Procentuell förändring respektive procentenheter om inget annat anges

	2025			2026		
	Sep	Jun	Diff	Sep	Jun	Diff
Internationellt						
BNP i världen	2,8	2,7	0,2	2,8	2,8	0,1
BNP, KIX-vägd ¹	1,8	1,6	0,2	1,8	1,8	0,0
BNP i euroområdet	1,2	1,0	0,2	1,3	1,3	0,0
BNP i USA	1,9	1,7	0,2	1,8	1,6	0,2
BNP i Kina	4,9	4,7	0,2	4,2	4,2	0,1
Federal funds target rate ^{2,3}	3,8	4,0	-0,3	3,0	3,3	-0,3
ECB:s refinansränta ^{2,3}	1,9	1,7	0,3	1,9	1,7	0,3
Oljepris ⁴	70,0	71,6	-1,6	66,2	68,8	-2,6
KPI, KIX-vägd ¹	2,7	2,6	0,0	2,3	2,2	0,0
Försörjningsbalans						
BNP, kalenderkorrigerad	1,1	1,1	0,0	2,4	2,5	-0,1
BNP	0,9	0,9	0,0	2,6	2,7	-0,1
Hushållens konsumtionsutgifter	1,5	1,0	0,4	3,3	3,3	0,0
Offentliga konsumtionsutgifter	0,5	0,6	-0,1	2,2	1,7	0,5
Fasta bruttoinvesteringar	-0,2	-1,8	1,6	3,7	4,1	-0,3
Lagerinvesteringar ⁵	0,2	-0,3	0,6	0,0	0,3	-0,4
Export	3,8	3,4	0,4	2,5	2,4	0,1
Import	4,2	1,4	2,7	3,3	3,7	-0,4
Arbetsmarknad, inflation, räntor, med mera						
Arbetade timmar ⁶	-0,3	0,1	-0,4	0,9	0,7	0,2
Sysselsättning	0,3	0,3	0,0	0,7	0,8	-0,1
Arbetslöshet ⁷	8,7	8,8	-0,1	8,4	8,4	0,0
Arbetsmarknadsgap ⁸	-2,0	-1,7	-0,3	-1,3	-1,3	0,0
BNP-gap ⁹	-2,3	-2,1	-0,2	-0,9	-0,9	0,1
Produktivitet ⁶	1,4	1,1	0,3	1,4	1,6	-0,2
Timlön ¹⁰	3,6	3,7	0,0	3,4	3,5	0,0
KPI	0,7	0,5	0,2	0,1	0,8	-0,7
KPIF	2,7	2,4	0,2	0,9	1,5	-0,6
Styrränta ^{2,3}	1,75	1,75	0,00	1,75	1,75	0,00
Tioårig statsobligationsränta ²	2,4	2,4	0,0	2,7	2,6	0,1
Kronindex (KIX) ¹¹	119,8	119,7	0,1	117,7	117,9	-0,2
Bytesbalans ¹²	5,5	6,1	-0,7	4,9	5,7	-0,8
Offentligt finansiellt sparande ¹²	-0,9	-1,1	0,2	-2,1	-0,7	-1,4

¹ KIX-vägd BNP och KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår 32 för Sverige viktiga handelspartners. ² Procent. ³ Vid årets slut. ⁴ Brent, dollar per fat, årsgenomsnitt. ⁵ Förändring i procent av BNP föregående år. ⁶ Kalenderkorrigerade värden. ⁷ Procent av arbetskraften. ⁸ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁹ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP. ¹⁰ Enligt konjunkturlönestatistiken. ¹¹ Index 1992-11-18=100. ¹² Procent av BNP.

Anm. Differensen avser skillnaden mellan nuvarande prognos och prognosen i juni 2025. Ett positivt värde innebär en upprevidering.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Internationell konjunkturutveckling

USA:s handelspolitik har fortsatt att präglas av tvära kast under sommaren även om osäkerheten har minskat något. De amerikanska tullnivåerna är fortfarande höga. Över lag har den globala handeln hittills varit jämförelsevis motståndskraftig, men vissa handelsmönster har påverkats tydligt. Främst är det handeln mellan Kina och USA som har minskat snabbt. Den globala ekonomin har, trots oron kring effekterna av USA:s handelspolitik, vuxit relativt snabbt 2025. En del av styrkan förklaras dock av tidigare lagda leveranser i syfte att undvika framtida tullhöjningar. Med de nu rådande tullnivåerna, som väntas bestå, bedöms den globala handeln dämpas under det andra halvåret 2025. Detta bidrar till att den svenska exportmarknaden växer långsamt 2025 och 2026. Den amerikanska administrationens handelspolitik och en bredare politisk osäkerhet bidrar till att tillväxten bland Sveriges viktigaste handelspartners fortsätter att vara dämpad i år och nästa år. För USA har tullarna än så länge haft en liten påverkan på inflationen men den effekten bedöms öka framöver. För andra delar av världen väntas tullarna snarare ha en deflationistisk inverkan.

Prognos 2025–2026

DE HÖGA TULLARNA BESTÅR DE KOMMANDE ÅREN

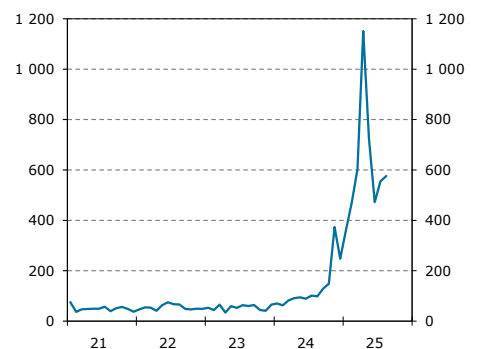
Under 2025 har USA höjt importtullarna för de flesta produkter och länder. Den genomsnittliga amerikanska tullsatsen beräknas i nuläget uppgå till drygt 15 procent att jämföra med 2,5 procent innan den nuvarande administrationen tillträdde.¹ Vidare innebär ryckigheten i den amerikanska administrationens handelspolitik att osäkerheten kring tullarnas framtida utveckling är mycket stor. Dessutom är tullhöjningarnas juridiska legitimitet föremål för en pågående domstolsprocess i USA. Osäkerheten kring den amerikanska handelspolitiken bedöms dock ha minskat något sedan i juni (se diagram 18) och tullnivåerna antas ligga kvar kring nuvarande nivåer framöver.

TULLARNA HAR PÅVERKAT VISSA HANDELSMÖNSTER

Det är ännu för tidigt att utvärdera tullarnas effekt på handeln men över lag har den globala handeln hittills klarat sig bättre än förväntat (se diagram 19). Tullarna har dock haft en tydlig effekt på vissa handelsmönster. Främst är det handeln mellan Kina och USA som har minskat snabbt (se diagram 20). I Kina har den stora nedgången i exporten till USA kompensats av ökad

Diagram 18 USA, Trade Policy Uncertainty Index (TPU)

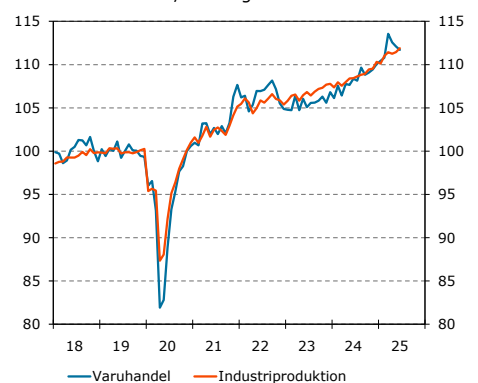
Månadsvärden

Källa: Matteo Iacoviello.

Diagram 19 Global varuhandel och industriproduktion

Index 2019=100, säsongsrensade månadsvärden

Källor: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis och Macrobond.

¹ De genomsnittliga tullsatserna är beräknade utifrån 2024 års amerikanska importvikt, och beaktar därmed inte eventuella substitutionseffekter av tullhöjningarna.

export till andra länder, särskilt i Sydostasien och euroområdet. Detta är sannolikt delvis också ett resultat av att leveranser till USA omdirigeras genom mellanliggande länder. Den amerikanska totala importen ökade kraftigt under det första kvartalet i år för att därefter sjunka tillbaka till en mer normal nivå det andra kvartalet. Denna utveckling speglades i euroområdet, där BNP-tillväxten tillfälligt lyftes under första kvartalet av en kraftigt ökad export av framför allt irländska läkemedel, i syfte att förekomma de nya tullarna.

Den globala ekonomin har hittills utvecklats relativt väl 2025. Med de nu rådande tullnivåerna, som antas bestå, förväntas den globala handeln försvagas under andra halvåret av 2025. Framför allt väntas den amerikanska importen försvagas, vilket i sin tur dämpar den globala exportefterfrågan. Trots detta har sentimentindikatorer över lag stigit något den senaste tiden. För exempelvis inköpschefsindex visar utfallen att stämningsslaget har förbättrats de senaste månaderna, vilket tyder på att aktiviteten i ekonomin har ökat något snabbare i början av det tredje kvartalet (se diagram 21).

SPLITTRAD BILD AV INFLATIONEN

I USA har inflationen stigit de senaste månaderna. Tullarna har dock än så länge haft en jämförelsevis liten påverkan på inflationen men den effekten bedöms öka framöver. För andra delar av världen, exempelvis euroområdet, bedöms tullarna snarare dämpa priserna. Detta beror dels på den lägre amerikanska efterfrågan på europeiska varor, dels på ett ökat utbud i euroområdet av varor från omvärlden – inte minst Kina – som på grund av USA:s tullhöjningar inte längre köps av amerikaner. Avtalet mellan EU och USA innebär dessutom inga tullhöjningar från EU:s håll utan tvärtemot att EU sänker tullar på amerikanska varor. Den svagare amerikanska dollarn bidrar också till lägre inflation utanför USA. Sammantaget är bilden vad gäller inflationsprognosen splittrad (se diagram 22).

SVENSK EXPORTMARKNAD VÄXER LÅNGSAMT FRAMÖVER

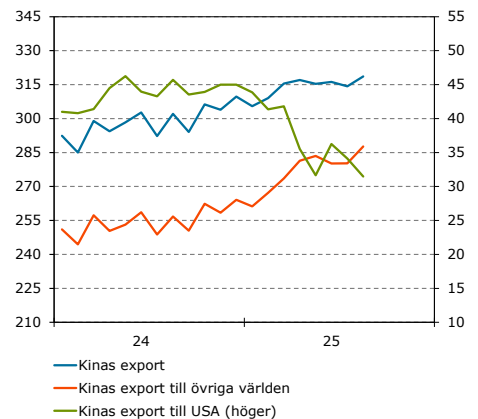
USA:s handelspolitik bidrar till att den genomsnittliga BNP-tillväxten för Sveriges viktigaste handelspartners, KIX-länderna, blir fortsatt jämförelsevis låg i år och nästa år (se tabell 3 och diagram 23). USA:s ökade protektionism bidrar samtidigt till att importinnehållet i amerikansk efterfrågan hålls tillbaka. Sammantaget innebär detta att den svenska exportmarknaden fortsätter att växa långsamt i år och nästa år (se tabell 3 och diagram 23).

MJUKLANDNING I USA

Den amerikanska tillväxten har växlat ner och gått från knappt 3 procent 2024 till knappt 2 procent i årstakt det första halvåret 2025. Trots en tydlig dämpning innebär det att BNP-tillväxten ligger kring den potentiella tillväxttakten på ca 2 procent. De

Diagram 20 Export Kina

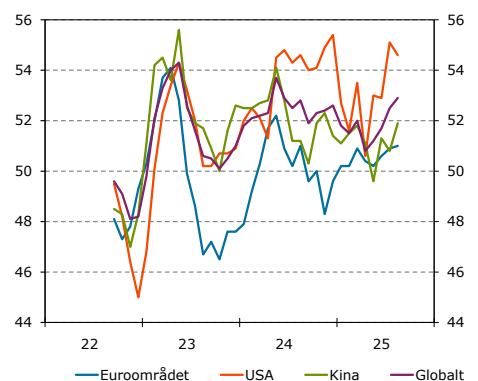
Miljarder USD, säsongsrensade månadsvärden

Källor: China General administration of Customs (GAC) och Macrobond.

Diagram 21 Sammanvägt inköpschefsindex i valda länder och regioner

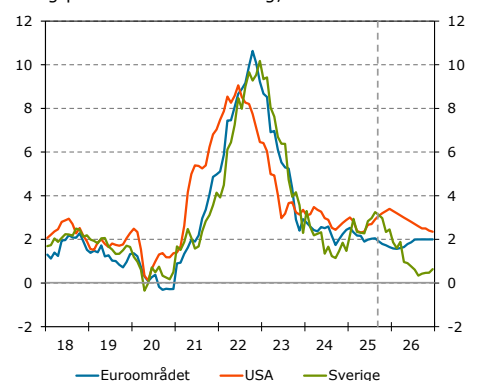
Index, månadsvärden

Källa: S&P Global, J.P. Morgan och Macrobond.

Diagram 22 Konsumentpriser i valda länder och regioner

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Anm. KPI för USA, HIKP för euroområdet och KPIF för Sverige.

Källor: Eurostat, Bureau of Labor Statistics, SCB, Macrobond, och Konjunkturinstitutet.

senaste månaderna har sysselsättningstillväxten varit svag, vilket pekar mot en försvagad efterfrågan på arbetskraft och att nedåtriskerna på arbetsmarknaden har ökat. Arbetslösheten har dock hittills varit stabil men den väntas stiga något framöver i takt med att tullarna får större genomslag på efterfrågan i ekonomin. Lönerna har fortsatt att öka i en högre takt än före pandemin, vilket är ett tecken på att arbetsmarknaden fortfarande är stram. Detta bidrar också till ett tryck uppåt på inflationen. I takt med att arbetsmarknaden försvagas dämpas dock även lönetillväxten. Även om sysselsättningen har dämpats tyder en stor del av övriga konjunkturdata att ekonomin fortsätter att utvecklas i god takt det tredje kvartalet. Centralbanken Fed sänkte styrräntan i september som ett svar på den svaga utvecklingen på arbetsmarknaden och förväntas fortsätta att sänka styrräntan både i år och nästa år.

Sammantaget växlar USA:s BNP-tillväxt ner 2025 och 2026 jämfört med 2024 (se tabell 3). Drivande faktorer är den ihållande osäkerheten och de historiskt höga tullnivåerna. Nedväxlingen blir dock måttlig och innebär en mjuklandning med en tillväxt nära potentialen kring 2 procent.

Utöver den fortsatt stora osäkerheten kring tullpolitiken präglas utsikterna i USA även av andra politiska och offentligfinansiella risker.

OFFENTLIGA STIMULANSER STÖDER UTVECKLINGEN I EUROOMRÅDET

Euroområdet konjunktur är fortsatt något dämpad, inte minst i det för Sverige viktiga Tyskland (se diagram 24). De amerikanska tullhöjningarna fortsätter att tynga tillväxten under resten av 2025, även om överenskommelsen mellan EU och USA har minskat osäkerheten kring handelspolitiken något. Inflationen i euroområdet, som i nuläget ligger kring målet, dämpas också av de amerikanska tullarna framöver (se ovan). Dessutom bidrar en avtagande löneökningstakt och en starkare valuta till att pressa ner euroområdets inflation.

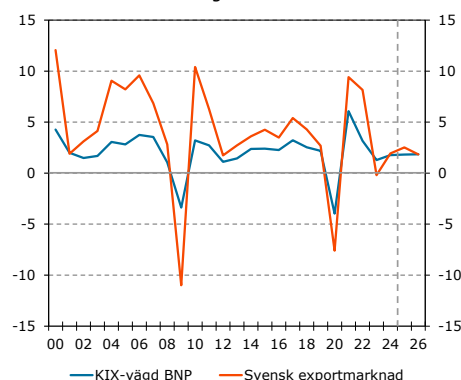
Under 2026 får euroområdets ekonomi understöd av stora offentliga stimulanser i form av försvarssatsningar i många europeiska länder och infrastrukturinvesteringar i Tyskland. Den starkare konjunkturen nästa år bidrar till att hålla uppe inflationen kring målet, och den europeiska centralbanken (ECB) lämnar därför räntan oförändrad efter en sista sänkning i december i år (se diagram 25).

FORTSATT SPLITTRAT LÄGE I NORDEN

Den ekonomiska bilden är fortsatt splittrad bland de nordiska länderna (se diagram 26). Norges konjunktur är motståndskraftig, med låg arbetslöshet, höga löneökningar och inflation över målet. Finsk ekonomi är fortfarande i lågkonjunktur trots ECB:s räntesänkningar och återhämtningen dämpas även framöver av en åtstramande finanspolitik. I Danmark väntas

Diagram 23 KIX-vägd BNP och svensk exportmarknad

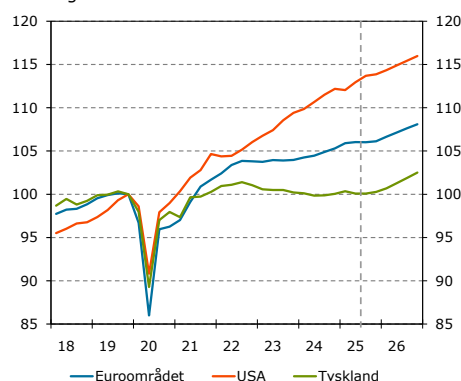
Procentuell förändring

Källor: Nationella källor, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 24 BNP i valda länder

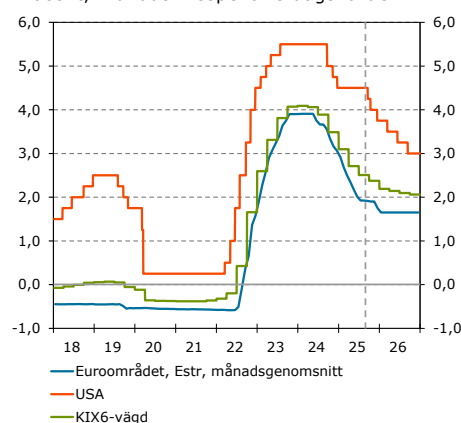
Index 2019 kvartal 4=100, fasta priser, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: Nationella källor och Konjunkturinstitutet.

Diagram 25 Styrräntor

Procent, månads- respektive dagsvärden

Anm. Styrräntan i USA avser den övre gränsen i Federal Reserves styrränteintervall.

Källor: Bank of England, Bank of Japan, ECB, Federal Reserve, Norges Bank, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

läkemedelssektorns bidrag till BNP-tillväxten avta framöver, men starka finanser både hos hushåll och i offentlig sektor innebär att det finns förutsättningar för andra delar av ekonomin att växla upp.

MOTSTÅNDSKRAFTIG TILLVÄXT I KINA

Trots tullkonflikt med USA har Kinas ekonomi utvecklats väl det första halvåret i år. Tillväxten har varit något över tillväxtmålet som är 5 procent. Exporten har stigit något under 2025 när det kraftiga fallet i handeln med USA har uppvägs av export till andra länder. Även finanspolitisk stimulans har bidragit till att hålla tillväxten över målet. Kina har dock fortsatta problem i fastighetssektorn vilket också har bidragit till att hushållens tillförsikt är dämpad.

Trots att exporten har fortsatt att växa visar annan konjunkturdata, exempelvis en betydande försvagning inom detaljhandeln, att den inhemska efterfrågan har bromsat in i början av det tredje kvartalet. Handelsförhandlingarna med USA fortgår men nuvarande tullnivåer ligger fast, åtminstone till början av november då tidsfristen för rådande avtal löper ut.

En stor utmaning för Kina är det uppkomna deflationstrycket i ekonomin i spåren av bland annat en svag inhemska efterfrågan och ett överutbud inom tillverkningsindustrin. Konsumentprisindex föll i augusti och producentpriserna fortsätter att falla, vilket de har gjort i nästan tre år (se diagram 27).

Tabell 3 Nyckeltal för internationell ekonomi

Procentuell förändring respektive procent

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP i världen	3,0	2,8	2,8	3,0	2,9	2,8
BNP i KIX-länderna	1,8	1,8	1,8	2,2	2,0	1,9
BNP i USA	2,8	1,9	1,8	1,9	1,8	1,8
BNP i euroområdet	0,8	1,2	1,3	1,8	1,6	1,3
Svensk exportmarknad	1,9	2,5	1,8	3,0	3,1	2,9
KPI i KIX-länderna	3,0	2,7	2,3	2,2	2,2	2,2
KPI i USA	2,9	2,8	2,8	2,3	2,3	2,3
HIKP i euroområdet	2,4	2,0	1,8	2,0	2,0	2,0
Styrränta i USA ^{1,2}	4,5	3,8	3,0	2,8	2,8	2,8
Styrränta i euroområdet ^{1,3}	3,2	1,9	1,9	2,7	2,7	2,7
Styrränta, KIX6-vägd ^{1,4}	3,5	2,4	2,1	2,4	2,5	2,5

¹ I slutet av året. ² Avser den övre gränsen i Federal Reserves styrränteintervall.

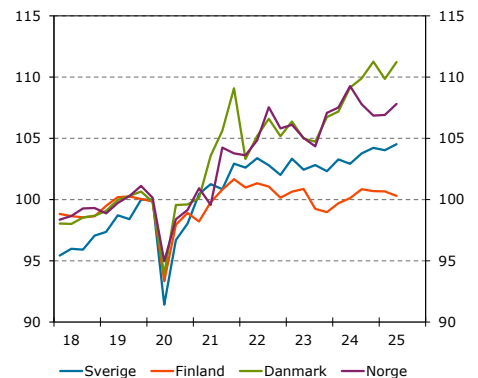
³ Avser Estr. ⁴ Avser ett genomsnitt av dagslåneräntan Estr för euroområdet samt styrräntor i USA, Norge, Storbritannien, Danmark och Japan.

Anm. BNP-siffrorna avser den kalenderkorrigerade utvecklingen uttryckt i fasta priser. Aggregaten beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF.

Källor: IMF, OECD, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 26 BNP i Sverige, Danmark, Finland och Norge

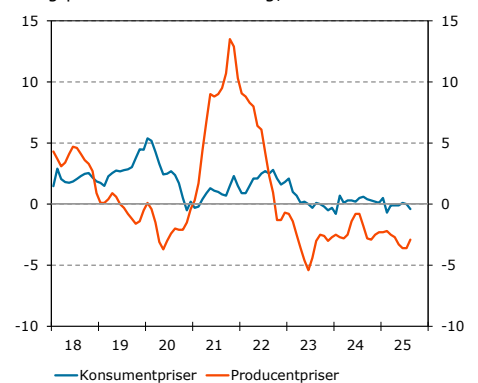
Index 2019=100, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: Eurostat och Statistics Norway.

Diagram 27 Konsument- och producentpriser i Kina

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: National Bureau of Statistics of China och Macrobond.

Scenario 2027–2029

Den globala tillväxten tar inte fart nämnvärt under perioden 2027–2029 (se tabell 3). Den modesta tillväxten förklaras av långsammare befolkningstillväxt och avtagande produktivitets-tillväxt, inte minst i tidigare snabbväxande ekonomier som Kina.

Den svenska exportmarknaden utvecklas svagt under 2026 till följd av tullarnas effekter och den osäkerhet de skapar. En viss återhämtning sker 2027–2029 men även då är tillväxten svag i ett historiskt perspektiv. Utöver den något lägre globala BNP-tillväxten bidrar ökade handelshinder och förändrade handels-mönster, i spåren av tilltagande geopolitiska motsättningar, till att våra handelspartners importefterfrågan växer i långsammare takt. Under scenarioperioden är omvärldens inflation stabil kring 2 procent samtidigt som centralbankernas styrräntor ligger nära sina neutrala nivåer (se tabell 3).

Konjunkturer i Sverige 2025–2026

Sverige befinner sig sedan ett par år tillbaka i en lågkonjunktur. En försiktig konjunkturåterhämtning syns i den svenska ekonomin. Uppgången framöver drivs till stor del av att hushållens konsumtion tar fart när tillförsikten hos hushållen återvänder. Under 2026 ökar sysselsättningen snabbare och arbetslösheten sjunker. KPIF-inflationen har ökat under inledningen av 2025 men väntas komma ner mot slutet av året. Under 2026 får de aviserade sänkningarna av momsen på livsmedel och elskatten en betydande dämpande effekt på inflationstakten. Reallönerna fortsätter att stärkas, både i år och nästa år. Tillväxten i produktiviteten stiger vilket dämpar det underliggande kostnadstrycket.

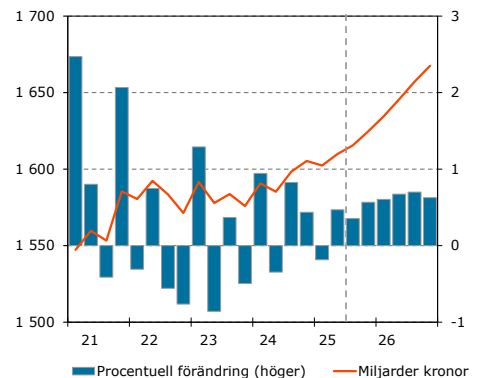
Efterfrågan och produktion

Efter ett svagt första kvartal med något minskande BNP steg BNP-tillväxten det andra kvartalet 2025 (se diagram 28). Hushållens konsumtion och exporten ökade i en ganska normal takt historiskt sett, medan de fasta bruttoinvesteringarna och lagerinvesteringarna utvecklades starkt. Den relativt starka efterfrågetillväxten bidrog till att även importen steg rejält.

BNP-tillväxten dämpas något det tredje kvartalet. Lagerinvesteringarna fortsätter att öka men i en lägre takt än det andra kvartalet, vilket påverkar BNP-tillväxten negativt. Exporten stagnerar medan hushållens konsumtion och de fasta bruttoinvesteringarna utvecklas i linje med sina historiska medelvärden. Nedväxlingen i BNP-tillväxten blir kortvarig och från det fjärde kvartalet i år stiger BNP något snabbare än sitt historiska medelvärde och konjunkturåterhämtningen förstärks. Det är framför allt den inhemska efterfrågan som driver på där hushållens konsumtion tar fart när tillförsikten hos hushållen återvänder. Exporttillväxtens bidrag till BNP-tillväxten blir i paritet med medelvärdet de senaste 25 åren både i år och nästa år. Därmed kan inte exporten sägas vara en tydlig drivkraft i konjunkturåterhämtningen (se diagram 29 och tabell 4).

Diagram 28 BNP

Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

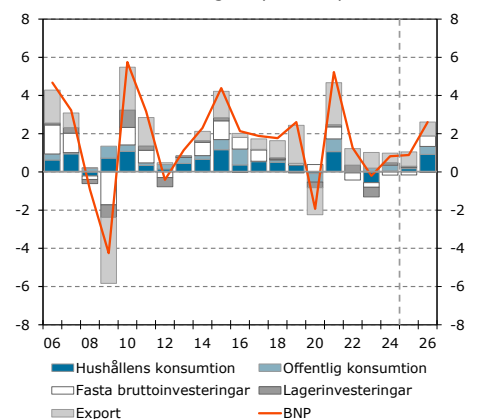

Anm. BNP-tillväxten var –8,2 procent det andra kvartalet 2020 och 4,9 procent det tredje kvartalet 2020.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 29 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten

Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 4 Försörjningsbalans

Procentuell förändring, fasta priser

	2000– 2024 ¹	2024	2025	2026
Hushållens konsumtionsutgifter	1,9	0,6	1,5	3,3
Offentliga konsumtionsutgifter	1,1	1,2	0,5	2,2
Fasta bruttoinvesteringar	2,4	0,0	-0,2	3,7
<i>Inhemsk efterfrågan utom lager</i>	<i>1,8</i>	<i>0,6</i>	<i>0,8</i>	<i>3,1</i>
Lagerinvesteringar ²	0,0	0,4	0,2	0,0
<i>Inhemsk efterfrågan</i>	<i>1,8</i>	<i>1,0</i>	<i>1,0</i>	<i>3,0</i>
Export	3,4	2,0	3,8	2,5
<i>Total efterfrågan</i>	<i>2,3</i>	<i>1,3</i>	<i>2,0</i>	<i>2,8</i>
Import	3,5	2,3	4,2	3,3
<i>Nettoexport²</i>	<i>0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,4</i>
BNP	1,9	0,8	0,9	2,6
BNP, kalenderkorrigerad	1,9	0,8	1,1	2,4
BNP per invånare	1,1	0,5	0,6	2,6
Bytesbalans ³	4,8	5,4	5,5	4,9

¹ Genomsnitt. ² Förändring i procent av BNP föregående år. ³ Procent av BNP, löpande priser.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

FINANSPOLITIK GER SKJUTS TILL HUSHÅLLENS KONSUMTION 2026

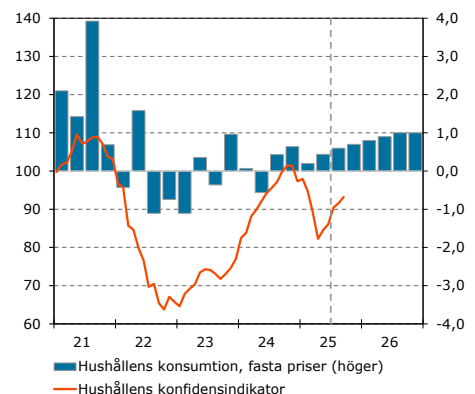
Hushållens konsumtion växte det andra kvartalet jämfört med det första kvartalet 2025 (se diagram 30). En positiv signal var att även det första kvartalet reviderades upp i det senaste utfallet för nationalräkenskaperna, vilket innebär att hushållens konsumtion nu har vuxit fyra kvartal i rad. Ytterligare en positiv konjunktursignal är att konsumtionen av sällanköpsvaror, som är konjunkturkänslig, fortsatte att stiga det andra kvartalet. Även konsumtionen i utlandet steg mycket.

Under sommaren har förtroendet åter vänt upp hos de svenska hushållen (se diagram 30). Denna utveckling kan indikera början på en återhämtning. Förtroendet skulle dock behöva stiga ytterligare för att uppvisa ett typiskt mönster förenligt med den återhämtning som Konjunkturinstitutet har i prognosen.² Hushållens inflationsförväntningar har fortsatt att sjunka under sommaren även om hushållens upplevda inflationstakt indikerar att hushållen fortfarande tycker att prisnivån är hög. Den bedömda egna arbetslöshetsrisken har stigit under 2025 och ligger nu över sitt historiska medelvärde, men lägre än under pandemin (se diagram 31). Detaljhandelns omsättningsstatistik steg svagt i juli och ny veckostatistik från SCB för kortdata visar på en positiv utveckling i augusti. Generellt har indikatorer kommit in som

² För en diskussion om svenska hushålls konfidensindikator i jämförelse med andra EU-länder, se fördjupningen "Svensk konsumtionsutveckling sticker inte ut jämfört med liknande länder".

Diagram 30 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

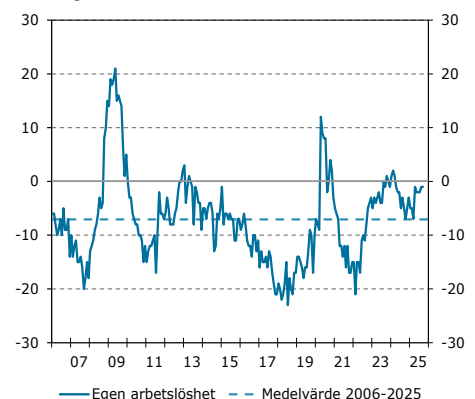
Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 31 Hushållens syn på arbetslöshet

Säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

förväntat under sommaren och sammantaget pekar nyinkommen information på att tillväxten i konsumtionen stiger något det tredje kvartalet (se diagram 30).

Hushållens finansiella situation och köpkraft fortsätter förbättras under resten av 2025 med stigande reallöner och ytterligare en räntesänkning. För vissa hushåll finns även sparande att ta av till konsumtion eftersom sparandet som andel av disponibel inkomst stigit något de senaste två åren (se fördjupningen ”Svensk konsumtionsutveckling sticker inte ut jämfört med liknande länder” för en diskussion om svenska hushålls sparande i ett internationellt perspektiv). Sammantaget finns goda förutsättningar för en fortsatt växande konsumtion och konsumtionen växer sammantaget ungefär i linje med de reala disponibla inkomsterna i år och nästa år (se diagram 32). Konsumtionen växer dock något långsammare än de reala disponibla inkomsterna för helåret 2025, vilket resulterar i ett något ökat eget sparande.

En expansiv finanspolitik särskilt riktad mot hushållen bidrar till att konsumtionen tar mer fart under 2026. Skattesänkningar, bland annat i form av momssänkning på livsmedel och jobbskatteavdrag, ger ett utökat konsumtionsutrymme och leder till att den reala disponibla inkomsten växer snabbare än normalt nästa år.³ Finanspolitiken, de lägre räntorna, inkomstutvecklingen, en ökad optimism samt ett uppdämt konsumtionsbehov leder till att hushållens konsumtion växer betydligt mer än det historiska genomsnittet under hela 2026 (se diagram 30). Konsumtionstillväxten är dock jämförbar med utvecklingen under andra svenska konjunkturåterhämtningar (se diagram 33).

Konsumtionen växer snabbare än de reala disponibla inkomsterna för helåret 2026 (se diagram 32), vilket resulterar i att hushållens eget sparande faller tillbaka något. Hur stor del av inkomstökningen och det utökade konsumtionsutrymmet som hushållen väljer att spara under 2026 är dock fortfarande osäkert (se alternativscenariot i kapitlet ”Osäkerhet i prognosen”).

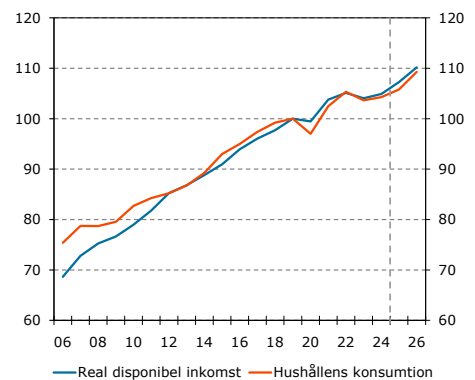
FÖRSVARET DRIVER UTVECKLINGEN AV DEN OFFENTLIGA KONSUMTIONEN

Tillväxttakten i den offentliga konsumtionen saktar in 2025 (se diagram 34). Det förklaras framför allt av en svag utveckling av antalet arbetade timmar och att ett lågt barnafödande de senaste åren innebär färre barn i förskolan och skolan. De senaste årens kostnadsökningar i kommunerna och regionerna innebär att vissa besparingar kommer att genomföras. Besparingarna påverkar framför allt konsumtionen genom minskad förbrukning av materiel och minskad användning av hyrpersonal i regionerna.

Konsumtionen växer snabbare igen 2026. Utvecklingen drivs av staten och den fortsatta utbyggnaden av försvaret med målet att försvarsutgifterna ska uppgå till 3,5 procent av BNP år 2030

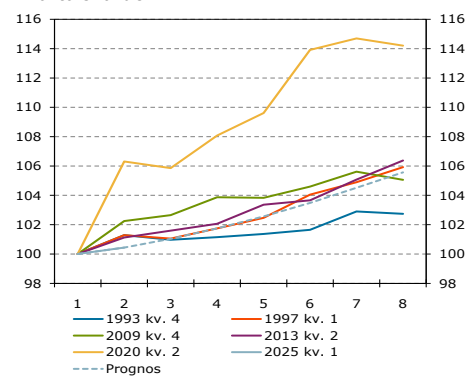
³ Momssänkningen på livsmedel och den sänkta elskatten gör det billigare för hushållen att konsumera vilket påverkar de reala inkomsterna positivt via en lägre konsumtionsdeflator.

Diagram 32 Hushållens konsumtion och real disponibel inkomst
Index 2019=100

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

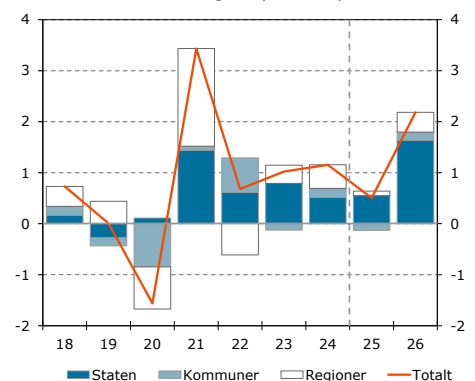
Diagram 33 Hushållens konsumtion i konjunkturåterhämtningar
Index, fasta priser, säsongsrensade kvartalsvärden

Anm. Visar hur hushållens konsumtion har utvecklats under de fem senaste konjunkturåterhämtningarna samt i prognos.
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 34 Bidrag till offentlig konsumtionstillväxt

Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

(se grårutorna ”Hur påverkar ökade försvarsåtgärder svensk BNP” och ”Underskott i sparandet för att nå Natos nya målnivå och finansiera stöd till Ukraina”). Även drift och underhåll av vägar och järnvägar bidrar till den ökade konsumtionen.

VARUBRANSCHERNA FORTSÄTTER INVESTERA

De fasta bruttoinvesteringarna i näringslivet ökade det andra kvartalet 2025. Trots att utvecklingen fortfarande präglas av osäkerhet fortsätter investeringarna i varubranscher att ligga på en jämförelsevis hög nivå (se diagram 35). Satsningar inom grön omställning bidrar till att hålla industrins investeringsnivå på en hög nivå.

Inom övriga varubranscher har investeringsutvecklingen varit stark sedan 2022 och denna utveckling fortsatte även det andra kvartalet i år. Prognosen pekar mot en högre tillväxt framöver där drivande faktorer är framför allt investeringar inom datacenter och energisystem där behovet av kapacitetsförstärkningar och omställningar till mer hållbara lösningar fortsätter att vara centrala.

Bygg- och bostadssektorn har haft en trög start på innevarande år. Ett stigande antal bygglov och fler påbörjade bostäder det andra kvartalet signalerar dock en gradvis återhämtning, om än i långsam takt. Minskade bygg- och finansieringskostnader förbättrar lönsamheten och det tillfälligt förhöjda ROT-avdraget⁴ har ökat aktiviteten i ombyggnationer; en trend som väntas bestå året ut. Bostadsinvesteringarna växer under det andra halvåret 2025, men ökningstakten dämpas något under 2026 (se diagram 36).

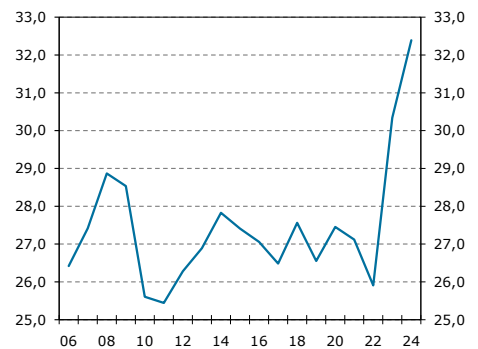
Den stora nedgången i näringslivets investeringar det första kvartalet i år innebär att investeringarna för helåret i stort sett är oförändrade. Den återhämtning i investeringarna som påbörjades det andra kvartalet syns tydligare först i helårssiffran för 2026.

Offentliga myndigheter bidrar positivt till de fasta bruttoinvesteringarna framöver (se diagram 37). Investeringarna inom kommunala myndigheter ökade måttligt det andra kvartalet efter att ha minskat föregående två kvartal till följd av lägre investeringar i byggnader och anläggningar. Framöver ökar dessa igen, vilket bland annat drivs av ersättningsinvesteringar och behov av underhåll av befintliga kommunala anläggningar. År 2026 växer därför de kommunala investeringarna med 1 procentenhet mer än det historiska genomsnittet.

Även i staten utvecklades byggandet svagt det första kvartalet i år. Byggandet ökar under det andra halvåret i år och nästa år till följd av investeringar kopplade till uppbyggnaden av försvaret och i infrastruktur. Investeringar inom Försvarsmakten och i byggnader och infrastruktur bidrar till att statens investeringar

Diagram 35 Investeringar inom varubranscher

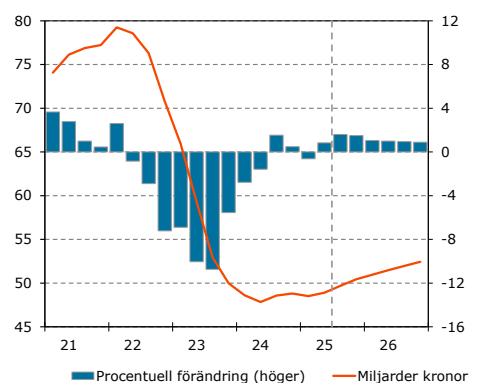
Procent av förädlingsvärdet i varubranscher, löpande priser

Källor: Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 36 Fasta bruttoinvesteringar, bostäder

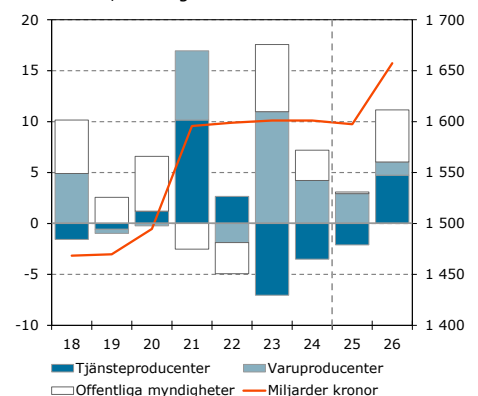
Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 37 Fasta bruttoinvesteringar

Miljarder kronor, fasta priser, bidrag i procent till årstillväxt, säsongsrensade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

⁴ Det tillfälligt höjda ROT-avdraget (50 %) gäller för arbeten som betalas mellan 12 maj och 31 december 2025.

sammantaget växer snabbare än de senaste 10 årens redan höga tillväxttakt.

DÄMPAD EXPORTUTVECKLING VÄNTAR

Exporten steg kraftigt det första kvartalet i år, framför allt på grund av en stark råvaruexport. Det andra kvartalet minskade råvaruexporten samtidigt som tillväxten i tjänsteexporten sjönk. Trots en snabb uppgång i exporten av bearbetade varor mattades den totala exporttillväxten av.

Utrikeshandelsstatistiken visar på en svag utveckling av varuexporten det tredje kvartalet. Tjänsteexporten utvecklas något bättre men tillväxten blir fortfarande måttlig.

Omdömet om exportorderstockens storlek i tillverkningsindustrin i Konjunkturbarometern ligger under sitt historiska genomsnitt (se diagram 38), vilket tillsammans med andra indikatorer pekar på relativt dämpade exportutsikter även på lite längre sikt. En bidragande orsak är ökade handelstullar och osäkerhet kring framtida handelspolitiska åtgärder.

Med undantag för det första kvartalet 2025 har marknaden för svensk export⁵ utvecklats svagt de senaste kvartalen och fortsätter att göra så det andra halvåret i år. Tillväxten i marknaden för svensk export tilltar under loppet av 2026, men blir trots det lägre än normalt (se tabell 3).⁶

Efter det svaga tredje kvartalet 2025 återhämtar sig exporttillväxten, men den förblir dämpad. Den höga tillväxten för helåret 2025 förklaras i huvudsak av det starka första kvartalet. År 2026 ökar exporten med 2,5 procent, vilket är klart lägre än genomsnittet på knappt 3,5 procent de senaste 25 åren. Det är ovanligt att exporten utvecklas så svagt samtidigt som den svenska konjunkturen återhämtar sig (se diagram 39).

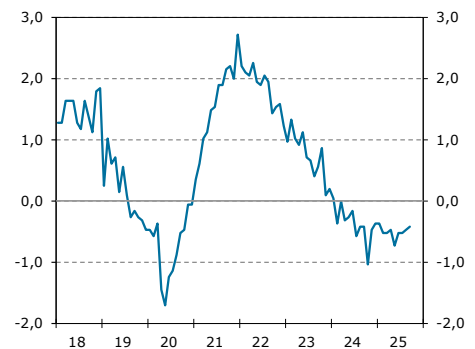
OSÄKERHET KOPPLAD TILL OMVÄRLDEN HÅLLER TILLBAKA NÄRINGSLEVETS PRODUKTION I NÄRTID

Efter ett svagt första kvartal steg näringslivets produktion⁷ det andra kvartalet 2025. Det var framför allt produktionen inom gruvindustrin och handeln som drev uppgången medan byggproduktionen minskade. Dämpad omvärldsefterfrågan tillsammans med något återhållsamma hushåll håller tillbaka näringslivets produktion det tredje kvartalet. Därefter tar produktionen fart i takt med att hushållens konsumtion växlar upp och omvärldsefterfrågan stärks under loppet av 2026 (se tabell 5).

Stämningsläget inom tillverkningsindustrin är fortsatt svagare än normalt men skiljer sig åt mellan olika branscher. Den höga

Diagram 38 Tillverkningsindustrins omdöme om exportorderstocken

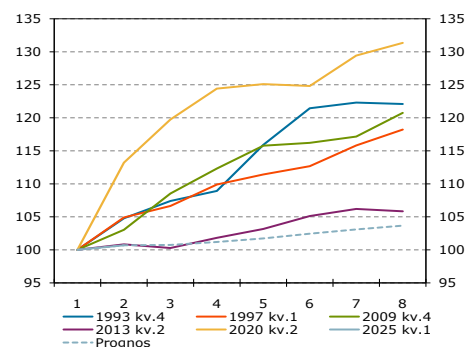
Standardiserade avvikelser från medelvärde, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 39 Export i konjunkturåterhämtningar

Index, fasta priser, säsongsrensade kvartalsvärden

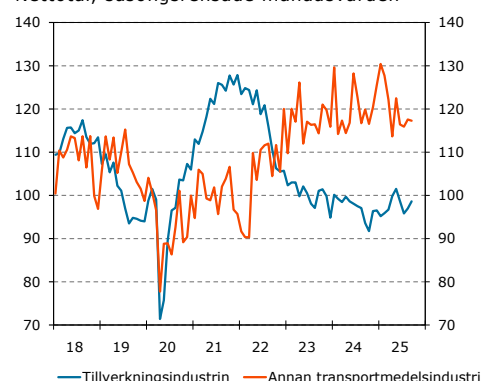

Anm. Visar hur exporten har utvecklats under de fem senaste konjunkturåterhämtningarna samt i prognos.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 40 Konfidensindikatorer för tillverkningsindustrin (SNI 10–33) och annan transportmedelsindustri (SNI 30)

Nettotal, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

⁵ Marknaden för svensk export avser importefterfrågan i de länder Sverige exporterar mest till, viktad efter respektive lands andel i svensk varuexport.

⁶ Helårssiffran för 2025 dras upp av det starka första kvartalet samma år och helårssiffran för 2026 dras ner av den svaga avslutningen på 2025.

⁷ Med produktionen avses förädlingsvärdet i denna text. Förädlingsvärdet är bruttoproduktionen med avdrag för insatsförbrukningen.

efterfrågan på svensk försvarsmateriel speglas i konfidensindikatorn för annan transportindustri (SNI 30) som bland annat inkluderar militära stridsfordon (se diagram 40). Svensk försvarsindustri står dock endast för en liten andel av BNP och har därtill på kort sikt svårt att skala upp sin produktion⁸ i takt med den ökade efterfrågan. Det gör att svensk och internationell försvarsutbyggnad får ganska små effekter på näringslivets produktion 2025 och 2026.

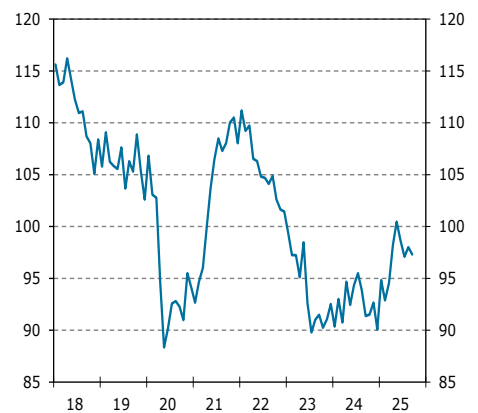
Osäkerheten kopplad till USA:s handelspolitik har minskat till följd av den nya överenskommelsen mellan EU och USA men är fortsatt hög. Tulloron bidrar till en svag omvärldsefterfrågan⁹, vilket dämpar produktionsutvecklingen det tredje kvartalet något. Produktionen inom tillverkningsindustrin stiger i samband med att exporten stiger snabbare 2026. Omvärldsefterfrågan förblir dock något dämpad under 2026, vilket bidrar till att industriproduktionen inte tar fart i någon stor utsträckning.

SCB reviderade i det senaste utfallet för nationalräkenskaperna ner produktionen inom byggverksamhet för det andra halvåret 2024 och det första kvartalet 2025. Dessutom var utvecklingen det andra kvartalet negativ. Den nuvarande produktionsnivån stämmer bättre överens med att byggföretagen enligt Konjunkturbarometern har varit väldigt pessimistiska de senaste två åren (se diagram 41). Under första halvåret i år stärktes stämningsläget bland byggföretagen. Därefter har utvecklingen dock vänt ner något igen. Det bidrar till bedömningen att byggandet fortsätter att utvecklas svagt det tredje kvartalet. Därefter ökar produktionen inom byggverksamhet tydligt när bostadsbyggandet återhämtar sig.

Tjänsteproduktionen utvecklades positivt det första halvåret 2025, mycket tack vare informations- och kommunikationstjänster det första kvartalet och handeln det andra kvartalet. Handeln bedöms inte fullt ut kunna bibehålla den nya nivån för produktionen i det tredje kvartalet. Branschen har dock tydligt påbörjat en återhämtning från bottennoteringarna under 2023 och 2024 (se diagram 42). En starkare utveckling för hushållens konsumtion och till viss del för tillverkningsindustrin drar från början av 2026 med sig både hushålls- och företagsnära tjänster. Tillväxten kommer snabbt upp nära sitt historiska medelvärde och ligger kvar på den nivån hela 2026.

Diagram 41 Konfidensindikatorn för byggverksamhet

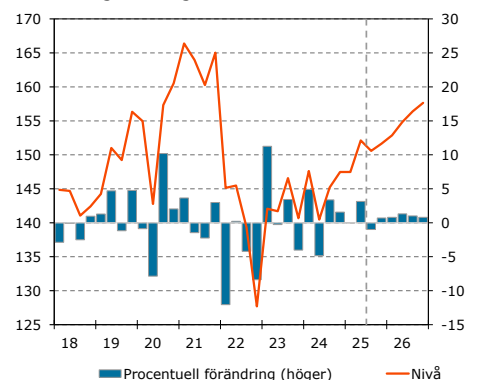
Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 42 Produktion i handeln

Miljarder kronor respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

⁸ Se grårutan "Svensk försvarsindustri står för en liten men växande andel av BNP" i Konjunkturläget mars 2025 för utförligare analys av försvarsindustrin.

⁹ Se grårutan "Hur påverkas svensk produktion av USA:s nya handelspolitik?" i Konjunkturläget juni 2025.

Tabell 5 Produktion

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	2000– 2024 ¹	2024	2025	2026
Näringsliv	2,3	0,4	1,4	2,9
Varubranscher	1,2	–1,2	–1,8	2,9
varav Industri	1,0	–0,4	0,0	3,5
Byggverksamhet	1,7	–2,7	–4,7	2,2
Tjänstebanscher	2,8	1,2	3,0	2,9
Offentliga myndigheter	0,6	2,6	0,1	0,1
Hela ekonomin ²				
BNP till baspris	1,9	0,9	1,1	2,3
BNP till marknadspris	1,9	0,8	1,1	2,4

¹Genomsnitt. ²Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Hur påverkar ökade försvarssatsningar svensk BNP?

I spåren av Rysslands fullskaliga krig i Ukraina har Nato-länder kommit överens om att öka sina försvarsutgifter. Enligt den senaste överenskommelsen ska samtliga medlemsländers försvarsutgifter uppgå till 3,5 procent av BNP senast år 2035.¹⁰ För att uppnå kraven behöver Sverige och de flesta andra Natoländerna kraftigt öka sina försvarsutgifter.

Den ökning av försvarsutgifterna som krävs för att uppfylla Natokraven kommer att leda till både högre offentlig konsumtion (exempelvis personal och utbildning inom Försvarsmakten och militär utrusning) och högre offentliga investeringar (exempelvis vapensystem och militär infrastruktur). Den del av de ökade försvarsutgifterna som tillgodoses genom inhemsk produktion påverkar svensk BNP. Förädlingsvärdet i offentlig sektor påverkas främst via fler arbetade timmar inom försvaret.¹¹ Förädlingsvärdet i näringslivet påverkas när den svenska industrin ökar sin produktion av materiel som försvaret efterfrågar. Försvarsmateriel som importeras från andra länder har ingen direkt påverkan på svensk BNP.

Sveriges försvarsindustri producerar olika typer av försvarsmateriel, exempelvis radar- och sensorsystem samt stridsflygplan. Andra typer av försvarsmateriel som efterfrågas av Försvarsmakten importeras i stor utsträckning från utlandet. Det är svårt att uppskatta hur mycket av försvarsmateriel som kommer att produceras i Sverige och hur

¹⁰ Se gråruta "Underskott i sparandet för att nå Natos nya målnivå och finansiera stöd till Ukraina" för en utförligare beskrivning av överenskommelsen.

¹¹ Förädlingsvärdet påverkas också indirekt av ökade investeringar genom högre kapitalförslitning.

stor del som kommer att importeras. Siffror från Försvarets materielverk visar att ca 45 procent av det svenska stödet till Ukraina importerades.¹² Dessutom behöver försvarsindustrin importera komponenter för att kunna producera. Importandelen för annan transportmedelsindustri (SNI 30), där bland annat militära stridsfordon ingår, var 31 procent 2022.¹³ På kort sikt kommer sannolikt en stor del av de utökade försvarssatsningarna att importeras, vilket inte påverkar BNP på ett direkt sätt. Om Sverige inte har tillräckligt stort lager av försvarsmateriel i dagsläget kan det innebära att svenska staten importerar extra mycket i närtid. Samtidigt kan det vara så att mer avancerade försvarssystem betalas i förtid medan leveranserna dröjer flera år, och då kommer importen att öka senare än försvarsutgifterna såsom de mäts inom Nato.

Efterfrågan på svensk försvarsindustri ökar även till följd av att andra länder köper mer försvarsmateriel. Det leder till ökad export, vilket höjer svensk BNP. För att möta den höga efterfrågan fortsätter försvarsindustrin att öka sin produktionskapacitet, vilket leder till högre investeringar inom näringslivet.

Den sammantagna BNP-effekten bedöms på kort sikt bli relativt liten. Konjunkturinstitutets uppskattningar visar att en försvarssatsning motsvarande 1 procent av BNP leder till en kortsiktig ökning av BNP med 0,5–0,7 procent under lågkonjunktur.¹⁴ Högre offentlig konsumtion och investeringar (privata och offentliga) höjer, allt annat lika, BNP även om en betydande del importeras. Ökad export av försvarsmateriel har dock också en positiv effekt på BNP. Försvarsindustrin står för en liten men snabbt växande andel av svensk BNP. Brist på rätt arbetskraft tillsammans med ett i dagsläget högt resursutnyttjande försvårar för försvarsindustrin att skala upp produktionen i närtid. På längre sikt bör försvarsindustrin kunna anpassa sig efter den nya och högre efterfrågan, vilket kan leda till större positiva effekter på BNP. Den svenska regeringen har beslutat att lånefinansiera stora delar av försvarsutgifterna som krävs för att uppnå kraven från Nato.¹⁵ De högre försvarsutgifterna leder till att annan efterfrågan trängs undan på sikt – exempelvis hushållens konsumtion eller nettoexport.

¹² Se 2025-1 Becker, Olofsgård, Perrotta Berlin och Roine - Svenskt Ukrainastöd i en internationell kontext.pdf.

¹³ Vilket är den mest uppdaterade data som finns tillgänglig.

¹⁴ Se KI-kommentar "Ekonomiska effekter av ökade försvarsutgifter", 2025.

¹⁵ Se gråruta "Underskott i sparandet för att nå Natos nya målnivå och finansiera stöd till Ukraina" för en utförligare diskussion om den svenska regeringens finansiering av utökade försvarssatsningar.

Arbetsmarknad och resursutnyttjande

SVAG ARBETSMARKNAD

Under andra halvåret 2023 började den svaga ekonomiska aktiviteten märkas i minskad sysselsättning. Nedgången har varit långsam, bland annat eftersom företagen inte har minskat antalet anställda i samma takt som produktionen har gått ner.

Under första halvåret 2025 visar olika mått på sysselsättningen på något olika utveckling. Enligt nationalräkenskaperna (NR) har sysselsättningen endast ökat svagt. Arbetskraftsundersökningarna (AKU) visar däremot på en tydlig sysselsättningsuppgång. Medan NR bygger på uppgifter om hela befolkningen¹⁶ baseras AKU på en urvalsundersökning där bortfallet kan påverka resultaten.

Måttens utveckling väntas skilja sig åt även det tredje kvartalet i år. I AKU sker en nedgång i sysselsättningen medan den ökar svagt i NR (se diagram 43). Medelarbetstiden sjönk kraftigt första halvåret 2025 till följd av svaga timmar, vilket skedde parallellt med en tydlig uppgång i antalet undersysselsatta.¹⁷ Under andra halvåret sker en återhämtning i medelarbetstiden. Arbetslösheten enligt AKU minskade något det andra kvartalet 2025 men väntas öka i nivå under andra halvåret. Detta beror till viss del på att andelen latent arbetssökande¹⁸ av de som är utanför arbetskraften är på höga nivåer. Många latent arbetssökande kan leda till stora svängningar i arbetslösheten mellan enskilda kvartal.

I den nuvarande lågkonjunkturen har arbetslöshetsuppgångens fördelning mellan olika grupper sett annorlunda ut än vid tidigare lågkonjunkturer. Detta framgår av AKU och av att uppgången av inskrivna arbetslösa hos Arbetsförmedlingen främst har bestått av personer med eftergymnasial utbildning (se diagram 44). Bilden bekräftas av att antal ersättningsfall inom Akademikernas A-kassa som andel av det totala antalet pågående ersättningsfall från samtliga A-kassor är på en hög nivå (se diagram 45). Eftergymnasialt utbildade är dock en grupp som generellt kan förväntas ha större jobbchanser när konjunkturen vänder.

Konjunkturinstitutet bedömer att jämviktsarbetslösheten har minskat något sedan 2022.¹⁹ Samtidigt har den faktiska arbetslösheten ökat sedan 2022, vilket innebär att hela uppgången i arbetslösheten i den nuvarande lågkonjunkturen är konjunkturrell. Det skiljer sig exempelvis från under pandemin (se diagram 46).

¹⁶ Folkbokförda som arbetar utomlands ingår inte, däremot ingår icke-folkbokförda personer som arbetar i Sverige.

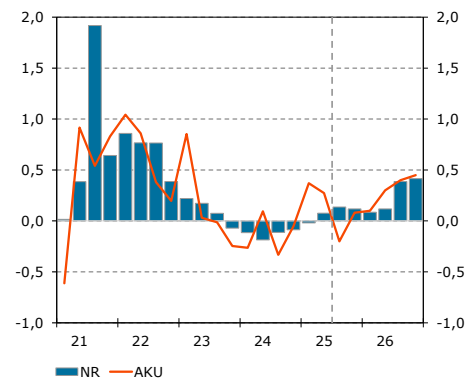
¹⁷ Undersysselsatta enligt AKU är individer som är sysselsatta men som uppger att de önskar öka sin arbetstid.

¹⁸ Latent arbetssökande är personer som ingår i gruppen utanför arbetskraften enligt AKU. De uppger att de vill och kan arbeta, men att de inte har sökt eller försökt hitta ett arbete under referensveckan.

¹⁹ Jämviktsarbetslösheten bedöms med utgångspunkt i den faktiska arbetslösheten i en startperiod. Konjunkturinstitutets nuvarande startperiod är kv2-kv4 2022.

Diagram 43 Sysselsatta enligt AKU och NR

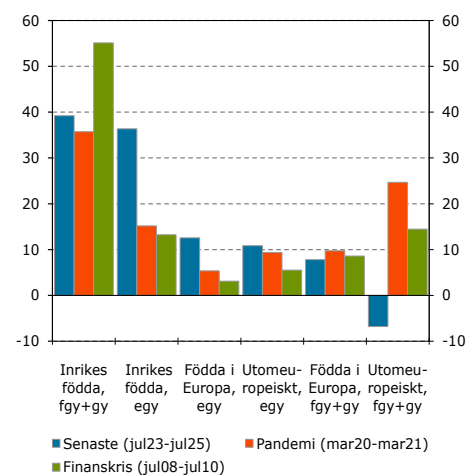
Procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 44 Andel av uppgång inskrivna arbetslösa hos AF

Procent

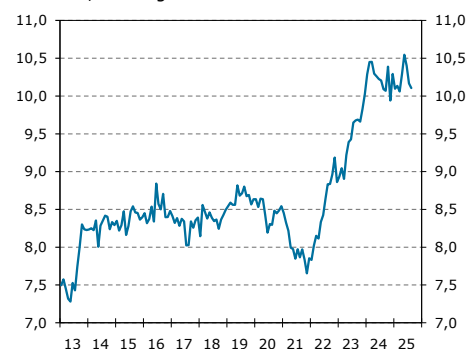

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Anm. Fgy avser förgymnasialt utbildade, gy avser gymnasialt utbildade och egy avser eftergymnasialt utbildade.

Diagram 45 Andel pågående ersättningsfall Akademikernas A-kassa (AEA) av totalt pågående ersättningsfall från samtliga A-kassor

Procent, säsongsrensade månadsvärden

Källor: Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) och Konjunkturinstitutet.

Att den strukturella arbetslösheten har minskat sedan 2022 beror i huvudsak på att utrikes födda som grupp har förbättrade jobbchanser jämfört med tidigare. Trots denna utveckling har utrikes födda fortfarande en betydligt högre arbetslöshet än inrikes födda.

Flera indikatorer pekar på att arbetsmarknaden fortfarande är svag i närtid. Nyanmälda lediga platser i näringslivet hos Arbetsförmedlingen som andel av totalt antal sysselsatta är på en låg nivå sett till ett historiskt genomsnitt (se diagram 47). Näringslivets anställningsplaner visar inte heller på någon tydlig vändning i närtid. De återhållsamma produktionsplanerna, tillsammans med ett lågt nyttjande av befintliga resurser inom företagen, bidrar till att hålla tillbaka arbetsgivarnas anställningsplaner i närtid.

Sammantaget ökar sysselsättningen 2025 svagt (se tabell 6). År 2026 ökar den ekonomiska aktiviteten och sysselsättningen växer snabbare. Under både 2025 och 2026 väntas tjänstebanschederna bidra mest till sysselsättningstillväxten. Uppgången sker dock, i likhet med nedgången, i en långsam takt. Arbetslösheten sjunker till 8,4 procent 2026. Det är klart högre än Konjunkturinstitutets bedömning om jämviktsarbetslösheten (se diagram 46).

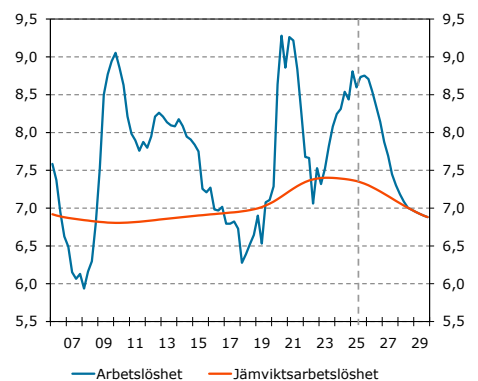
FORTSATT LÅGKONJUNKTUR

Svensk ekonomi befinner sig sedan 2023 i en lågkonjunktur. Faktisk BNP har vuxit betydligt svagare än potentiell BNP sedan 2022, vilket har resulterat i ett negativt BNP-gap (se marginalrutan "Gap och potentiella variabler").

I nuläget är resursutnyttjandet lågt och lågkonjunkturen består under 2025 och 2026 även om det sker en konjunkturåterhämtning dessa år. Företagen har resurser tillgängliga och kan öka sin produktivitet innan de utökar personalstyrkan. Produktivitetsgapet stiger därför och blir svagt positivt 2026, medan sysselsättningsgapet är fortsatt negativt under både 2025 och 2026 (se Diagram 48diagram 48).

Diagram 46 Arbetslöshet och jämviktsarbetslöshet

Procent av arbetskraften, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 47 Nyanmälda lediga platser näringslivet som andel av sysselsatta (15–74 år)

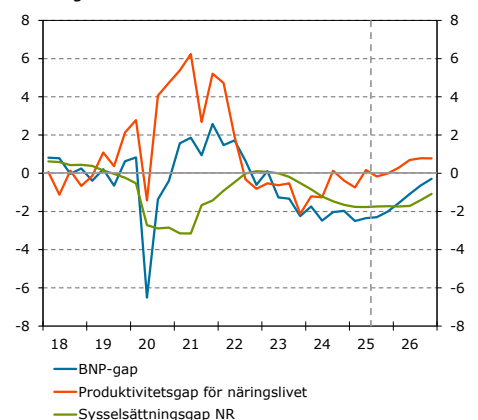
Procent, säsongsrensade månadsvärden

Källor: Arbetsförmedlingen och Konjunkturinstitutet.

Diagram 48 BNP-gap, produktivitetsgap för näringslivet och sysselsättningsgap enligt NR

Säsongsrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 6 Arbetsmarknad

Procentuell förändring, om inget annat anges

	2000– 2024 ¹	2024	2025	2026
BNP till baspris ²	1,9	0,9	1,1	2,3
Produktivitet i hela ekonomin ³	1,1	1,2	1,4	1,4
Produktivitet i näringslivet ³	1,4	1,4	1,7	2,0
Arbetade timmar ²	0,8	-0,3	-0,3	0,9
Medelarbetstid för sysselsatta ²	-0,1	0,3	-0,6	0,2
Sysselsättning ⁴	0,9	-0,5	0,3	0,7
Sysselsättningsgrad ⁵	66,5	69,0	68,9	69,3
Arbetskraft	1,0	0,2	0,7	0,3
Arbetskraftsdeltagande ⁶	71,9	75,3	75,5	75,7
Arbetslöshet ⁷	7,4	8,4	8,7	8,4
Befolkning 15–74 år ⁸	0,7	0,2	0,3	0,1
Produktivitetsgap i näringslivet	0,1	-0,7	-0,2	0,6
Arbetsmarknadsgap ⁹	-0,5	-1,2	-2,0	-1,3
Sysselsättningsgap ¹⁰	-0,5	-1,3	-1,7	-1,5
BNP-gap ¹¹	-0,5	-2,0	-2,3	-0,9

¹ Genomsnitt. ² Kalenderkorrigerade värden. ³ Beräknat till baspris, kalenderkorrigerade värden. ⁴ Enligt AKU. ⁵ Andelen sysselsatta av befolkningen 15–74 år enligt AKU, procent. ⁶ Andelen personer i arbetskraften av befolkningen 15–74 år enligt AKU, procent. ⁷ Procent av arbetskraften 15–74 år enligt AKU. ⁸ Enligt AKU:s definition av befolkningen. ⁹ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ¹⁰ Sysselsättningsgapet är beräknat utifrån sysselsatta enligt nationalräkenskaperna. ¹¹ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Gap och potentiella variabler

Gapen visar Konjunkturinstitutets konjunkturbild. BNP-gapet speglar det övergripande resursutnyttjandet i ekonomin, arbetsmarknadsgapet beskriver resursutnyttjandet på arbetsmarknaden och produktivitetsgapet för näringslivet avser resursutnyttjandet inom företagen. Sysselsättningsgapet visar hur många som är sysselsatta i förhållande till sysselsättningen vid konjunkturell balans. Gapen uttrycks i procent och beräknas som skillnaden mellan en faktisk variabel och en potentiell variabel.

Med potentiell BNP avses den nivå på produktionen, och utnyttjandet av produktionsfaktorerna arbete och kapital, som skulle observeras i frånvaro av konjunkturell variation. Potentiell BNP avser alltså inte den högsta möjliga nivån av BNP utan i stället den nivå som är förenlig med ekonomins långsiktiga kapacitet. Den potentiella nivån är inte konstant över tid utan påverkas av strukturella faktorer såsom exempelvis befolkningstillväxten och arbetsmarknadens funktionssätt. Potentiell BNP kan inte observeras utan bedöms av Konjunkturinstitutet.

En ekonomisk återhämtning äger rum när faktisk BNP ökar *snabbare* än potentiell BNP. En tillväxt i faktisk BNP är alltså inte liktydigt med en ekonomisk återhämtning eftersom potentiell BNP också växer i normalfallet.

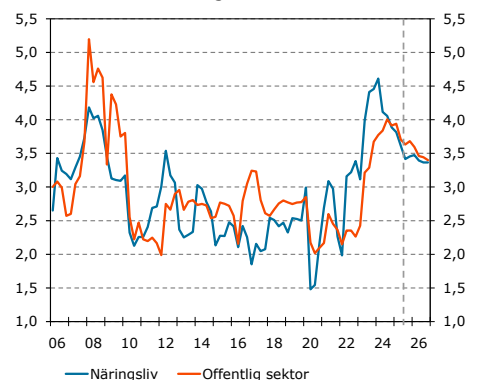
Löner och inflation

Det andra kvartalet 2025 uppgick löneökningstakten till 3,6 procent i årstakt enligt konjunkturlönestatistiken, vilket är den lägsta löneökningstakten sedan första kvartalet 2023. Nedväxlingen var väntad eftersom det nya industrimärket, som är normerande på arbetsmarknaden, kom den 1 april och de avtalade löneökningarna är lägre än föregående års avtal. Samtidigt är arbetsmarknaden svag, vilket håller tillbaka löneglidningen. Nedväxlingen fortsätter under resten av 2025 och 2026.

Den fortsatta nedväxlingen 2026 förklaras av det nya industrimärkets profil med högre löneökningar under det första avtalsåret än det andra men motverkas till viss del av ett starkare konjunkturläge än 2025. Skillnader syns också mellan sektorer. Inom näringslivet är nedväxlingen påtaglig i förhållande till de höga löneökningstakterna 2023 och 2024. I den offentliga sektorn är nedväxlingen inte lika tydlig (se diagram 49). Detta är ett trenderbrott jämfört med åren efter pandemin då löneökningarna var högre i privat sektor. Löneglidningen väntas ligga i linje med det historiska genomsnittet.

Diagram 49 Timlön

Procentuell förändring, kvartalsvärden

Källor: Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

STIGANDE REALLÖNER

Trots den lägre löneökningstakten ligger löneökningarna för 2025 och 2026 fortfarande över det historiska genomsnittet. Löneökningarna överstiger även inflationen, vilket innebär att reallönerna fortsätter att öka under hela prognosperioden. Till följd av sjunkande bolåneräntor väntas reallönerna beräknade med KPI öka betydligt snabbare än reallöner beräknade med KPIF 2025. Mot slutet av 2026 är reallönerna fortsatt under den nivå som rådde 2021 innan den höga inflationen slog till (se diagram 50).

ARBETSKOSTNADERNA VÄXLAR NER

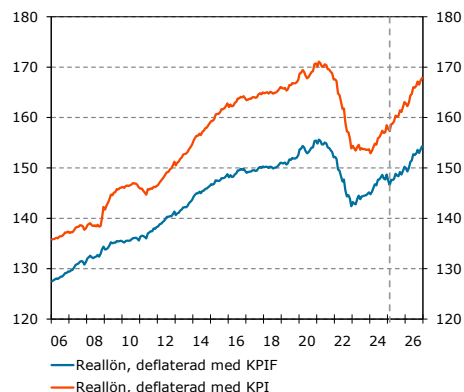
Arbetskostnaden per timme i näringslivet ökar långsammare 2025 och 2026 än de gjorde 2023 och 2024. Detta beror i huvudsak på en lägre lönetillväxt. Timplöneutvecklingen enligt nationalräkenskaperna väntas följa löneutvecklingen enligt konjunkturlönestatistiken relativt väl 2025 och ökar i en något högre takt 2026 (se diagram 51). Arbetskostnad per timme i näringslivet ökar mer än timplönen 2025 men i liknande takt 2026.

Utvecklingen av enhetsarbetskostnaden visar förändringen i arbetskostnad i relation till produktiviteten och kan ses som en indikator på hur kostnadstrycket inom företagen utvecklas. Enhetsarbetskostnaderna ökar långsammare 2025 och 2026 jämfört med de tre närmast föregående åren. Detta till följd av både lägre tillväxt i arbetskostnaderna samt högre produktivitetstillväxt och innebär en kostnadsökning som är ungefär i linje med den kostnadsökning som på lång sikt är förenlig med inflationsmålet (se diagram 52).

Vinstandelen i näringslivet har minskat de senaste åren, men låg trots det 2024 på en något högre nivå än ett historiskt medelvärde (se diagram 53). Det är framför allt i industrin som vinstandelen är hög. I år minskar tillväxten i näringslivets förädlingsvärde som helhet och blir lägre än tillväxten i arbetskostnaderna, vilket innebär att vinstandelen minskar något ytterligare. År 2026 ökar tillväxten i både förädlingsvärdet och arbetskostnaderna tydligt. Förädlingsvärdet ökar dock något snabbare än arbetskostnaderna och vinstandelen stiger marginellt.

Diagram 50 Reallön

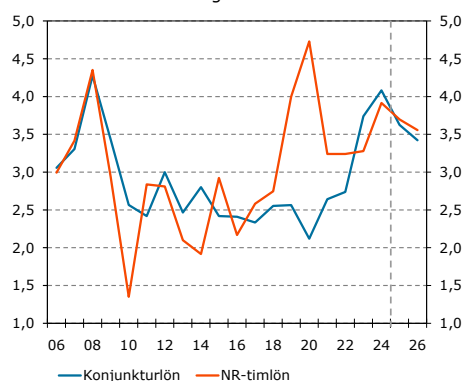
Index 1995=100, säsongsrensade månadsvärden

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 51 Timplön enligt KL och NR

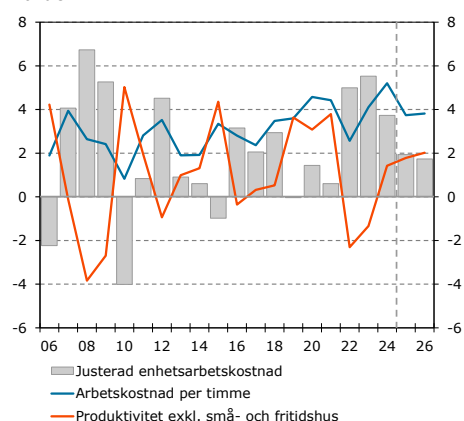
Procentuell förändring

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 52 Justerad enhetsarbetskostnad i näringslivet

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

Anm. Enhetsarbetskostnaden är justerad för ersättningen till egenföretagare och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 7 Timlön och arbetskostnad

Procentuell förändring respektive procent

	2000– 2024 ¹	2024	2025	2026
Timlön, KL, hela ekonomin	3,1	4,1	3,6	3,4
Timlön, KL, i näringslivet	3,0	4,2	3,6	3,4
Timlön, KL, offentlig sektor	3,2	3,9	3,7	3,5
Timlön, NR, i näringslivet	3,2	4,5	3,5	3,8
Reallön (KPIF), hela ekonomin	1,0	2,2	1,0	2,5
Reallön (KPI), hela ekonomin	1,1	1,2	2,9	3,3
Arbetsgivaravgifter ² (i procent av lönen), näringslivet	40,8	42,9	43,2	43,3
Arbetskostnad per timme, näringslivet ³	3,3	5,2	3,7	3,8
Produktivitet, näringslivet ^{4, 5}	1,6	1,4	1,8	2,0
Justerad enhetsarbetskostnad, näringslivet ⁵	1,7	3,7	1,9	1,7
Justerad vinstandel, procent av förädlingsvärde, näringslivet ⁵	34,2	34,9	34,6	34,9

¹ Genomsnitt. ² Lagstadgade och avtalade kollektiva avgifter samt löneskatter. ³ NR-timlön och arbetsgivaravgifter, kalenderkorrigerade värden. ⁴ Förädlingsvärdet delat med arbetade timmar, kalenderkorrigerade värden. ⁵ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet timmar utförda av egenföretagare.

Anm. Konjunkturlönestatistiken (KL) respektive nationalräkenskaperna (NR). Timlönerna enligt nationalräkenskaperna mäts som lönesumman dividerat med anställdas arbetade timmar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

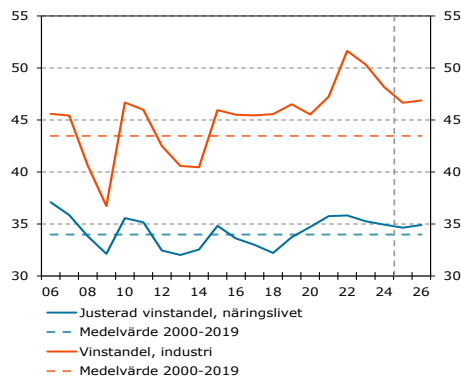
SÄNKT MOMS OCH ELSKATT GER LÅG INFLATION NÄSTA ÅR

Inflationen har dämpats tydligt från de höga nivåerna 2022–2023 och var lägre än 2 procent under delar av 2024. I år har KPIF-inflationen dock ökat igen och var 3,2 procent i augusti 2025 (se diagram 54). Den så kallade korgeffekten har hållit upp inflationen under sommaren men effekten blir lägre mot slutet av 2025 (se diagram 55).²⁰

Företagens förväntningar om prisutvecklingen steg under våren men har sjunkit tillbaka igen (se diagram 56), vilket indikerar att inflationen kommer att sjunka de kommande månaderna. Flera faktorer bidrar till att inflationen dämpas framöver. Internationella råvarupriser har rört sig svagt nedåt den senaste tiden och ligger på en betydligt lägre nivå än toppen 2022 (se diagram 57). Kombinerat med den stärkta svenska växelkursen ger detta en svag utveckling av importpriserna. Även den handelspolitiska utvecklingen dämpar svensk inflation, dels genom en lägre amerikansk efterfrågan på svenska varor, dels genom ett ökat utbud av varor från andra länder (inte minst Kina) som styr om sin export bort från USA på grund av höjda tullar. Dessutom har den inhemska kostnadsutvecklingen, i form av

Diagram 53 Vinstandelar

Procent

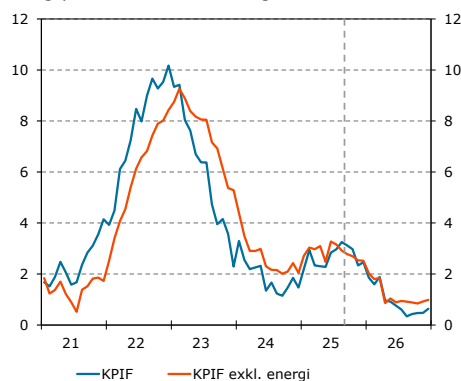

Anm. Vinstandelen i näringslivet är justerad för ersättningen till egenföretagare och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 54 Konsumentpriser

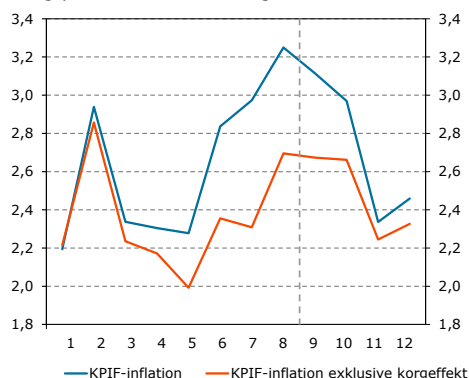
Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 55 KPIF-inflation 2025

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

²⁰ Se [SCB:s Fördjupningspromemoria](#) "Beskrivning av korgeffekten" som förklarar vad korgeffekten är.

enhetsarbetskostnader, dämpats efter en hög tillväxt de senaste åren (se diagram 52).

Den aviserade sänkningen av momsen på livsmedel och punktskatten på el ger stor effekt på inflationen 2026. Momsen på livsmedel sänks från 12 till 6 procent från den 1 april 2026. Ett fullt genomslag motsvarar en prisnedgång på livsmedelspriserna inklusive moms på –5,4 procent (se diagram 58). Erfarenheter från andra länder, och från momssänkningen i Sverige 1996, är att momsförändringen kommer konsumenterna till del i form av lägre priser.²¹ Momssänkningen sänker inflationstakten med ca 0,7 procentenheter från och med våren 2026 och 12 månader därefter, vilket motsvarar drygt en halv procentenhet utslaget på helåret 2026. Den aviserade momssänkningen är tillfälligt och när momsen återställs i januari 2028 kommer inflations-takten att höjas med ca 0,7 procentenheter. Utöver momssänkningen på livsmedel bidrar den aviserade sänkningen av elskatten till lägre inflation nästa år. Den direkta effekten av punktskatteförändringen på inflationen beräknas bli ca 0,15 procentenheter.²² Den sammanlagda direkta effekten på KPIF-inflationen av skatteförändringarna blir alltså som mest knappt 0,9 procentenheter. Utöver den direkta effekten tillkommer en mindre indirekt effekt av att företagen får lägre produktionskostnader när punktskatten på el sänks. Sammantaget innebär detta att KPIF-inflationen sjunker markant under 2026 (se tabell 8).

Inflationsnedgången under prognosperioden utgörs främst av lägre prisökningar på varor (se diagram 59), framför allt genom lägre matpriser efter sänkningen av livsmedelsmomsen. Tjänsteprisernas inflationsbidrag minskar också framöver, i linje med de lägre löneökningarna. Boendekostnaderna bidrar däremot lite mer till inflationen 2026, på grund av att den i nuläget förhöjda subventionsgraden i ROT-avdraget återställs.

Diagram 56 Prisförväntningar i näringslivet

Netttotal, säsongrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 57 Råvaruprisindex för industrin

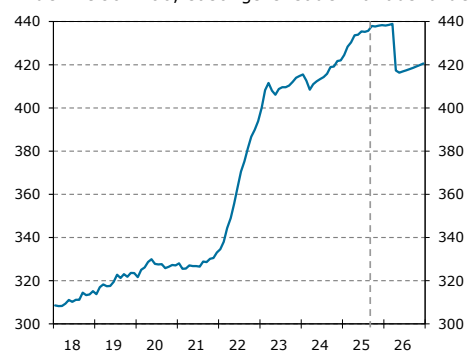
Euro, index 2020=100, månadsvärden

Anm. Industrial raw materials index, se HWI.org för närmare information om index. Källor: HWI och Macrobond.

Diagram 58 Livsmedelspris i KPI

Index 1980=100, säsongrensade månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

²¹ Se Riksrevisionen (2018:25) "Nedsatt moms på livsmedel – priseffekt, fördelningsprofil och kostnadseffektivitet". Se även Ingvil Gaarder, (2019), "Incidence and distributional effects of value added taxes", *The Economic Journal*, Volym 129, och Tiago Bernardino, m.fl., (2025). "The full, persistent, and symmetric pass-through of a temporary VAT cut", *Journal of Public Economics*, Volym 248.

²² Ungefärligt beräknat under antagandet att den totala elkostnaden för ett genomsnittligt hushåll är 230 öre per kWh, allt inberäknat och inklusive moms. Den exakta effekten i procent räknat varierar beroende på elprisets nivå exklusive punktskatt. Se statistiken "Totalpris på el för hushåll" hos SCB för uppgifter om hushållens totala kostnad för el.

Tabell 8 Konsumentpriser

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt	2025	2024	2025	2026
KPI	100	2,8	0,7	0,1	
Räntekostnader, räntesats ¹	...	12,6	-25,5	-13,4	
KPIF	100	1,9	2,7	0,9	
Varor	42	1,2	2,0	-1,0	
Tjänster	30	3,5	3,2	2,2	
Boende exkl. räntekostnader och energi ²	15	4,7	3,7	3,7	
Energi ³	7	-9,5	0,0	-3,1	
Räntekostnader, kapitalstock ¹	6	4,0	3,9	3,6	
KPIF exkl. energi	93	2,6	2,8	1,2	
HIKP	...	2,0	2,6	0,8	

¹ Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och räntesats. ² Avser hyror, reparationskostnader, avskrivningar (renoveringskostnader), tomträttsavgäld och fastighetskatt, försäkringskostnader, kostnader för vatten, avlopp, renhållning och sotning. ³ Energi avser kostnader för el, gas, uppvärmning och drivmedel.

Anm. Den uppdelning i kategorierna varor, tjänster och boende som används här har ingen exakt motsvarighet i de aggregat som redovisas av SCB. HIKP avser det harmoniserade konsumentprisindex som används inom EU.

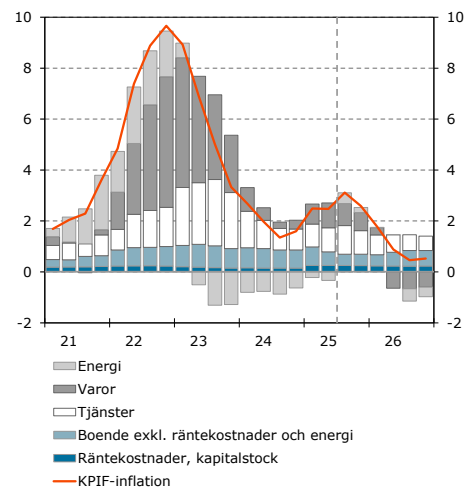
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Energipriserna, som bidragit mycket till volatiliteten i inflationen under senare år, ger mindre bidrag till inflationen under 2025 och 2026. Drivmedelspriserna har fallit och terminspris-sättningen indikerar en sidledes utveckling av råoljepriset framöver, vilket medför stabila drivmedelspriser.²³ Elpriserna har tidigare varit höga de senaste veckorna, men terminerna indikerar att spotpriset endast kommer att bli marginellt högre kommande vinter jämfört med fjolåret (se diagram 60). Den sänkta elskatten 2026 sänker också inflationsbidraget från energipriserna nästa år.

De lägre räntorna medför att KPI totalt, som inkluderar effekten av ändrade bostadsräntor, ökar betydligt långsammare än KPIF. KPI-inflationen blir 0,1 procent 2026. KPI-inflationen i juni månad avgör prisbasbeloppet, som i sin tur påverkar flertalet ersättningsnivåer i socialförsäkringen. 12-månaderstalet för KPI i juni 2026 blir -0,1 procent, vilket innebär att prisbasbeloppet 2027 förblir oförändrat jämfört med 2026.

Diagram 59 Bidrag till KPIF-inflationen

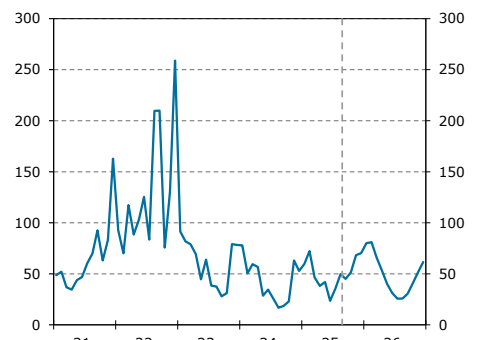
Procentenheter respektive årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Anm. Beräkningen av bidragen är approximativ. Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 60 Spotpris på el i Sverige

Öre per kilowattimme (kWh), månadsvärden

Anm. Priser för fyra prisområden har vägts samman av Konjunkturinstitutet på basis av den geografiska fördelningen av hushållens elanvändning.

Källor: Nordpool, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

²³ Införandet av ETS2, det europeiska handelssystemet med utsläppsrätter för bland annat drivmedel, kommer att ge en viss prishöjning som kommer först 2027, se "Effekter av prishöjningar med anledning av införandet av EU:s nya utsläppshandelssystem", [Specialstudie 109](#), Konjunkturinstitutet 2024.

Scenario för svensk ekonomi, penningpolitik och växelkurs

Svensk BNP-tillväxt är relativt hög i början av scenariot.

Ekonomi är i konjunkturell balans 2027 och antas vara i balans under hela scenariot. Den högre ekonomiska aktiviteten gör att arbetslösheten sjunker tillbaka mot sin jämviktsnivå. Inflationen ligger, exklusive effekten av den återställda matmomsen, på 2 procent från 2027. Riksbanken höjer styrräntan under 2027 för att hålla inflationen vid målet. Styrräntan höjs något över den neutrala nivån för att stabilisera inflation och resursutnyttjande när den offentliga sektorn går med tillfälliga underskott på grund lånefinansieringen av försvarsuppbyggnaden.

Scenario för svensk ekonomi 2027–2029

STARK BNP-TILLVÄXT 2027

Hushållens konsumtion fortsätter att stiga starkt 2027 till följd av stigande sysselsättning och reallöner men utvecklingen dämpas något 2028 när matmomsen återställs. Försvarsuppbyggnaden driver på den offentliga konsumtionen under scenarioåren (se marginalrutan ”Hur påverkar ökade försvarssatsningar svensk BNP?”). Samtidigt dämpas tillväxten i den offentliga konsumtionen av de demografiska förändringarna med minskat behov av förskola och skola. Försvarsuppbyggnaden och strukturella behov inom klimatomställning och energiförsörjning gör att investeringarna växer kraftigt.

Den svenska exportmarknaden växer något snabbare 2027–2029 än 2025 och 2026, delvis som en följd av att den globala handeln då anpassat sig till de högre amerikanska tullarna. Den svenska exportnäringen tappar dock marknadsandelar i viss mån, bland annat på grund av den starkare kronkursen. Exportens bidrag till BNP-tillväxten växlar därför ner något under scenarioåren jämfört med prognosåren 2025–2026 (se diagram 61). Stark inhemsk efterfrågetillväxt och den starkare kronan bidrar till att importen växer starkt varmed nettoexporten under scenarioåren minskar som andel av BNP. En bakomliggande orsak till utvecklingen är den lånefinansierade försvarsuppbyggnaden som medför att offentligt finansiellt sparande minskar samtidigt som investeringarna ökar.

RESURUTNYTTJANDET STIGER TILL DET NORMALA

Den starka tillväxten innebär att svensk ekonomi befinner sig i ett normalt konjunkturläge, mätt i termer av BNP-gapet (se diagram 62). Den högre ekonomiska aktiviteten höjer även efterfrågan på arbetskraft, och resursutnyttjandet på arbetsmarknaden, mätt med arbetsmarknadsgapet, ökar. Arbetslösheten minskar

Vad skiljer scenario från prognos?

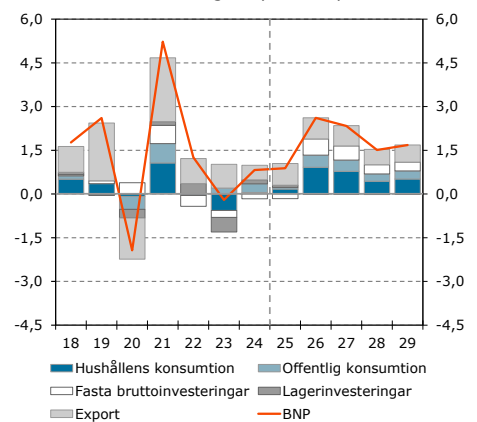
Prognos är Konjunkturinstitutets bedömning av den mest troliga utvecklingen för svensk ekonomi och omvärldsekonomin de allra närmaste åren, i nuläget till och med 2026.

Scenariot baseras på att inga nya störningar drabbar ekonomin och att den vid avvikelser från ett normalt resursutnyttjande vid scenariots inledning rör sig mot konjunkturell balans. När det uppnåtts är BNP-tillväxten utbudsbestämd och följer i huvudsak av produktivitetstillväxten och hur utbudet av arbetskraft utvecklas. Scenariot för svensk ekonomi bygger dessutom på följande specifika antaganden:

- Penningpolitiken anpassas så att inflationsmålet nås på några års sikt.
- Finanspolitiken anpassas så att målet för det finansiella sparandet nås på ett par års sikt. Som en del av detta antas att offentlig konsumtion och offentliga investeringar utvecklas i linje med det demografiskt betingade behovet. Det innebär bland annat oförändrad personalitet och konstanta kostnadsandelar för arbetskostnader respektive förbrukning av insatsvaror i offentligt finansierade verksamheter. Därmed sker en viss standardhöjning i verksamheterna eftersom prisutvecklingen i förbrukningen normalt är lägre än ökningen i arbetskostnaderna.

Diagram 61 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten

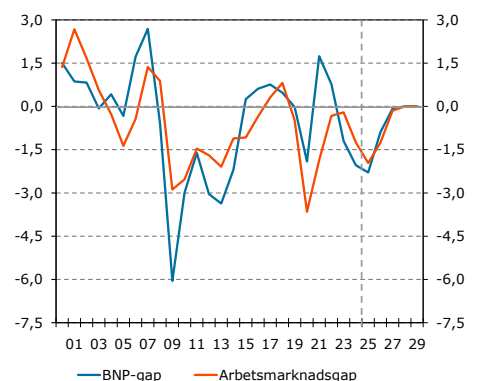
Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 62 BNP-gap och arbetsmarknadsgap i Sverige

Procent av potentiell BNP respektive potentiellt arbetade timmar

Källa: Konjunkturinstitutet.

därmed gradvis och når sin jämviktsnivå 2029. Arbetslöshetens jämviktsnivå faller i sin tur från 7,4 procent 2025 till 6,9 procent 2029 när jobbchanserna för utrikes födda förbättras då gruppen utrikes födda i större utsträckning består av personer i arbetsför ålder som har vistats längre inom landet.

INFLATIONEN NÅR MÅLET 2029

Den tillfälliga sänkningen av matmomsen bidrar till att inflationen 2027 understiger Riksbankens inflationsmål på 2 procent (se diagram 63). När momsens återställs 2028 överstiger inflationen i stället inflationsmålet. Exklusive dessa effekter är inflationen nära målet hela scenarioperioden.

Lönerna i näringslivet stiger med 3,4 procent per år (se diagram 64). Justerat för inflationen innebär detta att reallönerna under scenarioåren kontinuerligt ökar.

Penningpolitik och växelkurs 2025–2029

STYRRÄNTA PÅ 1,75 PROCENT STÖDJER ÅTERHÄMTNINGEN

Riksbanken har sedan i maj 2024 sänkt styrräntan från 4,00 procent till 2,00 procent. Den fulla effekten av räntesänkningarna har ännu inte realiserats och det bedöms ske ytterligare en sänkning av styrräntan till 1,75 procent under hösten 2025 för att stabilisera inflationen och resursutnyttjandet 2026–2027 (se diagram 65). Inflationen är under inflationsmålet 2026 till följd av sänkningen av matmomsen och elskatten, men den direkta effekten på inflationsmålet är tillfällig och Riksbanken bedöms därför bortse från denna. Prognosen för styrräntan är nära marknadens förväntningar enligt så kallade RIBA-terminer (se diagram 65).

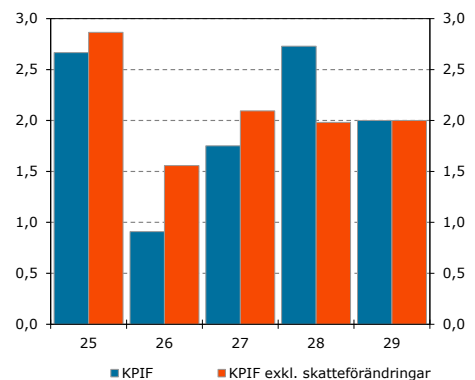
Under scenarioåret 2027 höjs styrräntan till 2,75 procent. Det är 0,25 procentenheter över den av Konjunkturinstitutet bedömda nivån för den neutrala styrräntan på lång sikt. Styrräntan ligger över jämviktsnivån för att stabilisera inflation och resursutnyttjande när den offentliga sektorn har tillfälliga underskott till följd av lånefinansieringen av försvarsuppbyggnaden (se tabell 9).

Den tioåriga statsobligationsräntan är 3,1 procent i slutet av scenarioperioden (se tabell 9). Det är 0,6 procentenheter högre än genomsnittet 2000–2024 vilket huvudsakligen beror på ett något högre globalt ränteläge än de 25 föregående åren.

KRONANS VÄXELKURS STÄRKS YTTRELLIGARE UNDER SCENARIOÅREN

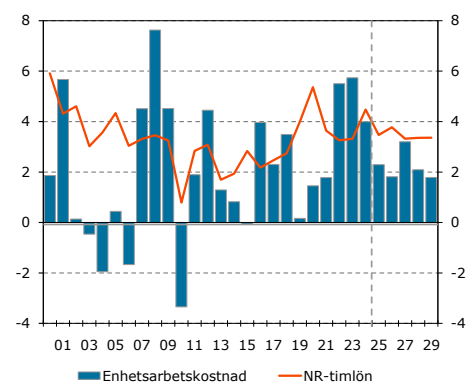
Kronans växelkurs mätt med växelkursindexet KIX har varit markant starkare mars-september i år jämfört med genomsnittet för 2024 (se diagram 66). Under scenarioåren minskar det svenska sparandet i utlandet och kronan stärks ytterligare men i

Diagram 63 Konsumentpriser med och utan effekter av skatteförändringar
Procentuell förändring

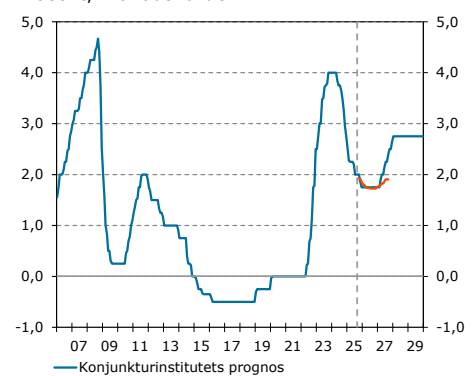
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 64 Timlön och enhetsarbetskostnad i näringslivet
Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 65 Styrränta
Procent, månadsvärden

Anm. RIBA är terminskontrakt baserade på framtida genomsnittlig styrränta mellan terminernas avräkningsdagar. Avräkningsdagarna är tredje onsdagen i mars, juni, september respektive december.

Källor: Nasdaq OMX, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

långsammare takt än i början av 2025 (se tabell 9 och diagram 66). Kronförstärkningen går hand i hand med att nettoexporten sjunker under scenarioåren.

Tabell 9 Scenario för svensk ekonomi

Procentuell förändring om inget annat anges

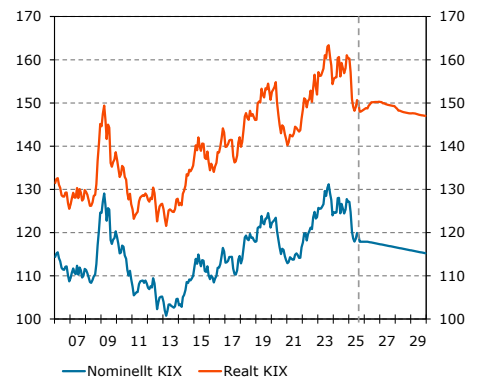
	Utfall	Prognos		Scenario		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP ¹	0,8	1,1	2,4	2,1	1,7	1,8
BNP per invånare ¹	0,5	0,8	2,3	2,2	1,6	1,6
Potentiell BNP	1,7	1,4	0,9	1,3	1,6	1,8
BNP-gap ²	-2,0	-2,3	-0,9	-0,1	0,0	0,0
Arbetade timmar ¹	-0,3	-0,3	0,9	1,5	0,6	0,5
Produktivitet ¹	1,2	1,4	1,4	0,5	1,1	1,3
Arbetskraft	0,2	0,7	0,3	0,6	0,4	0,4
Sysselsättning	-0,5	0,3	0,7	1,5	0,9	0,6
Arbetslöshet ³	8,4	8,7	8,4	7,6	7,1	6,9
Timlön ⁴	4,1	3,6	3,4	3,3	3,4	3,4
Enhetsarbetskostnad ^{1,5}	3,9	1,7	2,2	2,8	2,3	2,1
KPI	2,8	0,7	0,1	2,4	3,6	2,1
KPIF	1,9	2,7	0,9	1,8	2,7	2,0
Styrränta ⁶	2,75	1,75	1,75	2,75	2,75	2,75
Statsobligationsränta ⁷	2,2	2,4	2,7	2,9	3,0	3,1
Kronindex (KIX) ⁸	125,9	119,8	117,7	117,0	116,3	115,5
Offentligt finansiellt sparande ⁹	-1,6	-0,9	-2,1	-1,4	-0,4	-0,6
Strukturellt sparande ²	0,3	0,3	-1,6	-1,4	-0,5	-0,7

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent av potentiell BNP. ³ Procent av arbetskraften. ⁴ Enligt konjunkturlönestatistiken. ⁵ För hela ekonomin. ⁶ Avser tillämpad styrränta vid årets slut. Räntebeslut i december tillämpas vanligen först i januari. ⁷ Tio års löptid, årsgenomsnitt. ⁸ Index 1992-11-18=100. ⁹ Procent av BNP.

Källor: Medlingsinstitutet, Riksbanken, SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 66 Kronans effektiva växelkurs (KIX)

Index 1992-11-18=100, månadsvärden

Anm. KIX är ett konkurrensvägt index baserat på växelkurser mellan svenska kronan och valutor från 31 av Sveriges handelspartners. Högre index motsvarar en svagare krona.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Offentliga finanser

Underskotten i de offentliga finanserna minskar något i år men ökar igen nästa år, till följd av en expansiv finanspolitik. Underskottet i offentliga sektorns finansiella sparande 2026 är, förutom pandemiåret 2020, det största sedan 1996. Budgetpropositionen för 2026 innehåller 80 miljarder kronor i nya ofinansierade åtgärder. Detta leder till att det strukturella sparandet blir tydligt lägre än målnivån både 2026 och 2027. För att snabbt kunna öka Sveriges försvarsförmåga lånefinansieras ökade försvarsutgifter de närmaste åren, vilket innebär fortsatta faktiska och strukturella underskott även efter 2027. Maastrichtskulden stiger successivt till 37 procent 2029 och ligger därmed över skuldankaret.

Finanspolitik och offentlig skuldsättning

EXPANSIV FINANSPOLITIK BAKOM LÅGT SPARANDE 2026

Det finansiella sparandet i offentlig sektor fortsätter att vara negativt i år men stiger något jämfört med 2024 (se diagram 67). Sparandet i kommunsektorn förstärks när de tillfälligt höga kostnaderna för pensioner 2023 och 2024 försvinner, medan sparandet i såväl staten som ålderspensionssystemet i stort sett är oförändrat.²⁴

I år är det lågkonjunktoren som håller nere det offentligfinansiella sparandet. Liksom under de senaste åren förklaras underskotten nästan helt av de automatiska stabilisatorerna (se diagram 68 och marginalrutan "Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande"). Det strukturella sparandet ligger kvar nära målnivån på 1/3 procent av potentiell BNP i år.²⁵

Budgetpropositionen för 2026 innehåller ofinansierade åtgärder motsvarande 80 miljarder kronor, vilket är betydligt mer än det historiska genomsnittet.²⁶ En del av åtgärderna i budgeten är tillfälliga, som sänkt matmoms och nedsättning av arbetsgivaravgifterna för unga. Huvuddelen av de föreslagna åtgärderna är dock permanenta, som till exempel ytterligare ett jobbskatteavdrag.

Finanspolitiken för 2026 är att betrakta som expansiv. Storleken på åtgärderna i budgeten innebär en tydlig försvagning av

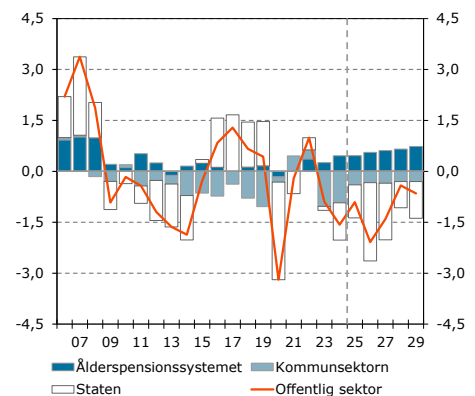
²⁴ Underliggande sker dock en försvagning av statens sparande i år, eftersom sparandet 2024 tyngdes av att Riksbanken fick ett kapitaltillskott av staten på 25 miljarder kronor.

²⁵ För en beskrivning av metoden för strukturellt sparande, se Braconier, H. och Forsfält, T., "A new method for constructing a cyclically adjusted budget balance: the case of Sweden.", Working Paper nr 90, Konjunkturinstitutet, 2004. Se även "Automatiska stabilisatorer i Sverige 1998–2018", Specialstudie KI-nr 2018:29, Konjunkturinstitutet.

²⁶ Budgetpropositionen för 2026 publicerades några dagar efter att prognosen låstes och alla detaljer i budgeten var då inte kända. Huvuddelen av förslagen har dock kommunicerats av regeringen i förväg och är beaktade i prognosen.

Diagram 67 Finansiellt sparande i delsektorer

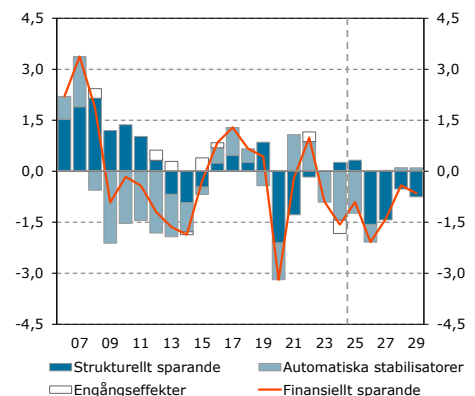
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 68 Offentliga sektorns finansiella sparande

Procent av BNP respektive potentiell BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande

Automatiska stabilisatorer är regler och funktioner i den offentliga sektorns utgifter och inkomster som bidrar till att stabilisera efterfrågan över konjunkturcykeln. Stabiliseringen uppstår eftersom både skatteintäkter och vissa utgifter, exempelvis arbetslöshetsrelaterade utgifter, påverkas av konjunktoren, samtidigt som andra utgifter är mer stabila över tid. Detta ger automatiskt upphov till procykliska variationer i det finansiella sparandet som mildrar konjunktursvängningarna, utan att regering och riksdag aktivt behöver fatta beslut om det.

Det strukturella sparandet är ett mått på vad det finansiella sparandet skulle vara om ekonomin befann sig i konjunkturrell balans och är på så vis en styråra för finanspolitiken. Det strukturella sparandet beräknas genom att justera det finansiella sparandet för automatiska stabilisatorer och engångseffekter. Modellberäkningen av de automatiska stabilisatorerna är känslig för olika antaganden i makroprognosen och kan revideras, även bakåt i tiden.

det strukturella sparandet jämfört med 2025 samtidigt som nivån 2026 är betydligt lägre än målnivån (se diagram 68).

BUDGETUTRYMME PÅ 49 MILJARDER KRONOR 2027–2029

Budgetpropositionen för 2026 innebär att en betydande del av de kommande årens budgetutrymme tas i anspråk (se marginalruta ”Budgetutrymme och antaganden i det finanspolitiska scenariot”). För åren 2027–2029 beräknar Konjunkturinstitutet att det finns ett totalt budgetutrymme på 49 miljarder kronor, det vill säga i genomsnitt ca 16 miljarder kronor per år (se tabell 10). Beräkningen av budgetutrymme till 2029 bygger på att de tillfälliga åtgärderna i budgeten, som sänkt matmoms, reverseras enligt plan.²⁷ År 2027 övergår dagens överskottsmål på 1/3 procent av BNP till ett balansmål. Förändringen bidrar till det beräknade budgetutrymme med ca 25 miljarder kronor. En viss förstärkning av sparandet i kommunsektorn och ålderspensionssystemet bidrar också positivt.

Regeringen har kommit överens med övriga riksdagspartier om att lånefinansiera delar av försvarsuppbyggnaden till 3,5 procent av BNP, i enlighet med Natos nya mål (se gråruta ”Under-skott i sparandet för att nå Natos nya målnivå och finansiera stöd till Ukraina”). Den lånefinansierade uppbyggnaden av försvaret ligger utanför målet för det finansiella sparandet och påverkar därför inte budgetutrymme de närmaste åren. Finansieringen antas införas successivt från 2031.

Budgetutrymme och antaganden i det finanspolitiska scenariot

Budgetutrymme anger hur stort utrymme det finns för nya ofinansierade åtgärder de närmaste åren, givet att det strukturella sparandet hålls på målnivån varje år. Utrymme uppstår eftersom statens inkomster, i avsaknad av nya finanspolitiska åtgärder, normalt ökar i takt med nominell BNP medan uppräkningskostnaderna i statsbudgeten, enligt gällande regelverk och praxis, oftast ger en lägre ökningstakt. Den automatiska budgetförstärkningen medför att det strukturella sparandet stiger år för år om inga nya beslut fattas.

Budgetförstärkningen i staten påverkas också av tidigare aviseringar som rör upp- och nedtrappningar av olika åtgärder samt av makroekonomiska faktorer. Budgetutrymme påverkas även av förändringar av kommunsektorns och ålderspensionssystemets finansiella sparande under perioden.

Konjunkturinstitutet gör ett finanspolitiskt scenario för åren efter den senaste budgetpropositionen, i nuläget 2027–2029. I scenariot antas att regering och riksdag fattar beslut om nya finanspolitiska åtgärder med en permanent effekt som sammantaget motsvarar storleken på budgetutrymme för hela perioden. Fördelningen av åtgärderna över tid och på olika budgetposter utgår från vissa beräkningsprinciper och är av teknisk karaktär. Scenariot ska inte tolkas som Konjunkturinstitutets syn på hur fördelningen borde se ut.

I scenariot förs finanspolitiken i linje med målet för den offentliga sektorns sparande. Om det strukturella sparandet i utgångsläget avviker från målnivån sker anpassningen successivt med som mest 0,5 procentenheter per år.

Fördelningen på olika budgetposter innebär att medel tillförs statliga myndigheter så att statens konsumtion och investeringar ökar i takt med befolkningen respektive potentiell BNP. Utgifterna för försvaret ökar successivt mot 3,5 procent av BNP. Kommunsektorn tillförs statsbidrag så att det finansiella sparandet stabiliseras på -0,3 procent av BNP, givet oförändrad kommunalskattesats.

Resterande del av budgetutrymme tillförs hushållen och påverkar deras disponibla inkomster. Överföringen bokförs till hälften som ökade transferringar och till hälften som skattesänkningar. Om budgetutrymme är litet och det finns ett finansieringsbehov för de övriga åtgärderna kan överföringen till hushållen bli negativ.

²⁷ Reverseringen av matmomsen bidrar med cirka 20 miljarder kronor till budgetutrymme.

Tabell 10 Beräkning av budgetutrymmet i staten

Procent av BNP om inget annat anges

	2027	2028	2029
Finansiellt sparande i:			
Kommunsektorn	-0,4	-0,3	-0,3
Ålderspensionssystemet	0,6	0,7	0,7
Staten (utan nya åtgärder) ¹	-1,6	-0,5	-0,5
Justering för automatiska stabilisatorer	0,0	-0,1	-0,1
Strukturellt sparande utan nya finanspolitiska åtgärder ^{2,3}	-1,4	-0,3	-0,1
Avdrag för målnivån för sparandet ³	0,0	0,0	0,0
Justering för försvarsupplåning och stöd till Ukraina ³	0,9	0,5	0,8
Akkumulerat budgetutrymme ³	-0,5	0,3	0,6
Akkumulerat budgetutrymme, miljarder kronor	-34	19	49

¹ Framskrivning av statens finansiella sparande baseras på de finanspolitiska åtgärder som regeringen/riksdagen beslutat om till och med budgetpropositionen för 2026. Detta inkluderar aviserade åtgärder som rör upp- och nedtrappningar av olika åtgärder efter 2026. ² Beräknas som summan av finansiellt sparande i delsektorerna plus justering för automatiska stabilisatorer. För scenarioåren finns inga engångseffekter varför dessa utelämnats. ³ Procent av potentiell BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

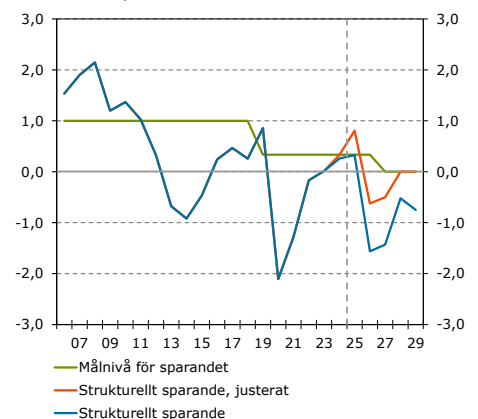
STRUKTURELLT SPARANDE UNDER MÅLET ÄVEN 2027

I det finanspolitiska scenariot för 2027–2029 antas det strukturella sparandet, justerat för försvarsupplåningen och stöd till Ukraina, stärkas med 0,5 procentenheter per år tills målnivån nås (se diagram 69).²⁸ Eftersom avvikelsen från målet är stor 2026 ligger det strukturella sparandet, justerat för försvarsupplåningen och stöd till Ukraina, under målnivån även 2027. Från 2028 nås målnivån och sett över hela perioden motsvarar de nya ofinansierade åtgärderna i scenariot budgetutrymmets storlek.

Ekonomi när konjunkturrell balans under 2027 och därefter påverkar de automatiska stabilisatorerna inte nämnvärt det finansiella sparandet. Lånefinansieringen av försvaret och fortsatt Ukrainastöd innebär dock att det strukturella och finansiella sparandet är negativt under perioden 2027–2029 (se diagram 69).

Diagram 69 Strukturellt sparande

Procent av potentiell BNP

Anm: Justerat strukturellt sparande är exklusive lånefinansierade försvarsutgifter och stöd till Ukraina.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

²⁸ Konjunkturinstitutet beräknar ett justerat strukturellt sparande där de lånefinansierade försvarsutgifterna och det militära stödet till Ukraina har tagits bort från utgifterna. Detta visar hur finanspolitiken förhåller sig till målet för det finansiella sparandet när lånefinansieringen undantas. Det strukturella sparandet ger dock den samlade bilden av finanspolitikens inriktning och effekten på ekonomin.

Tabell 11 Finanspolitisk prognos och scenario

Miljarder kronor, löpande pris om inget annat anges

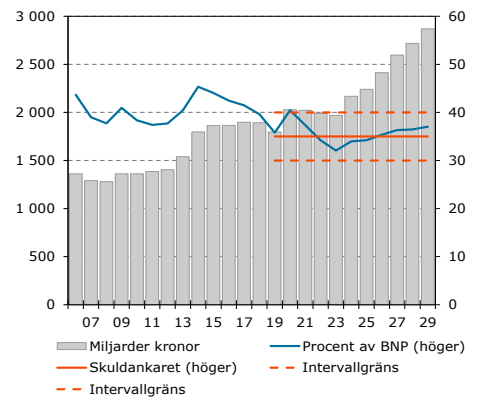
	2025	2026	2027	2028	2029	2027–2029
Budgetutrymme	..	..	-34	53	30	49
Nya ofinansierade åtgärder i scenario	..	0	2	17	30	49
Strukturellt sparande²	0,3	-1,6	-1,4	-0,5	-0,7	..
Strukturellt sparande, justerat ^{2,3}	0,8	-0,6	-0,5	0,0	0,0	..
Finansiellt sparande ⁴	-0,9	-2,1	-1,4	-0,4	-0,6	..

¹ Ofinansierade åtgärder utöver det som föreslagits i budgetpropositionen för 2026.² Procent av potentiell BNP. ³ Exklusive lånefinansierade försvarsutgifter och stöd till Ukraina. ⁴ Procent av BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 70 Maastrichtskuld

Miljarder kronor respektive procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

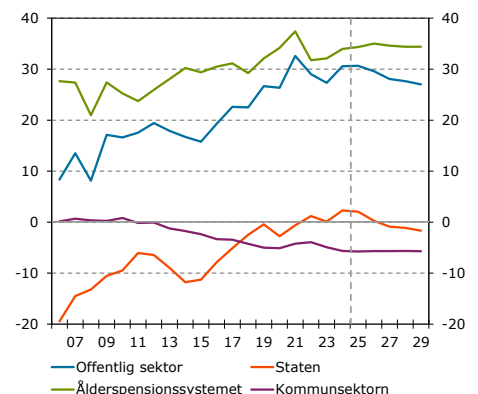
OFFENTLIG SKULDSÄTTNING NÅGOT ÖVER SKULDANKARET

Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, Maastricht-skulden, steg relativt snabbt som andel av BNP 2024. Skuldkvoten stiger ytterligare något i år och fortsätter därefter att stiga för att 2029 ligga något över 35 procent av BNP som är skuldankaret i det finanspolitiska ramverket (se Diagram 70).

Den offentliga sektorns finansiella tillgångar överstiger skulderna, främst på grund av tillgångarna i ålderspensionssystemets buffertfonder och de statligt ägda aktiebolagen (se diagram 71). Den finansiella nettoställningen i den offentliga sektorn förblir ungefär oförändrad framöver. Nettoställningen i staten, som har ökat under en lång period, planar ut och statsskulden stabiliseras som andel av BNP. Även nettoställningen i kommunsektorn och ålderspensionssystemet stabiliseras.

Diagram 71 Finansiell nettoförmögenhet

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Underskott i sparandet för att nå Natos nya målnivå och finansiera stöd till Ukraina

Nato beslutade i juni 2025 att medlemsländerna senast år 2035 ska lägga minst 5 procent av BNP på försvarsutgifter, varav 3,5 procent på militärt försvar och 1,5 procent på åtgärder för att öka samhällets motståndskraft och innovationsförmåga kopplat till försvar. I Sverige har samtliga riksdagspartier kommit överens om att mellan 2026 och 2035 lånefinansiera delar av försvarsuppbyggnaden med maximalt 300 miljarder kronor. Av dessa får som mest 50 miljarder kronor användas till infrastrukturinvesteringar för försvarsändamål samt ökad lagerhållning av livsmedel, läkemedel och drivmedel. Från 2030 ska lånefinansieringen successivt övergå i finansiering inom ramen för balansmålet och 2035 ska den nya nivån för försvarsutgifterna vara fullt finansierad.

I Konjunkturinstitutets finanspolitiska scenario antas att försvarsuppbyggnaden sker i takt med regeringens uttalade

ambition att nå 3,5 procent av BNP år 2030.²⁹ Vidare antas att finansieringen införs successivt från och med 2031 och att hela beloppet på 300 miljarder kronor upplånas.

Eftersom försvarsutgifterna inledningsvis lånefinansieras tar de inte budgetutrymmet i anspråk 2027–2029 utan det sker först från 2031 när utgifterna börjar finansieras i scenariot.³⁰ År 2035 beräknas försvarsutgifterna vara ca 90 miljarder kronor högre jämfört med tidigare mål där försvaret skulle utgöra 2,6 procent av BNP.

Regeringen har tidigare infört en ram för det militära stödet till Ukraina för åren 2024–2026 på 75 miljarder kronor. Även Ukrainaramen innebär en ökad upplåning genom att utgifterna hanteras utanför målet för det finansiella sparandet. Regeringen ökar nu ramen till totalt 145 miljarder kronor och förlänger den till 2027. De stödpaket som inneburit donationer av försvarsmateriel till Ukraina påverkar statens budget under flera år framöver när återanskaffningen görs. Beloppen inom ramen som ännu inte har specificerats hanterar Konjunkturinstitutet i prognosen som en kapitaltransferering till utlandet de år som ramen gäller.

Sammantaget innebär lånefinansieringen av försvaret och stöden till Ukraina att det strukturella sparandet kommer att vara lägre än balansmålet så länge lånefinansieringen pågår. Summan av de lånefinansierade försvarssatsningarna och Ukrainaramen uppgår till 445 miljarder kronor.

Statens finanser

I år blir det finansiella sparandet i staten negativt (se diagram 72). Som andel av BNP stärks det dock i förhållande till förra året. Det beror framför allt på lägre primära utgifter då transfereringar till företag, hushåll och kommunsektorn sjunker som andel av BNP. Detta motverkas till viss del av att konsumtionsutgifterna ökar till följd av utbyggnaden av försvar och rättssväsende. Kapitalnettot i staten är i stort sett balanserat och bidrar marginellt till underskotten.

SKATTEINKOMSTERNA STÄRKS FRAMÖVER

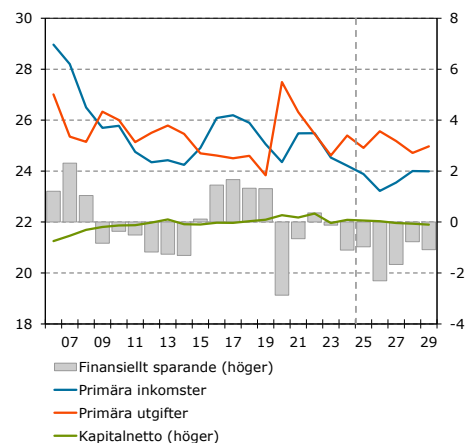
Förändringar av skattekvoten, det vill säga den offentliga sektorns totala skatteinkomster som andel av BNP, förklaras främst av förändringar i statens skatteuttag (se diagram 73). De senaste åren har flera stora skattebaser utvecklats svagt i förhållande till

²⁹ Eftersom försvarsuppbyggnaden baseras på en bred politisk överenskommelse betraktar Konjunkturinstitutet ökningen av försvarsutgifterna till 3,5 procent av BNP som aviserad politik.

³⁰ Se gråruta "Hur påverkar ökade försvarssatsningar svensk BNP?" för en diskussion om hur ökade försvarssatsningarna i Sverige och övriga Europa påverkar svensk BNP.

Diagram 72 Finansiellt sparande i staten

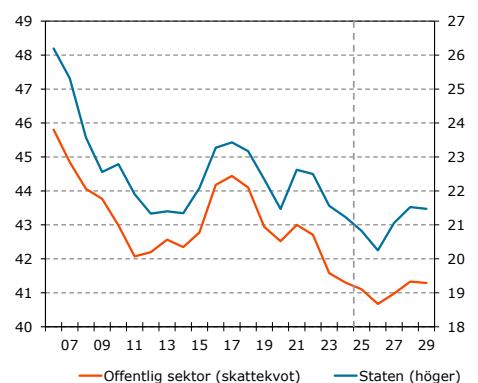
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 73 Statens och offentliga sektorns skatteinkomster

Procent av BNP

Anm. Skattekvoten är totala skatter och avgifter i offentlig sektor som andel av BNP.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

BNP, vilket tillsammans med skattesänkningar har bidragit till att statens skatteintäkter som andel av BNP har minskat.

Statens skatteinkomster minskar något som andel av BNP i år (se diagram 73), vilket beror på de skattesänkningar som infördes 2025.³¹ Dock motverkas minskningen av att viktiga skattebaser, främst lönesumman och hushållens konsumtion, stiger något i relation till BNP.

Mervärdesskatt (moms) och arbetsgivaravgifter är de enskilt största skatteinkomsterna för staten (se diagram 74). I Budgetpropositionen för 2026 föreslås att momsen på mat sänks tillfälligt och att en nedsättning av arbetsgivaravgiften för unga tillfälligt införs. Effekterna på statens inkomster av dessa båda skattesänkningar motverkas dock av att skattebaserna som andel av BNP ökar när ekonomin återhämtar sig. Vidare föreslås att jobb-skatteavdraget utökas 2026 vilket leder till att hushållens direkta skatter som andel av BNP fortsätter att sjunka.³²

När ekonomin återhämtar sig ytterligare efter 2026 ökar flera viktiga skattebaser mer än BNP. Detta, tillsammans med att momsen på mat återgår till sin nuvarande nivå 2028 och att nedsättningen av arbetsgivaravgiften för unga fasas ut under 2027, gör att statens inkomster i form av skatt stiger som andel av BNP.

FORTSATT UTBYGGNAD AV FÖRSVAR OCH RÄTTSVÄSENDE

Stora satsningar genomförs nu på framför allt försvar och rättsväsende. Konjunkturinstitutet har antagit att försvarsanslagen höjs successivt så att försvarsutgifterna når 3,5 procent av BNP 2030 (se gråruta "Underskott i sparandet för att nå Natos nya målnivå och finansiera stöd till Ukraina"). Statens konsumtionsutgifter ökar därmed snabbt de närmaste åren (se diagram 75). Även statens fasta bruttoinvesteringar påverkas av försvarsuppbyggnaden. Nivån för bruttoinvesteringarna har ökat under flera år och väntas fortsätta göra det framöver, i takt med att det militära försvaret byggs ut.

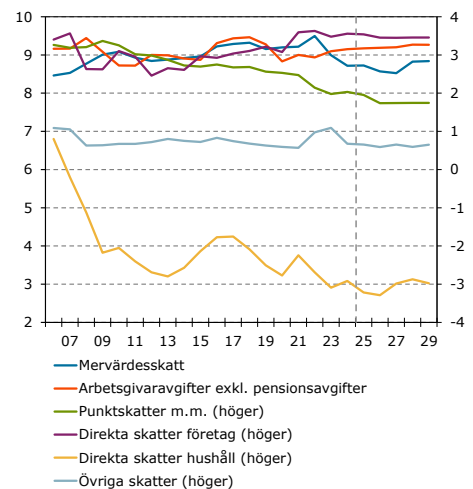
STATENS TRANSFERERINGSUTGIFTER MINSKAR I ÅR

Över hälften av statens utgifter utgörs av transfereringar till övriga sektorer i ekonomin. År 2024 steg transfereringarna till hushåll som andel av BNP, främst på grund av en historiskt hög uppräknings via prisbasbeloppet till följd av den tidigare höga inflationen (se diagram 76). År 2025 och 2026 avtar ökningstakten och utvecklingen av transfereringarna väntas återigen minska som andel av BNP. Det beror framför allt på lägre utgifter för ersättningar till pensionärer, minskande sjukpenning samt

³¹ Se fördjupning om Budgetpropositionen i Konjunkturläget december 2024.

³² Även grundavdraget för pensionärer föreslås höjas, men detta påverkar mest kommunsektorns skatteinkomster. Kommunsektorn blir kompenserade nominellt via statsbidraget. En förändring av grundavdraget påverkar den offentliga sektorns skattekvot, men knappt statens skatteinkomster som andel av BNP.

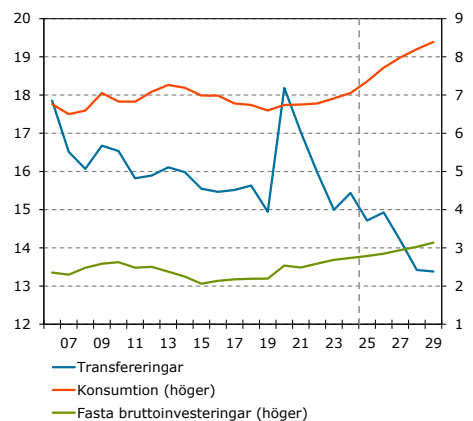
Diagram 74 Statens skatteinkomster
Procent av BNP

Anm. I övriga skatter ingår överföringen av flaskhalsinkomster från Svenska kraftnät till staten 2023.

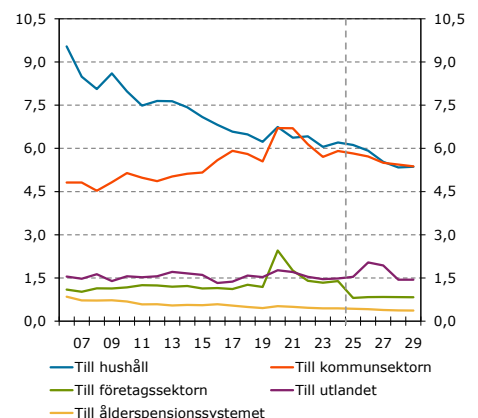
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 75 Utgifter i staten
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 76 Transfereringar från staten
Procent av BNP

Anm. Transfereringar till hushåll kan delas in i sociala och övriga transfereringar (där bidrag till föreningar och kapitaltransfereringar ingår).

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

minskande stöd till familjer och barn (se diagram 77). Detta motverkas till viss del av att arbetsmarknadsersättningarna stiger något.

Transfereringarna till utlandet ökar som andel av BNP nästa år (se diagram 76). Uppgången förklaras av det ekonomiska stödet till Ukraina och av att EU-avgiften blir något högre i och med den nya EU-budgeten. Ukrainastödet bidrar till högre transfereringar till utlandet även 2027.

Transfereringarna till företagen minskar tydligt som andel av BNP i år och återgår till nivån före pandemin (se diagram 76). Nedgången förklaras främst av att stödet till företag för höga sjuklönkostnader, samt stödet för byggandet av hyresrätter, avskaffats.

AKTIEUTDELNINGARNA BALANSERAR RÄNTEUTGIFTERNA

Aktieutdelningarna från de statliga bolagen ligger, som andel av BNP, både i år och nästa år på en nivå strax under genomsnittet under 2010-talet. Staten betalar ränteutgifter på statsskulden och dessa ökar framöver när skuldkvoten stiger. Bidraget från aktieutdelningarna överstiger dock ränteutgifterna något de närmaste åren och kapitalnettot i staten blir därför svagt positivt som andel av BNP både 2025 och 2026, om än mindre positivt än 2024 (se diagram 72).

STORA MARGINALER TILL UTGIFTSTAKET FÖR STATEN

Enligt det finanspolitiska ramverket ska de takbegränsade utgifterna i staten inte överskrida utgiftstaket, som i nuläget är beslutat till och med 2028. Budgeteringsmarginalen, som visar avståndet upp till taket, är nästan 7 procent i år (se diagram 78).³³ Utan nya finanspolitiska åtgärder ligger budgeteringsmarginalen kvar på en hög nivå.³⁴ Även när åtgärderna på utgiftssidan i det finanspolitiska scenariot inkluderas återstår en betydande budgeteringsmarginal.

Kommunsektorns finanser

Den finansiella situationen har varit ansträngd i kommunsektorn de senaste två åren, vilket syns i det svaga finansiella sparandet (se diagram 79). Sparandet stärks tydligt i år när skatteinkomsterna ökar och utgifterna minskar som andel av BNP. År 2026 är sparandet i stort sett oförändrat för att därefter stabiliseras på ca -0,3 procent av BNP.

³³ Att budgeteringsmarginalen blir så stor 2025 beror på att den del av Ukraina-ramen som ligger på anslaget 1:14 i Utgiftsområde 6 inte ingår i utgiftsprognosen eftersom det råder stor osäkerhet om stödets utformning och fördelning över tid.

³⁴ Aviserade åtgärder för åren efter budgetåret i regeringens senaste budgetproposition är beaktade i den mån information funnits tillgänglig.

Diagram 77 Sociala transfereringar från staten till hushåll

Procent av BNP

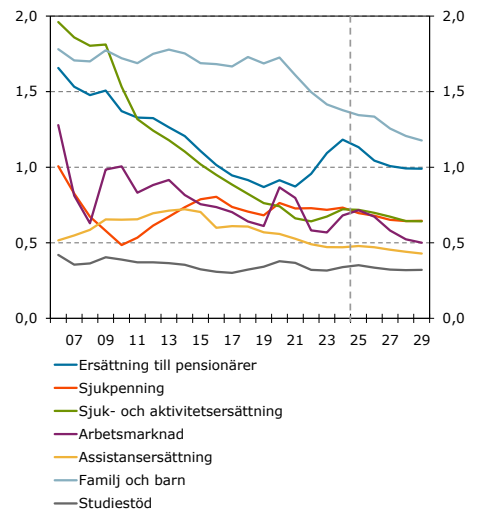
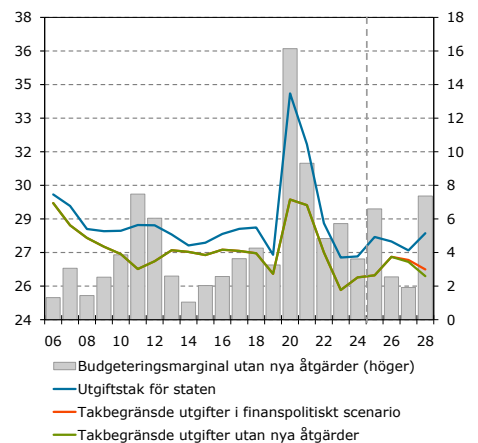

Diagram 78 Utgiftstaket för staten

Procent av potentiell BNP respektive av takbegränsade utgifter

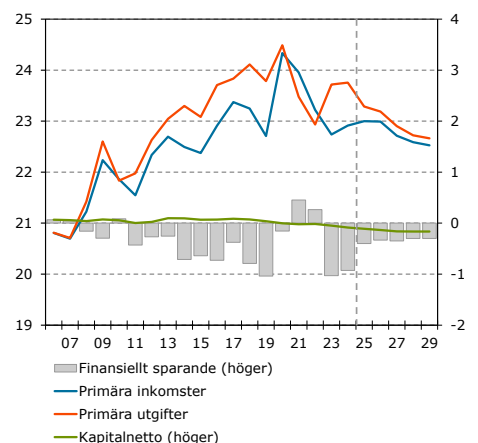

Anm. Budgeteringsmarginalen redovisas i procent av takbegränsade utgifter.

Källor: Ekonomistyrningsverket, Regeringen och

Diagram 79 Finansiellt sparande i kommunsektorn

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

ÅTERHÄMTNINGEN GER HÖGRE SKATTEINTÄKTER

Skatteinkomsternas andel av BNP stiger 2025 och 2026 (se diagram 80). Det beror framför allt på en starkare arbetsmarknad som innebär att de beskattningsbara förvärvsinkomsterna ökar. År 2025 höjdes också den genomsnittliga kommunalskattesatsen med 4 öre (se diagram 81). Utvecklingen 2026 påverkas av höjningen av det förstärkta grundavdraget och en svag utveckling av prisbasbeloppet som sammantaget har en negativ effekt på skatteinkomsterna.

MINSKADE PENSIONS-KOSTNADER GER LÄGRE UTGIFTER

Kommunallagens balanskrav och mål om god ekonomisk hushållning innebär att kommuner och regioner behöver anpassa sin verksamhet om inkomsterna kortsiktigt försvagas eller om förbrukningspriser och arbetskostnader ökar. Anpassningar sker ofta via den kommunala konsumtionen som därför i regel utvecklas med sektorns skatteinkomster (se diagram 81). Förra året ökade dock utgifterna för konsumtionen snabbare än inkomsterna på grund av ökade arbetskostnader. Inflationen ledde till en hög uppräknings av prisbasbeloppet som innebar att kommuner och regioner behövde göra förhöjda avsättningar till de anställdas förmånsbestämda tjänstepensioner. Därutöver medförde ett nytt pensionsavtal permanent högre pensionsavsättningar.³⁵

Under 2025 görs inga fler tillfälliga pensionsavsättningar och den kommunala konsumtionens andel av BNP minskar (se diagram 82). Även vissa besparingar, framför allt i regionerna, bidrar till den minskade konsumtionsandelen. År 2026 minskar konsumtionens andel långsammare till följd av åtgärderna i budgetpropositionen. Därefter antas att den utvecklas i takt med det demografiskt betingade behovet. Minskande barnkullar innebär att kommunernas kostnader för framför allt förskola och skola sjunker, samtidigt som fler äldre innebär ett ökat behov av vård och omsorg.

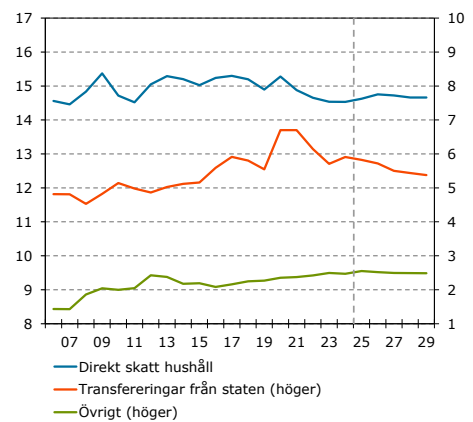
Investeringsutgifterna har också ökat de senaste åren, delvis på grund av den höga inflationen, men utvecklas svagare i år. Investeringsnivån framöver är dock fortsatt jämförelsevis hög och rymmer bland annat investeringar i kollektivtrafik, civilt försvar samt vatten och avlopp.

Ålderspensionssystemets finanser

Det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet är positivt i år och överskottet ökar ytterligare 2026 (se diagram 83). Det beror både på ett mindre negativt avgiftsnetto, det vill säga skillnaden mellan inkomsterna från pensionsavgifter och

Diagram 80 Kommunsektorns primära inkomster

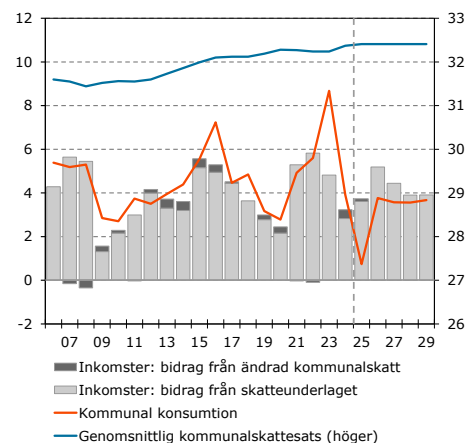
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 81 Kommunsektorns inkomster från kommunalskatt

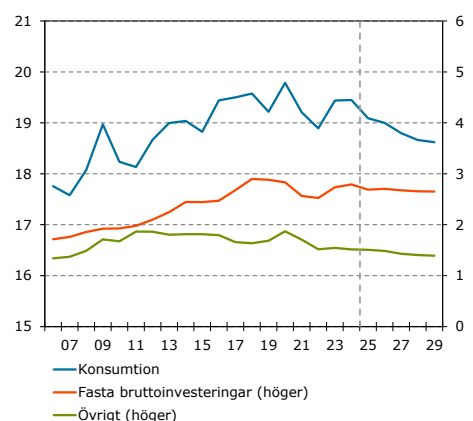
Procentuell förändring respektive procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 82 Kommunsektorns primära utgifter

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

³⁵ Avtalet innebär att avsättningarna för tjänstepension ökar från 4,5 till 6 procent av inkomsten.

pensionsutbetalningarna, samt på ökade kapitalinkomster från pensionssystemets tillgångar.

AVGIFTSNETTOT FÖRBÄTTRAS

Avgiftsinkomsterna till ålderspensionssystemet beräknas utifrån den pensionsgrundande inkomsten, som till stor del beror på löneinkomster. Eftersom inflationen har varit högre än löneökningarna de senaste åren har lönesumman, liksom avgiftsinkomsterna, minskat som andel av BNP (se diagram 84). Lönesummans andel stiger både i år och nästa år, vilket leder till att även avgiftsinkomsterna ökar.

Ålderspensionssystemet är konstruerat för att bära sina egna kostnader och vara finansiellt stabilt, vilket betyder att pensionerna anpassas utifrån vad systemet kan finansiera.³⁶ Pensionsutbetalningarna (se diagram 84) har minskat som andel av BNP till följd av de senaste årens höga prisökningar som inneburit en relativt snabb tillväxt av BNP i löpande priser.³⁷ Jämfört med tidigare år ökade antalet pensionärer dessutom långsamt förra året. Då höjdes lägsta åldern för att ta ut allmän pension från 62 till 63 år, vilket minskade inflödet av nya pensionärer. Inflödet är fortsatt relativt lågt i år och nästa år, men ökar därefter.

Följsamhetsindex utvecklas relativt snabbt 2025 till följd av en stark utveckling i inkomstindex (se diagram 85). Nästa år ökar genomsnittsinkomsten för anställda långsammare, vilket ger en svagare utveckling av följsamhetsindex.

KAPITALINKOMSTERNA BIDRAR TILL ÖVERSKOTTET

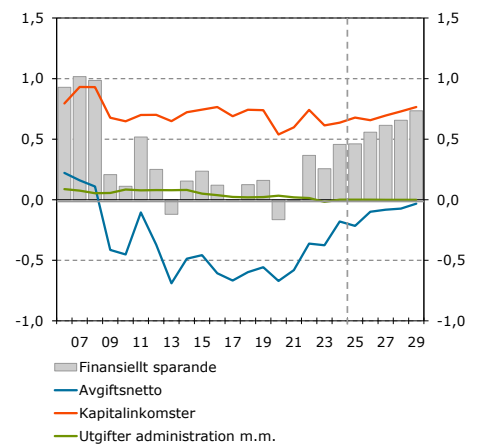
Kapitalinkomsterna från buffertfonderna bidrar till att stärka det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet framöver (se diagram 83). Direktavkastningen på de icke-räntebärande tillgångarna ökar 2025 men minskar marginellt 2026, vilket till stor del förklaras av en något svagare börsutveckling i år samtidigt som implicitavkastningen sjunker något (se diagram 86). Samtidigt bidrar inkomsterna från de räntebärande tillgångarna till att lyfta kapitalinkomsterna som andel av BNP. Både värdet på tillgångarna och avkastningen på dessa utvecklas relativt stabilt både i år och nästa år. Tillgångsvärdet ökar något jämfört med 2024, vilket bidrar till att ränteinkomsterna ökar trots att de korta marknadsräntorna sjunker.

³⁶ Pensionssystemets avgiftsinkomster ska tillsammans med tillgångarna i buffertfonderna (AP-fonderna) kunna finansiera pensionsutbetalningarna för att systemet ska vara hållbart över tid. Om skulderna överstiger tillgångarna anpassas pensionsutbetalningarna via den så kallade "bromsen". Den parlamentariskt tillsatta Pensiongruppen har föreslagit att en motsvarande "gas" för att dela ut överskott införs från 2027. Ett formellt förslag ska remitteras under hösten 2025. I det finanspolitiska scenariot antas ingen sådan gas.

³⁷ Utgifterna för inkomstpensionen påverkas både av den så kallade följsamhetsindexeringen av pensionerna samt av antalet och sammansättningen inom gruppen ålderspensionärer, inklusive hur stor del av sin pension som dessa väljer att ta ut. Indexeringen sker med följsamhetsindex och innebär att inkomst- och tilläggs pensionerna varje år räknas om med utvecklingen av inkomstindex minus en tillväxtnorm på 1,6 procent. Under en balanseringsperiod ersätts inkomstindex med balansindex som är lägre än inkomstindex.

Diagram 83 Finansiellt sparande i ålderspensionssystemet

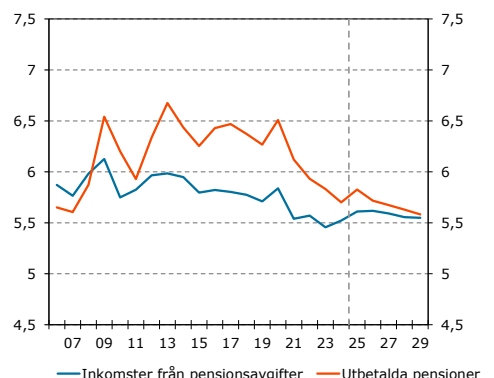
Procent av BNP

Anm. Det finansiella sparandet beräknas som avgiftsnettot plus kapitalinkomster minus utgifterna för administration m.m.

Diagram 84 Inkomster från pensionsavgifter och utbetalda pensioner

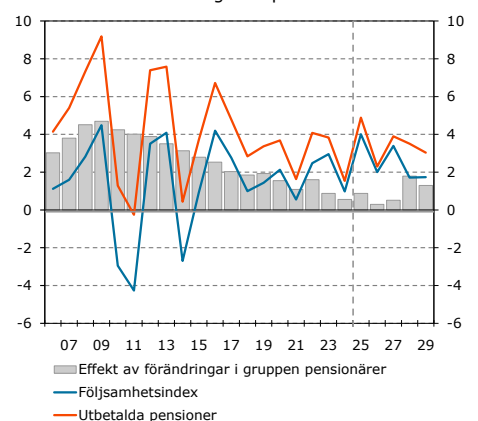
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 85 Utbetalda pensioner och följsamhetsindex

Procentuell förändring och procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 12 Offentliga sektorns finanser

Procent av BNP, löpande priser

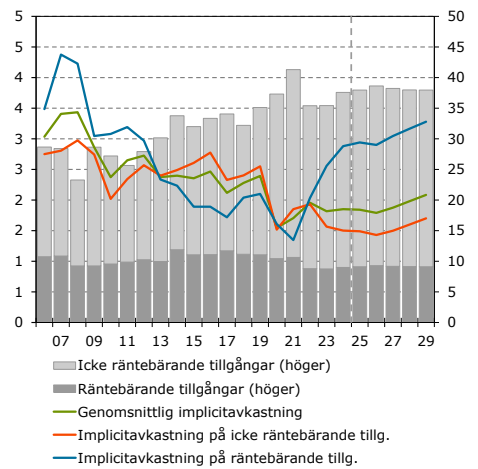
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Primära inkomster	46,3	46,2	45,7	46,0	46,3	46,3
Skatter och avgifter	41,3	41,1	40,7	41,0	41,3	41,3
Skattekvot ¹	41,4	41,2	40,8	41,1	41,5	41,4
Övriga inkomster ²	5,0	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0
Primära utgifter	48,5	47,8	48,3	47,8	47,2	47,4
Konsumtion	26,6	26,5	26,8	26,8	26,9	27,1
Transfereringar	16,2	15,8	16,0	15,4	14,6	14,6
Hushåll	12,7	12,8	12,5	12,0	11,7	11,7
Företag	2,0	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Utland	1,6	1,6	2,1	2,0	1,5	1,5
Investeringar	5,7	5,5	5,6	5,6	5,7	5,8
Primärt finansiellt sparande³	-2,2	-1,5	-2,6	-1,9	-0,9	-1,1
Kapitalnetto	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Kapitalinkomster	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	1,8
Kapitalutgifter	0,9	0,9	0,9	1,1	1,3	1,3
Finansiellt sparande	-1,6	-0,9	-2,1	-1,4	-0,4	-0,6
Effekt automatiska stabilisatorer	-1,4	-1,2	-0,5	0,0	0,1	0,1
Engångseffekter	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Strukturellt sparande⁴	0,3	0,3	-1,6	-1,4	-0,5	-0,7
Strukturellt sparande exkl. försvarsupplåning och stöd till Ukraina ⁴	0,3	0,8	-0,6	-0,5	0,0	0,0
Maastrichtskuld	34,0	34,2	35,3	36,3	36,5	37,0

¹ EU-skatter ingår i skattekvoten men inte i den offentliga sektorns inkomster.² Bland annat transfereringar från utlandet och från a-kassorna samt inkomster av bokföringsteknisk karaktär såsom kapitalförslitning. ³ Finansiellt sparande exklusive kapitalinkomster och kapitalutgifter. ⁴ Procent av potentiell BNP.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 86 Tillgångar och avkastning i ålderspensionssystemet

Procent respektive procent av BNP

Anm. Implicitavkastningen inkluderar inte värdeförändringar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Osäkerhet i prognosen

Hushållens konsumtion är en stor osäkerhetsfaktor – återhämtningen har hittills varit svag och kan bli långsammare än väntat. I ett alternativscenario analyseras hur en fortsatt svag konsumtionsstillväxt kan påverka ekonomin. Handelspolitiska spänningar och institutionell osäkerhet i USA kan påverka både den globala tillväxten och stabiliteten på de finansiella marknaderna.

OSÄKERHETEN KRING HUSHÅLLENS KONSUMTION ÄR FORTSATT STOR

Konsumtionen har under de senaste åren utvecklats svagt (se diagram 87). De senaste fyra kvartalens växande konsumtion är en försiktig början på en återhämtning men det finns betydande osäkerhet kring den fortsatta utvecklingen. En snabbare återhämtning, driven av en expansiv finanspolitik inriktad mot att stärka hushållens köpkraft samt stigande förtroende hos hushållen och lägre sparkvot, utgör en uppåtrisk. Samtidigt finns det nedåtrisker. Hushållen kan fortsätta vara försiktiga och hålla uppe sitt sparande trots att inkomsten och konsumtionsutrymmet ökar till följd av bland annat finanspolitikens inriktning. Erfarenheter från den senaste perioden med hög inflation kan ha satt långvariga spår i hushållens beteende. I den ekonomiska litteraturen diskuteras sådana bestående effekter (så kallad *ärrbildning*, på engelska *scarring*) där historiska erfarenheter av hög inflation under lång tid gör hushåll mer försiktiga. Hur starka och varaktiga dessa effekter blir kommer i hög grad att avgöra utvecklingen för hushållens konsumtion och takten i ekonomins återhämtning (se Alternativscenario nedan).

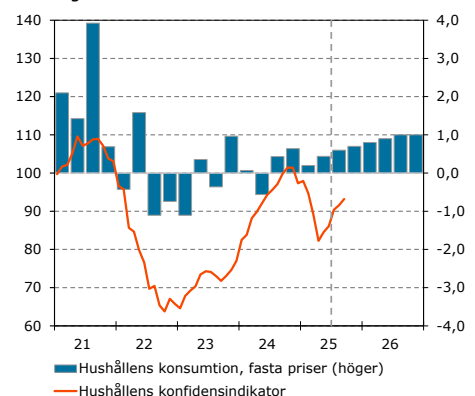
USA:S POLITIK ÖKAR GLOBAL OSÄKERHET

USA är en central aktör för den globala ekonomiska utvecklingen, och osäkerheten kring landets politik är fortsatt hög. De senaste handelspolitiska konflikterna mellan USA och dess handelspartners har lett till höjda tullar och tilltagande osäkerhet om de framtida villkoren för internationell handel. Relationen mellan EU och USA är osäker, där nya tullar och handelshinder riskerar att hämma handeln mellan de två ekonomierna. Även relationen mellan USA och Kina innebär en risk för än mer ökad protektionism och försvagade internationella samarbeten, vilket på sikt kan dämpa global handel och tillväxt. Ett fortsatt spänt handelsklimat kan hämma global tillväxt och drabba exportberoende ekonomier som Sverige särskilt hårt.

Utöver handelspolitiken finns risker kopplade till de amerikanska institutionernas trovärdighet. Den sittande presidenten har nyligen vidtagit åtgärder som äventyrar både statistikmyndigheters och centralbankens oberoende. En urholkad tilltro till amerikanska institutioner kan på sikt minska trovärdigheten för inflationsmålet och leda till högre riskpremier på amerikanska

Diagram 87 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

tillgångar. Det kan i sin tur driva upp långräntorna och resultera i en mer ansträngd finanspolitisk situation. En sådan utveckling kan få spridningseffekter på de globala finansmarknaderna och försvåra för centralbankerna att upprätthålla inflationsmålen. Detta är i första hand en risk på medellång sikt men den kan redan på kort sikt skapa ökade svängningar på de finansiella marknaderna om ytterligare steg tas i denna riktning.

SVÅRA AVVÄGNINGAR I BNP-PROGNOSEN

Som alltid finns det ett antal utmaningar med att göra prognoser på BNP och andra makroekonomiska variabler, vilka bidrar till prognosfel och osäkerhet. Revideringar i utfallsdata på grund av att SCB med tiden får tillgång till bättre statistik ändrar ofta historiken, vilket kan påverka bedömningen av det framtida förloppet.

Utrikeshandeln med tjänster har utvecklats starkt efter pandemin och det är svårt att värdera utvecklingen utifrån de vanliga analysramarna för handel. Det är därför svårt att avgöra om utvecklingstakten blir permanent starkare eller inte.

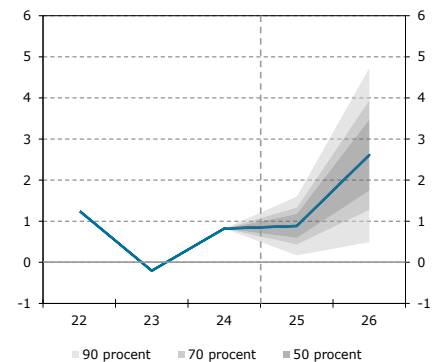
Företagens investeringar i såväl kapital som lager varierar ofta kraftigt, vilket gör det svårt att bedöma hur de kommer att utvecklas framöver. För tillfället kan det vara så att företagen väljer att ha större buffertar av vissa typer av lager än man tidigare haft, men hur stor och långvarig denna förändring i så fall blir är också svårt att bedöma.

Prognosfelens storlek

Prognoser är alltid behäftade med osäkerhet. För att illustrera prognososäkerhetens storlek visar diagram 88, diagram 89 och diagram 90 osäkerhetsintervall runt prognoserna för BNP-tillväxten, arbetslösheten och inflationen enligt KPIF för åren 2025 och 2026. Intervallen baseras på Konjunkturinstitutets historiska prognosfel för prognoser som gjorts under tredje kvartalet, det vill säga prognoser från Konjunkturläget september, mellan 2012 och 2024. Diagram 88 visar exempelvis att prognosen för BNP-tillväxten 2025 är 0,9 procent. Prognososäkerheten innebär att med 90 procents säkerhet kommer BNP-tillväxten 2025 att ligga mellan 0,2 och 1,6 procent. På samma sätt är prognosen för KPIF-inflationen 2025 2,7 procent och med 90 procents säkerhet kommer det faktiska utfallet att ligga mellan 2,5 och 2,8 procent. I tredje kvartalet återstår mycket liten osäkerhet kring KPIF-inflationen för innevarande år, och därför är osäkerhetsintervallen i diagram 90 mycket smala. Det beror på att en större andel av årets utfall redan är känd i kombination med att en stor del av förändringarna i KPIF normalt inträffar under årets första halvår.

Diagram 88 Osäkerhetsintervall för BNP-prognosen

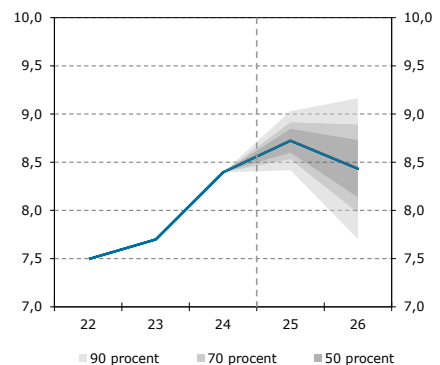
Procentuell förändring

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 89 Osäkerhetsintervall för arbetslöshetsprognosen

Procent av arbetskraften

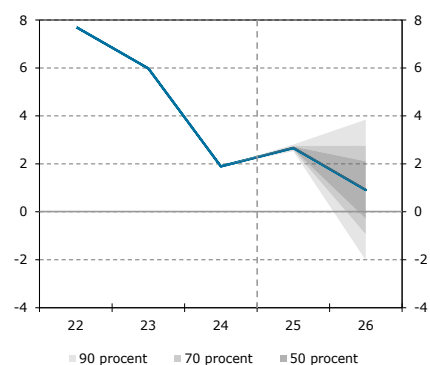

Anm. Avser arbetslösa i åldern 15–74 i procent av arbetskraften enligt AKU, säsongrensad.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 90 Osäkerhetsintervall för inflationsprognosen, KPIF

Procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Alternativscenario: fortsatt svag konsumtionstillväxt

Hushållens konsumtion har sedan 2020 utvecklats betydligt svagare än den förpandemiska trenden. Denna utveckling förstärktes under perioden med hög inflation och stigande räntor, då både köpkraft och förtroende försvagades. I maj 2024 påbörjades en räntesänkingscykel, samtidigt som inflationen gradvis återgick till nivåer nära inflationsmålet. Även om indikatorer som konsumentförtroende, köpkraft och reallöner förbättrats, är återhämtningen i konsumtionen fortsatt osäker.

KRISER KAN FÅ BESTÅENDE EFFEKTER PÅ KONSUMTIONEN

Nationalekonomisk forskning visar att hushåll som drabbas av arbetslöshet eller inkomststapp under lågkonjunkturer långvarigt kan förändra sitt konsumtionsmönster.³⁸ Sådana bestående effekter av hög inflation, så kallad *ärrbildning* (*scarring*), kan innebära att hushållen förblir mer försiktiga och att konsumtionen därmed inte återgår till samma nivå som före krisen, även när konjunkturen förbättras. Detta kan bidra till en mer utdragen period av dämpad efterfrågan. Forskningen pekar också på att hushållens förväntningar i hög grad formas av egna erfarenheter. En period med hög inflation riskerar därför att leda till att hushållen överskattar sannolikheten för fortsatt höga prisökningar.³⁹ En sådan förväntningsbild kan öka hushållens försiktighetssparande och därmed dämpa konsumtionen. Mot denna bakgrund är det möjligt att ärrbildning i konsumtionen inte enbart uppstår till följd av lågkonjunkturer, utan även som en konsekvens av en period med hög inflation och relativt höga räntor – en situation som många svenska hushåll saknade erfarenhet av före 2022. Effekternas varaktighet förstärks av att hushållen tenderar att överbetona den senaste periodens utveckling.

För att analysera konsekvenserna av ett scenario med ärrbildning i konsumtionen används Konjunkturinstitutets allmänna jämviktsmodell SELMA. I modellen representeras ärrbildning genom en sekvens av negativa chocker i hushållens värdering av konsumtion.⁴⁰ Storleken på dessa chocker har kalibrerats utifrån de förändringar i hushållens vilja att konsumera som i SELMA identifierats mellan andra kvartalet 2024 och första kvartalet 2025. Under denna period minskade inflationen och Riksbanken inledde en räntesänkingscykel samtidigt som konsumtionen

³⁸ Malmendier, U., och Shen, L. S. (2024). Scarred consumption. *American Economic Journal: Macroeconomics*, 16(1), 322–355.

³⁹ Malmendier, U., och Nagel, S. (2016). Learning from inflation experiences. *The Quarterly Journal of Economics*, 131(1), 53–87.

⁴⁰ Hushållens värdering av konsumtion fångas av konsumtionspreferenserna i modellen. I en dekomponering av konsumtionstillväxten har konsumtionspreferenschocker identifierats som en av de viktigaste drivkrafterna bakom de senaste årens dämpade konsumtionsutveckling.

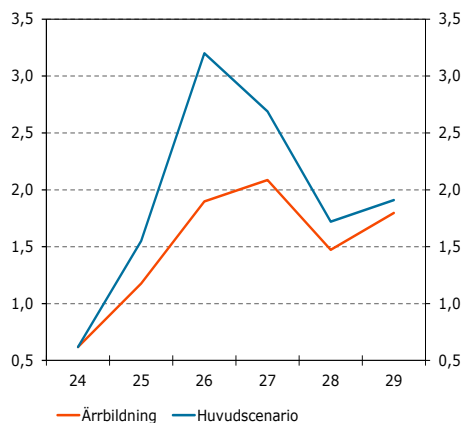
Vad är ett alternativscenario?

I detta avsnitt beskrivs en alternativ utveckling av ekonomin jämfört med prognosen för åren 2025–2026 samt det medelfristiga scenario som följer för de närmaste åren därpå. I avsnittet beskrivs hur de ekonomiska förutsättningarna kan skilja sig från prognosen och huvudscenariot, och vilka effekter dessa alternativa förutsättningar kan ha på den svenska ekonomin.

Alternativscenarierna är framtagna med Konjunkturinstitutets estimerade allmän-jämviktsmodell SELMA. Analysen som presenteras är helt och hållet modellbaserad och därmed en konsekvens av de antaganden som gjorts i modellen.

Diagram 91 Hushållens konsumtion

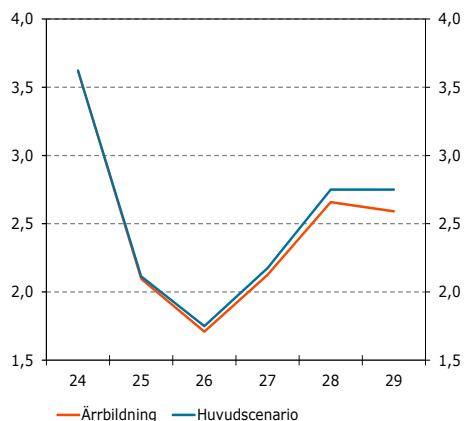
Procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 92 Riksbankens styrränta

Procent, årsgenomsnitt

Källor: Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

utvecklades svagare än förväntat. Resultaten från scenariot illustreras med de röda linjerna i diagrammen.

LÅNGVARIGT SVAGARE KONSUMTION FÖRDRÖJER EKONOMIS ÅTERHÄMTNING

I scenariot antas hushåll som påverkats av den senaste tiden med hög inflation och höga räntor – efter en historiskt lång period med låga bolåneräntor – minska sin värdering av konsumtion relativt annan användning av resurser, som sparande. Detta leder till en svagare konsumtionsutveckling än i huvudscenariot fram till 2029, med den största avvikelsen under 2026 (se diagram 91). Detta dämpar den inhemska aggregerade efterfrågan. I alternativscenariot är hushållens konsumtionsnivå 2,6 procent lägre under 2029 än i huvudscenariot.

Den lägre konsumtionstillväxten minskar efterfrågan på produktionsfaktorer. Minskad efterfrågan på arbetskraft dämpar löneutvecklingen, vilket ytterligare begränsar hushållens köpkraft, och resulterar i en lägre sysselsättning och högre arbetslöshet jämfört med huvudscenariot under hela prognosperioden (se diagram 93).

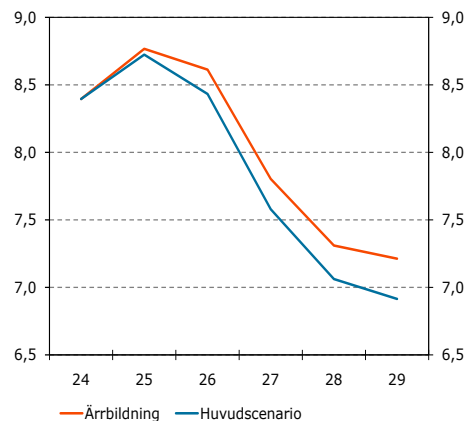
I takt med att arbetslösheten stiger och efterfrågan försvagas sänker Riksbanken styrräntan något mer än i huvudscenariot (se diagram 92). Den lägre räntan resulterar i en svagare krona, vilket gynnar exporten – särskilt under 2026 – men hämmar importen. Samtidigt minskar behovet av utländska insatsvaror i takt med den svagare inhemska efterfrågan. Sammantaget leder det till en högre nettoexport. Investeringarna ligger något över huvudscenariot under hela prognosperioden. Trots den minskade inhemska efterfrågan gör den lägre realräntan att investeringar blir mer attraktiva för företagen. Eftersom hushållen ökar sitt sparande kan de dessutom understödja företagens högre kapital-satsningar. Trots positiva bidrag från investeringar och nettoexport hålls BNP-tillväxten tillbaka av den svaga konsumtionsutvecklingen och blir lägre än i huvudscenariot (se diagram 94). BNP-gapets slutning sker därför långsammare än i huvudscenariot, och gapet förblir öppet under en längre tid (se diagram 95).

Inflationen blir något högre än i huvudscenariot, främst till följd av stigande importpriser kopplade till den svagare kronan. Uppgången mildras av en svagare löneutveckling och lägre inhemska pristryck.

Jämfört med huvudscenariot leder den högre arbetslösheten till ökade offentliga transfereringar, medan lägre konsumtion och arbetsinkomster reducerar skatteintäkterna.

Diagram 93 Arbetslöshet

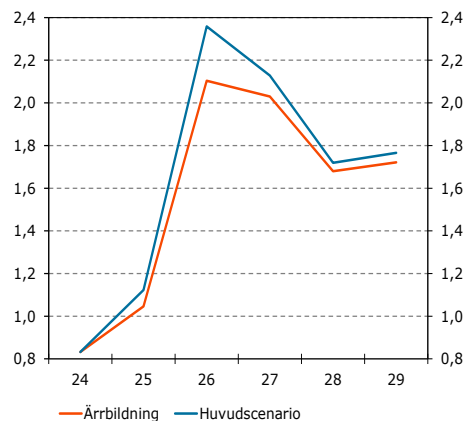
Procent av arbetskraften

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 94 Svensk BNP

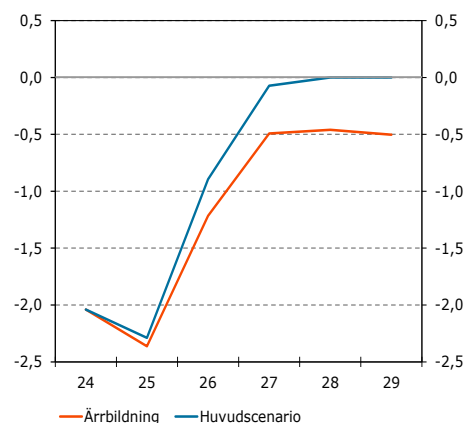
Procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 95 Svenskt BNP-gap

Procent av potentiell BNP

Källa: Konjunkturinstitutet.

FÖRDJUPNING

Svensk konsumtionsutveckling sticker inte ut jämfört med liknande länder

De senaste åren har präglats av ekonomisk turbulens och lågkonjunktur. Hushållens konsumtion har påverkats av både pandemin och inflationsuppgången därefter. Vid en jämförelse med liknande länder sticker Sverige inte ut varken i utvecklingen av hushållens konsumtion eller sparande under perioden från pandemins start. Konsumentförtroendet har utvecklats lite annorlunda i Sverige jämfört med relevanta länder men är i nuläget väl i linje med andra länder.

De svenska hushållen minskade sin konsumtion när inflationen och räntor steg 2022 och 2023. Därefter har återhämtningen varit trög. Nivån är nu lägre än toppen 2022 och bara ca 2,5 procent högre än 2019. Det kan jämföras med en genomsnittlig tillväxt i hushållens konsumtion på ca 2 procent *per år* under 2000-talet.

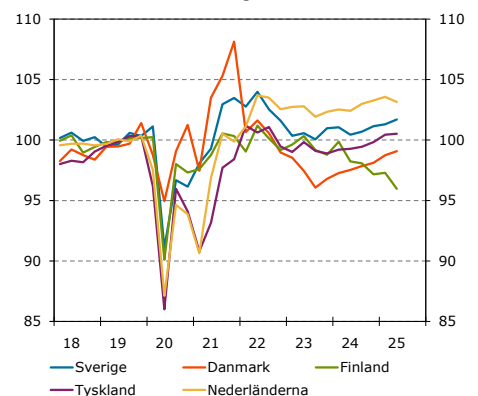
När samhället öppnade upp efter pandemin återhämtade sig hushållens konsumtion snabbt och starkt. I takt med att inflationen steg kraftigt 2022 fick hushållen mindre för sina pengar. Samtidigt urholkades värdet på deras tillgångar, både finansiella och bundna i exempelvis bostäder, mätt i prisjusterade termer. Hushållen blev fattigare i reala termer, både vad gäller inkomst och förmögenhet, och valde att dra ner på sin konsumtion. De senaste två åren har inflationen varit betydligt lägre, lönerna har ökat snabbare än konsumentpriserna och bolåneräntorna har kommit ner. Ändå har hushållen inte ökat sin konsumtion i någon större utsträckning, vilket har bidragit till att en återhämtning från lågkonjunkturen dröjt.⁴¹

SVENSKA HUSHÅLLS KONSUMTION OCH SPARANDE STICKER INTE UT I ETT INTERNATIONELLT PERSPEKTIV

Chockerna som har drabbat ekonomin sedan pandemin har inte varit inhemska utan snarare av global karaktär. Därför är det intressant att jämföra utvecklingen av de svenska hushållens konsumtion med de mest jämförbara EU-länderna (se diagram 96). Konsumtionen sjönk kraftigt i alla dessa länder under pandemin 2020 men följdes av en snabb och stark återhämtning, om än till lite olika nivåer. När inflationen och räntorna steg 2022 reagerade hushållen i Danmark och Sverige starkast. Men även i övriga länder sjönk konsumtionen. Återhämtningen för samtliga jämförda länder har därefter varit långsam, trots att inflation och

Diagram 96 Real hushållskonsumtion per capita

Index 2019=100, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: Eurostat, OECD och Konjunkturinstitutet.

⁴¹ För en mer detaljerad genomgång av drivkrafter bakom hushållens konsumtion, se fördjupningen "Hushållens konsumtion och sparande" i Konjunkturläget september 2024.

räntor har kommit ner och reallönerna har stigit. Finland sticker ut med en helt utebliven återhämtning och i stället flera år av fortsatt fallande konsumtion. Sett över hela perioden med pandemi och kostnadschock sticker inte hushållens konsumtion i just Sverige ut.

En svag utveckling av konsumtionen förklaras antingen av att hushållens inkomster har utvecklats svagt eller av att hushållen har valt att spara en större andel av sin inkomst. Om inkomsten mäts realt, det vill säga justerat för förändringar i konsumentpriser, blir den jämförbar med konsumtionen i volym. En jämförelse mellan länderna visar att de reala inkomsterna har utvecklats likt konsumtionen i flera av länderna (se diagram 97). Utvecklingen i inkomst relativt konsumentpriserna tycks alltså kunna förklara stora delar av utvecklingen i hushållens konsumtion de senaste åren, inte bara i Sverige utan även i flera andra liknande länder.

Ett annat sätt att se detta är att jämföra hur stor andel av inkomsterna som hushållen har valt att spara, den så kallade sparkvoten.⁴² Sparkvotens nivå skiljer sig åt en del mellan länderna men utvecklingen över tid har varit liknande för många av länderna (se diagram 98). Under pandemin, då möjligheten att konsumera vissa produkter var begränsad, steg sparkvoten i alla länderna. Därefter har den sjunkit tillbaka till ungefär nivån före pandemin, eller i vissa fall till en svagt positiv trend som rådde före pandemin. Det antyder att hushållens avvägning mellan konsumtion och sparande har varit liknande i dessa jämförbara länder. Hushållen har alltså i samtliga dessa länder valt att inte ta av sparandet för att hålla uppe konsumtionen i den rådande lågkonjunkturen. Inte heller här sticker de svenska hushållens beteende ut.

SVERIGE HAR ETT NÅGOT ANNORLUNDA FÖRLOPP I KONFIDENSINDIKATORN

Historiskt samvarierar utvecklingen i hushållens konsumtion ganska väl med hushållens så kallade konfidensindikator.⁴³ Konfidensindikatorn är jämförbar för alla länder i EU (se diagram 99). Den kan tänkas fånga konsumtionsmönster både genom hushållens inkomstsituation och sparbeteende.

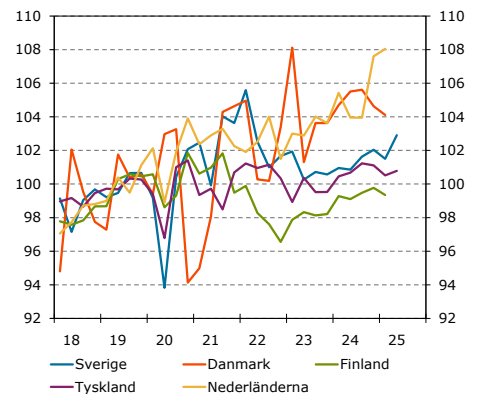
Sverige sticker möjligen ut på två sätt, dels genom att förtroendet låg lägre än i andra länder under kostnadschocken och dels genom att förtroendet steg kraftigare än i andra länder när inflationen hade stabiliserats 2024. Exempelvis var Sverige det enda av de utvalda länderna med ett konsumentförtroende över det historiska medelvärdet enskilda månader under 2024. Det höga

⁴² Sparkvoten som används här är den totala egna sparkvoten, som är summan av den egna finansiella sparkvoten och den reala sparkvoten. Den totala egna sparkvoten är inversen av kvoten mellan hushållens konsumtion och disponibelinkomst.

⁴³ Konfidensindikatorn är en enkätundersökning med frågor om exempelvis den egna ekonomin, landets ekonomi och inställning till inköp av kapitalvaror. Frågorna rör både nuläge och förväntningar om framtiden.

Diagram 97 Real disponibel inkomst per capita

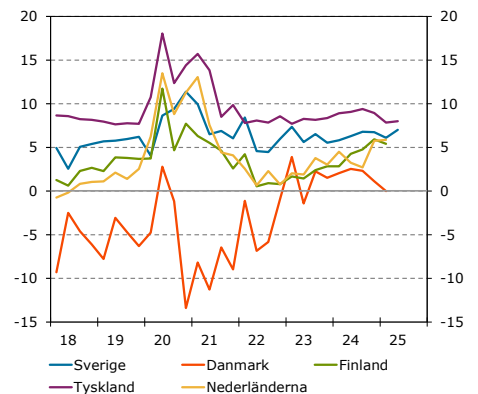
Index 2019=100, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: OECD, nationella källor och Konjunkturinstitutet.

Diagram 98 Hushållens egen sparkvot

Procent, säsongrensade kvartalsvärden

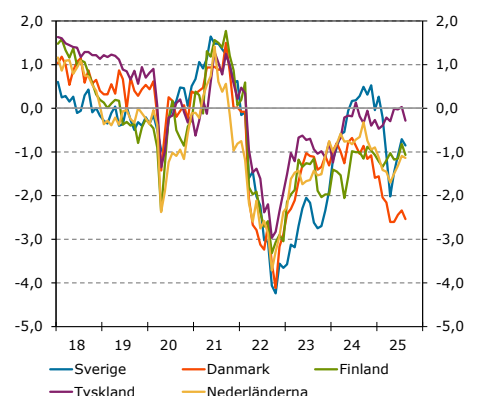

Anm. Eget sparande definieras som hushållens totala (finansiella och reala) sparande exkl. sparande i avtalspensioner. Måttet sätts i relation till hushållens disponibla inkomst för att få sparkvoten.

Källor: Eurostat, nationella källor och Konjunkturinstitutet.

Diagram 99 Hushållens konfidensindikator

Normaliserade månadsvärden

Källor: Europeiska kommissionen och Konjunkturinstitutet.

hushållsförtroendet blev dock kortvarigt och indikatorn vände snabbt ner till en nivå betydligt under det historiska medelvärdet och i linje med övriga länder.

Tabellbilaga

Internationell konjunktur	55
Tabell A1 BNP i världen.....	55
Tabell A2 Konsumentpriser i världen.....	55
Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet.....	56
Tabell A4 Nyckeltal för USA	56
Räntor och växelkurser.....	56
Tabell A5 Räntor och växelkurser.....	56
Konjunkturer i Sverige.....	57
Tabell A6 Försörjningsbalans	57
Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande.....	58
Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande	58
Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI).....	59
Tabell A10 Produktion.....	59
Tabell A11 Arbetade timmar.....	59
Tabell A12 Produktivitet.....	60
Tabell A13 Arbetsmarknad	60
Tabell A14 Resursutnyttjande	61
Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken.....	61
Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna	62
Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser	62
Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet.....	63
Tabell A19 Konsumentpriser.....	63
Offentliga finanser.....	64
Tabell A20 Offentliga sektorns finanser.....	64
Tabell A21 Statens finanser.....	65
Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser	66
Tabell A23 Kommunsektorns finanser	66
Tabell A24 Offentliga sektorns inkomster	67
Tabell A25 Offentliga sektorns utgifter	67
Tabell A26 Transfereringar från offentlig sektor till hushåll.....	68
Tabell A27 Basbelopp	68
Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal	68
Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld	69
Tabell A30 Utgiftstak för staten	69
Tabell A31 Ofinansierade åtgärder i finanspolitiskt scenario	70

Internationell konjunktur

Tabell A1 BNP i världen

Procent av köpkraftsjusterad global BNP respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Vikt¹ 2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Världen ²	100,0	3,5	3,0	2,8	2,8	3,0	2,9	2,8
KIX-vägd ³	75,3	1,3	1,8	1,8	1,8	2,2	2,0	1,9
USA	14,9	2,9	2,8	1,9	1,8	1,9	1,8	1,8
Euroområdet	11,6	0,5	0,8	1,2	1,3	1,8	1,6	1,3
Japan	3,3	1,2	0,1	1,3	0,7	0,8	0,8	0,8
Storbritannien	2,2	0,4	1,1	1,2	1,2	1,7	1,7	1,7
Sverige	0,4	0,0	0,8	1,1	2,4	2,1	1,7	1,8
Norge	0,3	0,2	2,1	0,2	1,8	1,5	1,5	1,5
Danmark	0,3	0,6	3,5	1,4	1,2	1,7	1,6	1,5
Kina	19,5	5,4	4,9	4,9	4,2	4,0	3,7	3,5
Svensk exportmarknad⁴	...	-0,2	1,9	2,5	1,8	3,0	3,1	2,9

¹ Vikterna anger varje lands eller regions köpkraftsjusterade andel av världens BNP. ² I tabellen visas ett urval av de länder Konjunkturinstitutet gör prognoser för. Världsaggregatet beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF. ³ KIX-vägd BNP är ett aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår 32 av Sveriges handelspartners (för information om vilka länder som ingår i KIX, se www.konj.se/kix). ⁴ Den svenska exportmarknaden avser den samlade importefterfrågan i de 32 länder som ingår i KIX. Respektive lands vikt utgörs av dess andel i svensk varuexport.

Källor: Eurostat, IMF, OECD, Macrobond, nationella källor, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Tabell A2 Konsumentpriser i världen

Procentuell förändring

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
USA	8,0	4,1	2,9	2,8	2,8	2,3	2,3	2,3
Euroområdet	8,4	5,4	2,4	2,0	1,8	2,0	2,0	2,0
Japan	2,5	3,2	2,7	3,1	2,0	1,8	1,7	1,7
Storbritannien	9,1	7,3	2,5	3,3	2,3	2,0	2,0	2,0
Sverige	8,1	5,9	2,0	2,6	0,8	1,8	2,7	2,0
Norge	6,3	5,7	2,8	2,8	2,1	2,0	2,0	2,0
Danmark	8,6	3,4	1,3	1,7	1,9	2,0	2,0	2,0
Kina	2,0	0,2	0,2	0,1	0,8	1,4	2,0	2,0

Anm. För EU-länder och Norge avses harmoniserade index för konsumentpriser (HIKP). Aggregatet för euroområdet är vägt med konsumtionsvikter från Eurostat.

Källor: OECD, Eurostat, Macrobond, nationella källor och Konjunkturinstitutet.

Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP ¹	3,7	0,5	0,8	1,2	1,3	1,8	1,6	1,3
HIKP	8,4	5,4	2,4	2,0	1,8	2,0	2,0	2,0
Styrränta ²	2,00	4,00	3,00	1,75	1,75	2,50	2,50	2,50
Dagslåneränta, euroområdet ³	1,89	3,88	2,91	1,65	1,65	2,42	2,42	2,42
Tioårig statsobligationsränta ⁴	1,18	2,45	2,34	2,63	2,81	2,95	3,05	3,10
Dollar per euro ⁵	1,05	1,08	1,08	1,13	1,18	1,19	1,19	1,20

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent, vid slutet av året. Avser ECB:s stående inlåningsfacilitet. ³ Procent, vid slutet av året. Avser Estr. ⁴ Procent, årsgenomsnitt. Avser Tyskland. ⁵ Nivå.

Källor: ECB, Eurostat, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Tabell A4 Nyckeltal för USA

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP ¹	2,5	2,9	2,8	1,9	1,8	1,9	1,8	1,8
KPI	8,0	4,1	2,9	2,8	2,8	2,3	2,3	2,3
Styrränta ²	4,50	5,50	4,50	3,75	3,00	2,75	2,75	2,75
Tioårig statsobligationsränta ³	2,95	3,96	4,21	4,29	3,96	3,83	3,72	3,61
Dollar per euro ⁴	1,05	1,08	1,08	1,13	1,18	1,19	1,19	1,20

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent, vid slutet av året. Avser övre gränsen i Federal Reserves styrränteintervall. ³ Procent. ⁴ Nivå.

Källor: Bureau of Economic Analysis, Bureau of Labor Statistics, Federal Reserve, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Räntor och växelkurser

Tabell A5 Räntor och växelkurser

Procent, index 1992–11–18=100 respektive kronor per valutaenhet

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Vid slutet av året								
Styrränta, Sverige ¹	2,50	4,00	2,75	1,75	1,75	2,75	2,75	2,75
Styrränta, KIX6-vägd ²	1,66	4,07	3,49	2,38	2,06	2,37	2,48	2,46
Årsgenomsnitt								
Styrränta, Sverige	0,75	3,46	3,62	2,11	1,75	2,17	2,75	2,75
Femårig svensk statsobligationsränta	1,57	2,63	2,12	2,13	2,40	2,70	2,85	2,95
Tioårig svensk statsobligationsränta	1,52	2,51	2,20	2,44	2,67	2,86	2,99	3,10
KIX	121,1	127,5	125,9	119,8	117,7	117,0	116,3	115,5
Euro	10,63	11,47	11,43	11,07	10,98	10,91	10,84	10,77
Dollar	10,11	10,60	10,57	9,79	9,28	9,18	9,09	8,99

¹ Räntebeslut som tas i december tillämpas vanligen först i början av januari. ² Avser ett viktat genomsnitt av Estr för euroområdet samt styrräntor i USA, Norge, Storbritannien, Danmark och Japan. Danmark betraktas i sammanvägningen som ett euroland. Vikterna är Riksbankens KIX-vikter men normaliserade så att vikterna för de sex valutaregionerna summerar till ett.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Konjunkturen i Sverige

Tabell A6 Försörjningsbalans

Miljarder kronor respektive procentuell förändring, fasta priser

	Nivå 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	2 893	-1,6	0,6	1,5	3,3	2,8	1,6	1,9
Varor	1 291	-4,4	1,5	2,1	4,0	...	...	...
Tjänster exkl. bostadstjänster	974	1,3	-0,9	0,6	3,3	...	...	...
Bostadstjänster	542	-0,2	1,8	1,4	1,7	...	...	...
Offentliga konsumtionsutgifter	1 695	1,0	1,2	0,5	2,2	1,8	1,2	1,3
Staten	454	3,0	1,9	2,1	6,0	...	...	...
Kommunsektorn	1 241	0,3	0,9	-0,1	0,8	...	...	...
Fasta bruttoinvesteringar ²	1 601	0,1	0,0	-0,2	3,7	3,7	2,4	2,3
Näringslivet exkl. bostäder	1 072	6,5	2,4	-0,6	3,1	...	...	...
Industrin	285	14,9	2,2	0,8	1,8	...	...	...
Övriga varubranscher	192	5,4	7,3	6,0	0,6	...	...	...
Tjänsterbranscher exkl. bostäder	595	3,3	1,1	-3,4	4,7	...	...	...
Bostäder	194	-25,3	-15,0	1,8	4,8	...	...	...
Offentliga myndigheter	329	6,6	3,0	0,2	5,1	...	...	...
Inhemsk efterfrågan exkl. lager	6 189	-0,5	0,6	0,8	3,1	2,7	1,7	1,8
Lagerinvesteringar ³	17	-1,5	0,4	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Total inhemsk efterfrågan	6 205	-1,9	1,0	1,0	3,0	2,7	1,7	1,8
Export	3 465	2,6	2,0	3,8	2,5	2,9	2,2	2,4
Varor	2 313	-0,5	0,3	3,5	2,6	...	...	...
Bearbetade varor	1 813	-0,2	0,5	3,2	2,9	...	...	...
Råvaror	500	-1,3	-0,4	4,7	1,4	...	...	...
Tjänster	1 152	9,8	5,6	4,4	2,4	...	...	...
Total efterfrågan	9 670	-0,3	1,3	2,0	2,8	2,8	1,8	2,0
Import	3 290	-0,6	2,3	4,2	3,3	3,6	2,4	2,7
Varor	2 011	-3,2	-0,5	3,8	3,2	...	...	...
Bearbetade varor	1 448	-4,1	-1,6	4,0	3,5	...	...	...
Råvaror	563	-1,0	2,3	3,3	2,5	...	...	...
Tjänster	1 279	4,5	7,4	4,8	3,3	...	...	...
Nettoexport ³	175	1,7	-0,1	-0,1	-0,4	-0,3	-0,1	-0,1
BNP	6 380	-0,2	0,8	0,9	2,6	2,3	1,5	1,7
BNP per invånare ⁴	604	-0,7	0,5	0,6	2,6	2,4	1,4	1,5

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer samt nettot av hushållens konsumtion i utlandet och utländsk konsumtion i Sverige. ² Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ³ Förändring i procent av BNP föregående år. ⁴ Tusental kronor, löpande priser, respektive procentuell förändring, fasta priser.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procentuell förändring

	Nivå 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lönesumma, justerad för utland	2 528	5,2	4,1	3,5	4,5	4,9	4,0	3,9
Timlön enligt NR ^{1,2}	306	3,3	3,9	3,7	3,6	3,3	3,4	3,4
Arbetade timmar ^{1,3}	8 226	1,8	-0,1	-0,1	0,9	1,5	0,6	0,5
Transfereringar från offentlig sektor, netto	798	2,3	4,2	3,1	1,6	0,6	2,0	3,6
Kapitalinkomster, netto	393	-9,7	5,4	3,7	1,4	12,9	7,8	4,0
Övriga inkomster, netto	441	19,3	8,1	7,0	4,8	4,7	4,7	5,0
Inkomster före skatt⁴	4 160	4,3	4,6	3,8	3,7	4,8	4,1	4,0
Skatter och avgifter ⁵	1 068	1,4	-1,1	1,1	-0,1	-0,5	-0,1	0,2
Disponibel inkomst	3 092	5,6	3,6	4,9	3,6	4,3	4,0	4,2
Konsumentpris ⁶	.	6,7	2,7	2,6	0,9	2,0	2,8	2,0
Real disponibel inkomst	3 092	-1,0	0,8	2,3	2,7	2,2	1,1	2,1
per invånare ⁷	293	-1,5	0,5	2,0	2,7	2,2	1,0	1,9
Konsumtionsutgifter⁸	2 893	-1,6	0,6	1,5	3,3	2,8	1,6	1,9
Sparande ⁹	541	14,3	15,8	14,6	14,0	13,4	12,8	12,9
Nettosparande i avtals- och premiepensioner ⁹	342	8,6	10,0	8,0	7,9	7,8	7,6	7,5
Eget sparande ⁹	199	5,7	5,8	6,6	6,1	5,6	5,2	5,4
Finansiellt sparande ⁹	465	11,6	13,6	11,9	11,0	10,5	9,9	10,0

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Kronor per timme. ³ Avser anställdas timmar, miljon. ⁴ Tillväxten i inkomster före skatt är en vägd summa av tillväxttakterna för lönesumma, transfereringar, kapitalinkomster och övriga inkomster. ⁵ Skatter och avgifters bidrag till disponibelinkomstens förändring, uttryckt i procentenheter. I denna post ingår statlig och kommunal inkomstskatt, kapitalskatt, allmän pensionsavgift, skattereduktioner, fastighetsskatt och fastighetsavgift. ⁶ Implicitprisindex för hushållens konsumtionsutgifter. ⁷ Tusental kronor. ⁸ Fasta priser. ⁹ Första kolumnen avser sparande i miljarder kronor, resterande kolumner avser sparandet i procent av disponibel inkomst och nettosparandet i avtals- och premiepensioner.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande

Miljarder kronor respektive procent, löpande priser

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nettoexport	88	170	175	150	147	135	127	120
Varor	194	271	302	292	299	...	...	...
Tjänster	-106	-101	-127	-142	-152	...	...	...
Löner, netto	2	3	9	7	7	7	7	7
Kapitalavkastning, netto	239	263	274	299	297	304	311	315
Transfereringar med mera, netto	-113	-97	-112	-99	-116	-116	-126	-131
Bytesbalans	216	339	345	357	335	329	319	312
Procent av BNP	3,7	5,5	5,4	5,5	4,9	4,6	4,3	4,0
Kapitaltransfereringar	4	-2	1	-19	-41	-41	-1	-1
Finansiellt sparande	220	337	345	338	293	289	318	311
Procent av BNP	3,8	5,5	5,4	5,2	4,3	4,0	4,3	4,0

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI)

Miljarder kronor, löpande priser, samt tusental respektive procentuell förändring

	Nivå 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNI	6 663	5,8	4,0	2,9	4,1	4,6	4,2	3,8
Deflator, inhemsk användning	.	6,3	2,9	2,1	1,3	2,2	2,8	2,2
Real BNI	.	-0,5	1,0	0,8	2,7	2,3	1,4	1,6
Befolkning ¹	10 570	0,5	0,3	0,3	0,0	0,0	0,2	0,2
Real BNI per invånare²	630	-0,9	0,7	0,5	2,7	2,4	1,2	1,4

¹ Tusentals personer. ² Tusentals kronor.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A10 Produktion

Miljarder kronor respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Varubranscher	1 474	-3,8	-1,2	-1,8	2,9	...	...	...
varav industri	863	-8,8	-0,4	0,0	3,5	...	...	...
byggverksamhet	355	-0,1	-2,7	-4,7	2,2	...	...	...
Tjänstebranscher	2 976	2,5	1,2	3,0	2,9	...	...	...
Näringsliv	4 450	0,2	0,4	1,4	2,9	2,5	2,0	2,1
Offentliga myndigheter	1 193	2,1	2,6	0,1	0,1	0,5	0,7	0,6
BNP till baspris¹	5 713	0,6	0,9	1,1	2,3	2,1	1,7	1,8
Produktskatter/subventioner	668	-4,3	0,4	1,2	2,8	2,6	1,7	1,8
BNP till marknadspris	6 381	0,0	0,8	1,1	2,4	2,1	1,7	1,8

¹ Inklusive produktion i hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A11 Arbetade timmar

Miljoner timmar respektive procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Varubranscher	2 024	1,7	-2,8	-1,3	1,0	...	...	...
varav industri	1 020	3,5	0,0	-1,7	0,5	...	...	...
byggverksamhet	666	0,2	-7,9	-1,8	2,0	...	...	...
Tjänstebranscher	4 103	1,4	0,0	0,2	0,8	...	...	...
Näringsliv	6 127	1,5	-1,0	-0,3	0,9	1,9	0,8	0,5
Offentliga myndigheter	2 312	1,9	1,6	-0,5	0,9	0,6	0,3	0,5
Hela ekonomin¹	8 619	1,6	-0,3	-0,3	0,9	1,5	0,6	0,5

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A12 Produktivitet

Kronor per timme (baspris) respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Varubranscher	729	-5,4	1,7	-0,5	1,9	...	...	...
varav industri	846	-11,9	-0,4	1,8	3,0	...	...	...
byggverksamhet	533	-0,3	5,6	-2,9	0,2	...	...	...
Tjänstebranscher	725	1,0	1,3	2,7	2,0	...	...	...
Näringsliv	726	-1,3	1,4	1,7	2,0	0,6	1,2	1,6
Offentliga myndigheter	516	0,2	1,0	0,6	-0,8	-0,1	0,3	0,1
Hela ekonomin¹	663	-1,0	1,2	1,4	1,4	0,5	1,1	1,3

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Avser förädlingsvärdet beräknat till baspris per arbetad timme.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A13 Arbetsmarknad

Tusentals personer, procent respektive procentuell förändring

	Nivå 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Arbetade timmar ¹	8 619	1,6	-0,3	-0,3	0,9	1,5	0,6	0,5
Medelarbetstid för sysselsatta ²	31,6	0,2	0,3	-0,6	0,2	0,0	-0,3	0,0
Sysselsatta	5 241	1,4	-0,5	0,3	0,7	1,5	0,9	0,6
Sysselsättningsgrad ³	.	69,4	69,0	68,9	69,3	70,3	70,8	70,9
Arbetskraft	5 722	1,6	0,2	0,7	0,3	0,6	0,4	0,4
Arbetskraftsdeltagande ⁴	.	75,2	75,3	75,5	75,7	76,1	76,2	76,2
Arbetslöshet ⁵	480	7,7	8,4	8,7	8,4	7,6	7,1	6,9
Befolkning 15–74 år ⁶	7 600	0,5	0,2	0,3	0,1	0,1	0,3	0,3

¹ Miljoner timmar, kalenderkorrigerade värden. ² Timmar per vecka, kalenderkorrigerade värden. ³ Andelen sysselsatta av befolkningen 15–74 år enligt AKU. ⁴ Andelen personer i arbetskraften av befolkningen 15–74 år enligt AKU. ⁵ Procent av arbetskraften 15–74 år enligt AKU. ⁶ Enligt AKU:s definition av befolkningen.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A14 Resursutnyttjande

Procent respektive procentuell förändring

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Arbetsmarknad								
Jämviktsarbetslöshet ¹	7,4	7,4	7,4	7,3	7,3	7,1	7,0	6,9
Faktisk arbetslöshet ²	7,5	7,7	8,4	8,7	8,4	7,6	7,1	6,9
Potentiellt arbetade timmar	1,6	1,4	0,8	0,5	0,2	0,4	0,5	0,5
varav potentiell sysselsättning ³	1,0	1,0	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Faktiskt arbetade timmar ⁴	3,1	1,6	-0,3	-0,3	0,9	1,5	0,6	0,5
Arbetsmarknadsgap ⁵	-0,3	-0,2	-1,2	-2,0	-1,3	-0,1	0,0	0,0
Produktivitet								
Potentiell produktivitet	0,7	0,6	0,9	0,9	0,7	0,9	1,2	1,3
varav potentiell produktivitet, näringslivet	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,4	1,6
Faktisk produktivitet ⁶	-1,8	-1,5	1,1	1,4	1,4	0,6	1,1	1,3
Produktivitetsgap ⁷	1,2	-1,0	-0,8	-0,3	0,4	0,1	0,0	0,0
BNP								
Potentiell BNP	2,2	2,0	1,7	1,4	0,9	1,3	1,6	1,8
Faktisk BNP ⁴	1,3	0,0	0,8	1,1	2,4	2,1	1,7	1,8
BNP-gap ⁷	0,8	-1,2	-2,0	-2,3	-0,9	-0,1	0,0	0,0
Potentiell BNP, löpande priser	8,4	7,7	4,7	2,9	2,8	3,8	4,2	3,9

¹ Nivå i procent av potentiell arbetskraft. ² Nivå i procent av arbetskraften. ³ Bedömning motsvarande definitionen i AKU. ⁴ Kalenderkorrigerade värden. ⁵ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁶ Skillnaden mellan faktisk och potentiell produktivitet uttryckt i procent av potentiell produktivitet. ⁷ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

Anm. De potentiella variablerna är också kalenderkorrigerade, i bemärkelsen att de ska spegla den kalenderkorrigerade nivå som hade observerats vid ett balanserat konjunkturläge.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A15 Timplön enligt konjunkturlönestatistiken

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Näringsliv	70	4,0	4,2	3,6	3,4	3,3	3,4	3,4
Varubranscher	21	3,8	4,2	3,0	3,4	...	...	...
varav industri	15	3,7	4,2	2,7	3,4	...	...	...
byggverksamhet	7	4,2	4,3	3,6	3,4	...	...	...
Tjänstebanscher	48	4,1	4,2	3,8	3,4	...	...	...
Kommunal sektor	24	3,2	3,7	3,8	3,5	...	...	...
Stat	6	2,8	4,7	3,5	3,6	...	...	...
Totalt	100	3,7	4,1	3,6	3,4	3,3	3,4	3,4
Real timplön (KPI) ¹	.	-4,5	1,2	2,9	3,3	0,9	-0,3	1,2
Real timplön (KPIF) ²	.	-2,1	2,1	0,9	2,5	1,6	0,6	1,3

¹ Deflaterad med konsumentprisindex (KPI). ² Deflaterad med konsumentprisindex med fast bostadsränta (KPIF).

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna

Kronor per timme, procent respektive procentuell förändring

	Nivå 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Ej kalenderkorrigerade värden								
Timlön ¹	321	3,9	4,5	4,1	3,1	2,7	3,9	3,7
Arbetsgivaravgifter ² (i procent av lönen)	.	41,9	42,9	43,2	43,3	44,2	44,0	43,8
Arbetskostnad per timme ³	458	4,7	5,2	4,4	3,1	3,4	3,7	3,6
Produktivitet ⁴	703	-1,1	1,5	2,1	1,7	...	...	...
Justerad enhetsarbetskostnad ⁵	.	5,8	3,7	2,2	1,4	...	...	...
Enhetsarbetskostnad	.	6,0	4,0	2,5	1,5	3,1	2,2	1,8
Kalenderkorrigerade värden								
Timlön ¹	320	3,3	4,5	3,5	3,8	3,3	3,4	3,4
Arbetskostnad per timme ³	458	4,1	5,2	3,7	3,8	3,8	3,4	3,4
Produktivitet ⁴	703	-1,3	1,4	1,8	2,0	...	...	...
Justerad enhetsarbetskostnad ⁵	.	5,5	3,7	1,9	1,7	...	...	...
Enhetsarbetskostnad	.	5,7	4,0	2,3	1,8	3,2	2,1	1,8

¹ Beräknat med enbart anställdas arbetade timmar. ² Kollektiva avgifter och löneskatter. ³ NR-lön och arbetsgivaravgifter. ⁴ Exklusive små- och fritidshus. ⁵ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP	66	5,8	3,0	1,7	1,6	2,3	2,8	2,2
Offentliga myndigheter ^{1,2}	13	7,6	3,5	1,4	3,1	3,2	3,2	3,3
Näringsliv ²	46	5,6	3,1	1,9	1,8	2,1	2,6	1,9
Skattenetto	7	4,1	1,4	0,9	-2,5	...	...	...
Import	34	5,5	-0,2	-2,4	-1,7	0,5	0,9	0,8
Bearbetade varor	15	7,6	-0,6	-2,1	-1,6	...	...	...
Råvaror	6	-3,1	-3,6	-7,8	-3,8	...	...	...
Tjänster	13	7,5	2,0	-0,3	-1,0	...	...	...
Tillförsel/användning³	100	5,7	1,9	0,3	0,5	1,7	2,1	1,7
Offentliga konsumtionsutgifter	18	7,3	3,2	1,9	3,1	3,1	3,4	3,2
Hushållens konsumtionsutgifter	30	6,7	2,7	2,6	0,9	2,0	2,8	2,0
Fasta investeringar	17	4,7	2,6	1,3	0,4	1,5	2,3	1,6
Export	36	4,7	0,2	-2,8	-1,1	0,7	0,8	0,8
Bearbetade varor	19	10,0	-0,6	-3,9	-1,2	...	...	...
Råvaror	5	-10,0	-1,5	-3,6	-1,9	...	...	...
Tjänster	12	4,1	2,3	-0,7	-0,7	...	...	...

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ² Förädlingsvärdepris beräknat till baspris. ³ Inklusive lagerinvesteringar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet

Miljarder kronor löpande priser, procentuell utveckling respektive procent

	Nivå 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Förädlingsvärde ¹	4 437	5,6	3,6	3,0	5,1	4,9	4,4	3,9
Arbetade timmar, anställda ²	5 732	1,2	-0,8	-0,7	1,6	2,5	0,2	0,2
Arbetskostnad per timme ³	458	4,7	5,2	4,4	3,1	3,4	3,7	3,6
Total arbetskostnad ⁴	2 625	6,0	4,4	3,7	4,8	5,9	4,0	3,8
Bruttoöverskott	1 812	5,0	2,5	2,0	5,7	3,3	5,1	4,1
Vinstandel	.	41,3	40,8	40,4	40,7	40,1	40,3	40,4
Justerad vinstandel ⁵	.	35,3	34,9	34,6	34,9	34,3	34,6	34,6

¹ Beräknat till faktorpris. ² Miljoner timmar. ³ Kronor. ⁴ Inkluderar löneberoende övriga produktionsskatter för anställda. ⁵ Exklusive små- och fritidshus och justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A19 Konsumentpriser

Procent respektive procentuell utveckling

	Vikt 2025	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
KPI	100,0	8,5	2,8	0,7	0,1	2,4	3,6	2,1
Räntekostnader, bostadsränta	.	66,2	12,6	-25,5	-13,4	13,4	17,4	1,7
KPIF	100,0	6,0	1,9	2,7	0,9	1,8	2,7	2,0
Varor	42,0	8,5	1,2	2,0	-1,0	...	...	...
Tjänster	30,0	7,6	3,5	3,2	2,2	...	...	...
Boende exkl. räntekostnader och energi	14,7	5,2	4,7	3,7	3,7	...	...	...
Energi	6,8	-11,0	-9,5	0,0	-3,1	...	...	...
Räntekostnader, kapitalstock	6,5	5,6	4,0	3,9	3,6	3,5	3,5	3,5
KPIF exkl. energi	93,2	7,5	2,6	2,8	1,2	...	...	...
HIKP	.	5,9	2,0	2,6	0,8	...	...	...
Råolja (Brent) ¹	.	82,5	80,5	70,0	66,2	66,0	66,9	69,0

¹ Dollar per fat, årsgenomsnitt.

Anm. Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och bostadsränta.

Källor: U.S. Energy Information Administration, SCB, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Offentliga finanser

Tabell A20 Offentliga sektorns finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomster	2 873	2 950	3 050	3 126	3 220	3 400	3 584	3 727
<i>Procent av BNP</i>	49,4	48,0	47,8	47,7	47,2	47,6	48,1	48,1
Skatter och avgifter	2 484	2 554	2 635	2 691	2 777	2 929	3 081	3 198
<i>Procent av BNP</i>	42,7	41,6	41,3	41,1	40,7	41,0	41,3	41,3
Skattekvot ¹	42,9	41,7	41,4	41,2	40,8	41,1	41,5	41,4
Kapitalinkomster	102	89	97	98	101	115	130	139
Övriga inkomster	287	308	318	337	342	356	373	389
Utgifter	2 816	3 005	3 150	3 185	3 362	3 500	3 615	3 778
<i>Procent av BNP</i>	48,4	48,9	49,4	48,6	49,2	49,0	48,5	48,8
Konsumtion	1 497	1 623	1 695	1 736	1 828	1 918	2 007	2 097
Transfereringar	980	996	1 036	1 033	1 090	1 100	1 090	1 130
Hushåll	761	779	812	838	851	856	874	905
Företag	124	123	125	90	95	100	104	108
Utland	94	94	99	106	144	143	113	117
Investeringar ²	297	330	362	358	380	402	424	449
Kapitalutgifter	42	57	57	58	64	81	94	102
Finansiellt sparande	58	-55	-100	-59	-142	-100	-31	-50
<i>Procent av BNP</i>	1,0	-0,9	-1,6	-0,9	-2,1	-1,4	-0,4	-0,6
Primärt finansiellt sparande³	-3	-87	-140	-99	-179	-135	-67	-88
<i>Procent av BNP</i>	-0,1	-1,4	-2,2	-1,5	-2,6	-1,9	-0,9	-1,1
Strukturellt sparande	-10	1	17	22	-108	-102	-39	-58
<i>Procent av potentiell BNP</i>	-0,2	0,0	0,3	0,3	-1,6	-1,4	-0,5	-0,7
Maastrichtskuld	1 990	1 969	2 168	2 240	2 413	2 597	2 719	2 869
<i>Procent av BNP</i>	34,2	32,1	34,0	34,2	35,3	36,3	36,5	37,0
Finansiell nettoställning	1 687	1 678	1 952	2 007	2 021	2 006	2 060	2 095
<i>Procent av BNP</i>	29,0	27,3	30,6	30,7	29,6	28,1	27,6	27,0
BNP, löpande pris	5 816	6 143	6 380	6 548	6 827	7 147	7 455	7 746
Potentiell BNP, löpande pris	5 772	6 218	6 513	6 701	6 889	7 152	7 455	7 746

¹ Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, dividerat med BNP. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera. ³ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A21 Statens finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomster	1 532	1 538	1 578	1 597	1 622	1 724	1 836	1 907
Skatter och avgifter	1 309	1 325	1 354	1 363	1 383	1 472	1 567	1 625
Kapitalinkomster	50	31	34	34	36	41	47	49
Övriga inkomster	174	182	190	201	203	212	223	233
Utgifter	1 511	1 545	1 648	1 661	1 779	1 844	1 894	1 991
Transfereringar	929	921	985	964	1 019	1 015	1 001	1 036
Ålderspensionssystemet ¹	27	27	28	28	28	28	28	29
Kommunsektorn	357	351	377	381	391	393	405	416
Hushåll	373	372	396	401	404	396	398	415
Företag	82	82	89	53	57	60	62	64
Utland	90	90	94	101	139	138	107	111
Konsumtion	394	425	450	482	527	570	611	650
Investeringar ²	158	166	186	186	199	215	230	248
Kapitalutgifter	30	33	28	30	34	44	52	57
varav ränteutgifter	24	26	21	22	26	35	43	48
Finansiellt sparande	21	-7	-70	-64	-157	-119	-58	-84
Procent av BNP	0,4	-0,1	-1,1	-1,0	-2,3	-1,7	-0,8	-1,1
Primärt finansiellt sparande³	2	-5	-76	-67	-160	-117	-53	-76
Procent av BNP	0,0	-0,1	-1,2	-1,0	-2,3	-1,6	-0,7	-1,0
Statsskuld	1 031	970	1 077	1 119	1 251	1 400	1 485	1 596
Procent av BNP	17,7	15,8	16,9	17,1	18,3	19,6	19,9	20,6
Finansiell nettoställning	69	7	146	135	19	-63	-83	-128
Procent av BNP	1,2	0,1	2,3	2,1	0,3	-0,9	-1,1	-1,7

¹ Statliga ålderspensionsavgifter. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera.³ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomster	376	383	403	422	439	461	481	502
Socialförsäkringsavgifter	302	314	330	345	361	378	393	408
Statlig ålderspensionsavgift	27	27	28	28	28	28	28	29
Kapitalinkomster	43	38	41	44	45	50	54	59
Övriga inkomster	4	4	5	5	5	5	5	6
Utgifter	355	368	374	392	401	417	432	445
Inkomstpensioner	345	358	364	381	390	405	420	432
Kapitalutgifter	1	0	1	1	1	1	1	1
Övriga utgifter	9	9	9	10	10	10	11	11
Finansiellt sparande	21	16	29	30	38	44	49	57
<i>Procent av BNP</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>
Finansiell nettoställning	1 847	1 973	2 167	2 248	2 390	2 474	2 565	2 664
<i>Procent av BNP</i>	<i>31,8</i>	<i>32,1</i>	<i>34,0</i>	<i>34,3</i>	<i>35,0</i>	<i>34,6</i>	<i>34,4</i>	<i>34,4</i>

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A23 Kommunsektorns finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomster	1 360	1 417	1 485	1 526	1 590	1 648	1 713	1 777
Skatter	852	893	927	958	1 007	1 052	1 093	1 136
Kommunal fastighetsavgift	21	22	24	25	26	27	28	29
Statsbidrag inkl. kompensation för mervärdesskatt	355	348	375	379	388	391	403	414
Kapitalinkomster	10	21	23	20	20	24	29	32
Övriga inkomster	122	133	136	145	149	154	160	166
<i>Genomsnittlig kommunalskattesats¹</i>	<i>32,24</i>	<i>32,24</i>	<i>32,37</i>	<i>32,41</i>	<i>32,41</i>	<i>32,41</i>	<i>32,41</i>	<i>32,41</i>
Utgifter	1 345	1 481	1 544	1 552	1 612	1 673	1 735	1 800
Transfereringar	96	99	98	103	106	107	109	113
Hushåll	44	49	52	56	57	56	56	58
Övriga transfereringar	52	50	46	47	49	51	53	55
Konsumtion	1 099	1 194	1 241	1 250	1 297	1 343	1 391	1 442
Investeringar ²	139	164	177	172	180	187	193	201
Kapitalutgifter	11	24	28	27	29	36	41	44
Finansiellt sparande	15	-63	-59	-26	-23	-25	-22	-23
<i>Procent av BNP</i>	<i>0,3</i>	<i>-1,0</i>	<i>-0,9</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>
Primärt finansiellt sparande³	16	-60	-54	-19	-14	-13	-10	-11
<i>Procent av BNP</i>	<i>0,3</i>	<i>-1,0</i>	<i>-0,8</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>
Finansiell nettoställning	-228	-302	-361	-376	-388	-405	-421	-441
<i>Procent av BNP</i>	<i>-3,9</i>	<i>-4,9</i>	<i>-5,7</i>	<i>-5,7</i>	<i>-5,7</i>	<i>-5,7</i>	<i>-5,6</i>	<i>-5,7</i>

¹ Procent. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera. ³ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A24 Offentliga sektorns inkomster

Procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Hushållens direkta skatter	14,5	13,9	14,1	13,9	14,0	14,2	14,3	14,2
Företagens direkta skatter	3,6	3,5	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4	3,4
Arbetsgivaravgifter ¹	11,6	11,7	11,8	11,9	12,0	12,0	12,1	12,1
Mervärdesskatt	9,5	9,0	8,7	8,7	8,6	8,5	8,8	8,8
Punktskatter	1,7	1,6	1,6	1,6	1,4	1,4	1,4	1,4
Övriga skatter	2,0	2,0	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5
Skattekvot²	42,9	41,7	41,4	41,2	40,8	41,1	41,5	41,4
EU-skatter ³	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga inkomster ⁴	4,9	5,0	5,0	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0
Primära inkomster	47,6	46,6	46,3	46,2	45,7	46,0	46,3	46,3
Kapitalinkomster	1,8	1,4	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	1,8
Inkomster	49,4	48,0	47,8	47,7	47,2	47,6	48,1	48,1

¹ Arbetsgivar- och egenföretagaravgifter samt särskild löneskatt. ² Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, dividerat med BNP. ³ Skatter till EU, ingår i skattekvoten men inte i den offentliga sektorns inkomster. ⁴ Bland annat transfereringar från utlandet och från a-kassorna.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A25 Offentliga sektorns utgifter

Procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Konsumtion	25,7	26,4	26,6	26,5	26,8	26,8	26,9	27,1
Transfereringar	16,8	16,2	16,2	15,8	16,0	15,4	14,6	14,6
Hushåll	13,1	12,7	12,7	12,8	12,5	12,0	11,7	11,7
Företag	2,1	2,0	2,0	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Utland	1,6	1,5	1,6	1,6	2,1	2,0	1,5	1,5
Investeringar ¹	5,1	5,4	5,7	5,5	5,6	5,6	5,7	5,8
Primära utgifter	47,7	48,0	48,5	47,8	48,3	47,8	47,2	47,4
Kapitalutgifter	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1	1,3	1,3
Utgifter	48,4	48,9	49,4	48,6	49,2	49,0	48,5	48,8

¹ Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A26 Transfereringar från offentlig sektor till hushåll

Procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Pensioner ¹	7,2	7,3	7,3	7,3	7,1	7,0	7,0	6,9
varav inkomstpension	5,9	5,8	5,7	5,8	5,7	5,7	5,6	5,6
Arbetsmarknad ²	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5
Ohälsa ³	1,4	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3
Familj och barn ⁴	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2
Studier ⁵	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Ekonomiskt bistånd ⁶	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Övrigt ⁷	1,8	1,4	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3
Transfereringar till hushållen	13,1	12,7	12,7	12,8	12,5	12,0	11,7	11,7

¹ Inkomst- och tilläggspension, garantipension, efterlevandepension, pensionstillägg, offentliganställdas avtalspensioner och bostadstillägg till pensionärer. ² Ersättning vid arbetslöshet, aktivitetsstöd, etableringsersättning och lönegaranti. ³ Sjuk- och rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, arbetsskadeersättning, handikappersättning samt merkostnadsersättning.

⁴ Föräldrapenning, barnbidrag, vårdbidrag och bostadsbidrag. ⁵ Studiebidrag och övrig studiehjälp. ⁶ Socialbidrag. ⁷ Assistansersättning och äldreomsorgsstöd samt övriga transfereringar till hushåll, exempelvis elstöd. Eventuell transferering till hushållen i finanspolitiskt scenario ingår här.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A27 Basbelopp

Tusentals kronor, löpande priser

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Prisbasbelopp	48,3	52,5	57,3	58,8	59,2	59,2	60,6	62,8
Förhöjt prisbasbelopp	49,3	53,5	58,5	60,0	60,5	60,4	61,9	64,1
Inkomstbasbelopp	71,0	74,3	76,2	80,6	83,5	87,7	90,6	93,7

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal

Procentuell förändring

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomstindex	4,1	4,6	2,6	5,7	3,6	5,0	3,3	3,4
Balansindex	4,1	4,6	2,6	5,7	3,6	5,0	3,3	3,4
Dämpat balanstal ¹	1,028	1,040	1,043	1,040	1,057	1,050	1,051	...
Nominell inkomstpension²	2,5	3,0	1,0	4,0	2,0	3,4	1,7	1,7

¹ Nivå. För definition av balanstal och dämpat balanstal, se Pensionsmyndighetens hemsida. ² Följsamhetsindexering, det vill säga procentuell förändring av inkomstindex minus 1,6 procentenheter.

Källor: Pensionsmyndigheten och Konjunkturinstitutet.

Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026
Budgetsaldo	164	19	-104	-57	-140
Avgränsningar	-116	-43	-6	-30	-22
Försäljning av aktier med mera	-1	0	-1	0	0
Extraordinära utdelningar	-8	-2	-4	-6	-1
Delar av Riksgäldens nettoutlåning	-116	-37	10	1	17
Övriga avgränsningar	9	-3	-11	-25	-38
Periodiseringar	-17	14	39	28	14
varav skatteperiodiseringar	-15	11	25	-19	1
ränteperiodiseringar	-10	-6	-1	17	10
Övrigt	-10	2	1	-4	-11
Finansiellt sparande i staten	21	-7	-70	-64	-157
Statens lånebehov ¹	-164	-19	104	57	140
Värdeförändringar i statsskulden	50	-42	3	-15	-7
Statsskuldens förändring	-114	-61	107	42	132
Statsskuld	1 031	970	1 077	1 119	1 251
<i>Procent av BNP</i>	<i>17,7</i>	<i>15,8</i>	<i>16,9</i>	<i>17,1</i>	<i>18,3</i>

¹ Statens lånebehov är lika med budgetsaldot med omvänt tecken.

Källor: Ekonomistyrningsverket, Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A30 Utgiftstak för staten

Miljarder kronor, löpande priser

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Utgiftstak för staten	1 634	1 665	1 747	1 856	1 894	1 938
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>28,3</i>	<i>26,8</i>	<i>26,8</i>	<i>27,7</i>	<i>27,5</i>	<i>27,1</i>
Takbegränsade utgifter	1 559	1 575	1 686	1 741	1 847	1 908
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>27,0</i>	<i>25,3</i>	<i>25,9</i>	<i>26,0</i>	<i>26,8</i>	<i>26,7</i>
Budgeteringsmarginal	75	90	61	115	47	30
<i>Procent av takbegränsade utgifter</i>	<i>4,8</i>	<i>5,7</i>	<i>3,6</i>	<i>6,6</i>	<i>2,5</i>	<i>1,6</i>

Källor: Ekonomistyrningsverket, Finansdepartementet och Konjunkturinstitutet.

Tabell A31 Ofinansierade åtgärder i finanspolitiskt scenario

Miljarder kronor, löpande priser

	2027	2028	2029	2027–2029
Årligt budgetutrymme	–34	53	30	49
Ofinansierade åtgärder per år	2	17	30	49
Statlig konsumtion ¹	6	7	4	17
Statliga investeringar ²	2	–3	3	3
Statsbidrag till kommunsektorn ³	5	16	8	29
Överföring till hushållen	–11	–3	15	1
varav skatter	–5	–1	7	0
varav transfereringar till hushåll	–5	–1	7	0
Strukturellt sparande ⁴	–1,4	–0,5	–0,7	...

¹ Beräknas som skillnaden mellan utgiftsnivån i scenariot och en framskrivning med pris- och löneomräkning (PLO) justerad för redan aviserade åtgärder. ² Beräknas som skillnaden mellan utgiftsnivån i scenariot och en framskrivning med prisbasbeloppet justerad för redan aviserade åtgärder. ³ Beräknas som det inkomsttillskott som behövs i kommunsektorn för att staten ska finansiera en konstant andel av den kommunala konsumtionen. ⁴ Procent av potentiell BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Marginalrutor

Gap och potentiella variabler

Gapen visar Konjunkturinstitutets konjunkturbild. BNP-gapet speglar det övergripande resursutnyttjandet i ekonomin, arbetsmarknadsgapet beskriver resursutnyttjandet på arbetsmarknaden och produktivitetsgapet för näringslivet avser resursutnyttjandet inom företagen. Sysselsättningsgapet visar hur många som är sysselsatta i förhållande till sysselsättningen vid konjunkturrell balans. Gapen uttrycks i procent och beräknas som skillnaden mellan en faktisk variabel och en potentiell variabel.

Med potentiell BNP avses den nivå på produktionen, och utnyttjandet av produktionsfaktorerna arbete och kapital, som skulle observeras i frånvaro av konjunkturrell variation. Potentiell BNP avser alltså inte den högsta möjliga nivån av BNP utan i stället den nivå som är förenlig med ekonomins långsiktiga kapacitet. Den potentiella nivån är inte konstant över tid utan påverkas av strukturella faktorer såsom exempelvis befolkningstillväxten och arbetsmarknadens funktionssätt. Potentiell BNP kan inte observeras utan bedöms av Konjunktur-institutet.

En ekonomisk återhämtning äger rum när faktisk BNP ökar *snabbare* än potentiell BNP. En tillväxt i faktisk BNP är alltså inte liktydigt med en ekonomisk återhämtning eftersom potentiell BNP också växer i normalfallet.

Vad skiljer scenario från prognos?

Prognos är Konjunkturinstitutets bedömning av den mest troliga utvecklingen för svensk ekonomi och omvärldsekonomin de allra närmaste åren, i nuläget till och med 2026.

Scenariot baseras på att inga nya störningar drabbar ekonomin och att den vid avvikelser från ett normalt resursutnyttjande vid scenariots inledning rör sig mot konjunkturrell balans. När det uppnåtts är BNP-tillväxten utbudsbestämd och följer i huvudsak av produktivitetstillväxten och hur utbudet av arbetskraft utvecklas. Scenariot för svensk ekonomi bygger dessutom på följande specifika antaganden:

- Penningpolitiken anpassas så att inflationsmålet nås på några års sikt.
- Finanspolitiken anpassas så att målet för det finansiella sparandet nås på ett par års sikt. Som en del av detta antas att offentlig konsumtion och offentliga investeringar utvecklas i linje med det demografiskt betingade behovet. Det innebär bland annat oförändrad personaltäthet och konstanta kostnadsandelar för arbetskostnader respektive förbrukning av insatsvaror i offentligt finansierade verksamheter. Därmed sker en viss standardhöjning i verksamheterna eftersom prisutvecklingen i förbrukningen normalt är lägre än ökningen i arbetskostnaderna.

Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande

Automatiska stabilisatorer är regler och funktioner i den offentliga sektorns utgifter och inkomster som bidrar till att stabilisera efterfrågan över konjunkturcykeln. Stabiliseringen uppstår eftersom både skatteintäkter och vissa utgifter, exempelvis arbetslöshetsrelaterade utgifter, påverkas av

konjunkturen, samtidigt som andra utgifter är mer stabila över tid. Detta ger automatiskt upphov till procykliska variationer i det finansiella sparandet som mildrar konjunktursvängningarna, utan att regering och riksdag aktivt behöver fatta beslut om det.

Det strukturella sparandet är ett mått på vad det finansiella sparandet skulle vara om ekonomin befann sig i konjunkturell balans och är på så vis en styråra för finanspolitiken. Det strukturella sparandet beräknas genom att justera det finansiella sparandet för automatiska stabilisatorer och engångseffekter. Modellberäkningen av de automatiska stabilisatorerna är känslig för olika antaganden i makroprognosen och kan revideras, även bakåt i tiden.

Budgetutrymmet och antaganden i det finanspolitiska scenariot

Budgetutrymmet anger hur stort utrymme det finns för nya ofinansierade åtgärder de närmaste åren, givet att det strukturella sparandet hålls på målnivån varje år. Utrymmet uppstår eftersom statens inkomster, i avsaknad av nya finanspolitiska åtgärder, normalt ökar i takt med nominell BNP medan uppräkningskostnaderna i statsbudgeten, enligt gällande regelverk och praxis, oftast ger en lägre ökningstakt. Den automatiska budgetförstärkningen medför att det strukturella sparandet stiger år för år om inga nya beslut fattas.

Budgetförstärkningen i staten påverkas också av tidigare aviseringar som rör upp- och nedtrappningar av olika åtgärder samt av makroekonomiska faktorer. Budgetutrymmet påverkas även av förändringar av kommunsektorns och ålderspensionssystemets finansiella sparande under perioden.

Konjunkturinstitutet gör ett finanspolitiskt scenario för åren efter den senaste budgetpropositionen, i nuläget 2027–2029. I scenariot antas att regering och riksdag fattar beslut om nya finanspolitiska åtgärder med en permanent effekt som sammantaget motsvarar storleken på budgetutrymmet för hela perioden. Fördelningen av åtgärderna över tid och på olika budgetposter utgår från vissa beräkningsprinciper och är av teknisk karaktär. Scenariot ska inte tolkas som Konjunkturinstitutets syn på hur fördelningen borde se ut.

I scenariot förs finanspolitiken i linje med målet för den offentliga sektorns sparande. Om det strukturella sparandet i utgångsläget avviker från målnivån sker anpassningen successivt med som mest 0,5 procentenheter per år.

Fördelningen på olika budgetposter innebär att medel tillförs statliga myndigheter så att statens konsumtion och investeringar ökar i takt med befolkningen respektive potentiell BNP. Utgifterna för försvaret ökar successivt mot 3,5 procent av BNP. Kommunsektorn tillförs statsbidrag så att det finansiella sparandet stabiliseras på -0,3 procent av BNP, givet oförändrad kommunalskattesats.

Resterande del av budgetutrymmet tillförs hushållen och påverkar deras disponibla inkomster. Överföringen bokförs till hälften som ökade transfereringar och till hälften som skattesänkningar. Om budgetutrymmet är litet och det finns ett finansieringsbehov för de övriga åtgärderna kan överföringen till hushållen bli negativ.

Vad är ett alternativscenario?

I detta avsnitt beskrivs en alternativ utveckling av ekonomin jämfört med prognosen för åren 2025–2026 samt det medelfristiga scenario som följer för de närmaste åren därpå. I avsnittet beskrivs hur de ekonomiska förutsättningarna kan skilja sig från prognosen och huvudscenariot, och vilka effekter dessa alternativa förutsättningar kan ha på den svenska ekonomin.

Alternativscenarierna är framtagna med Konjunkturinstitutets estimerade allmän-jämviktsmodell SELMA. Analysen som presenteras är helt och hållet modellbaserad och därmed en konsekvens av de antaganden som gjorts i modellen.